

Dosarul nr.1a-807/24
Buiucani)
nr. 1-18161571-02-1a-23082024
Cucerescu Ana

Judecătoria Chişinău (sediul
Judecător:

D E C I Z I E

25 septembrie 2025
Chişinău

mun.

Colegiul penal al Curţii de Apel Centru,
În componenţa:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecător
Alexandru
Judecători
Băbălău Denis
Grefier
Roman
Cu participarea
Procurorului
Cristina
Avocaţii inculpatului
Iulian
Avocatul părţilor interesate
Adrian

Spoială
Chiroşca Igor şi
Dandara
Gladcov
Dumneanu Radu, Rusanovschi
Creţu

a judecat, în şedinţă publică în ordine de apel, apelurile avocaţilor Rusanovschi Iulian şi Dumneanu Radu, în interesele inculpatului Roşca Iurie, apelul părţii interesate Fundaţia pentru Democraţie Creştină, apelul părţii interesate Vaculovschi Ghenadie şi apelul părţii interesate Pelin *****, declarate împotriva sentinţei Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) nr.1-495/2018 din 02 august 2024, în cauza penală privind condamnarea lui:

Roşca Iurie ***,** născut la *****, c/p *****,
originar din or. *****, domiciliat în mun. Chişinău,
*****, cetăţean al Republicii Moldova, activează în
calitate de consilier a Partidului Țărănesc Sf. Gheorghe,
activitate de jurnalism şi editorială, studii superioare,
căsătorit, nu are persoane la întreţinere, nu are grad de
invaliditate, nu dispune de careva titluri speciale, grade
de calificare şi distincţii de stat, fără antecedente penale,
anterior a săvârşit infracţiunea prevăzută la art.119
alin.(3) din Codul penal (în redacţia anului 1961), a fost
liberat de răspundere penală pe temei de nereabilitare în

legătură cu schimbarea situației și nu a fost tras la răspundere penală,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: *08 iunie 2024 – 02 august 2024*,
în instanța de apel: *23 august 2024 – 25 septembrie 2025*.

Procedura de citare a părților a fost legală respectată.

Procurorul solicită respingerea apelurilor declarate de apărători din numele inculpatului, precum și respingerea cererilor de apel formulate de părțile interesate ca fiind nefondate.

Avocații inculpatului pledează pentru admiterea apelurilor declarate din motivele de fapt și de drept invocate.

Avocatul părților interesate cere repunerea în termen și admiterea cererilor de apel declarate în interesele părților interesate ca fiind legale și întemeiate.

Asupra apelurilor, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal, -

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-495/2018 din 02 august 2024, s-a recunoscut vinovat Roșca Iurie ***** născut la ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(3) lit. a) din Codul penal. S-a condamnat Roșca Iurie ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(3) lit. a) din Codul penal și i s-a stabilit pedeapsa penală sub formă de 6 /șase/ ani închisoare, cu ispășirea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis. Pedeapsa sub formă de închisoare, aplicată lui Roșca Iurie ***** prin prezenta sentință urmează a fi pusă în executare din momentul rămânerii definitive a sentinței, după care urmează a fi luat sub strajă. S-a aplicat în privința inculpatului Roșca Iurie ***** măsura preventivă „obligarea de a nu părăsi țara”, cu punerea acesteia în executare imediat, până la rămânerea definitivă a prezentei sentințe. S-a obligat inculpatul Roșca Iurie ***** de a nu părăsi teritoriul Republicii Moldova fără încuviințarea instanței, de a nu se ascunde de instanță, de a se prezenta la citarea instanței de judecată și de a comunica acesteia despre schimbarea domiciliului. Dispoziția privind aplicarea măsurii preventive „obligarea de a nu părăsi țara” este executorie din momentul pronunțării sentinței. S-a instituit consemn la frontieră în privința inculpatului Roșca Iurie ***** pe durata măsurii preventive, prin interzicerea ieșirii de pe teritoriul Republicii Moldova, reținerea pe durata ce nu poate depăși termenele legale de reținere și informarea procurorului în Procuratura Anticorupție, Ivanov Mihai și a instanței de judecată. Pentru a asigura punerea în executare a sentinței în partea aplicării măsurii preventive „obligarea de a nu părăsi țara”, aceasta s-a expedit pentru cunoștință și executare imediată către organul de poliție în a cărei rază teritorială locuiește inculpatul și organelor de frontieră, pentru executare și ridicarea provizorie a pașaportului, precum și Serviciului Vamal. În temeiul art. 106 alin. (2) lit. b) din Codul penal s-a confiscat de la Roșca Iurie ***** cu trecerea în folosul statului a sumei de 227 000 /două sute douăzeci și șapte mii/ dolari SUA convertiți în moneda naț*****ală cu

aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării sentinței - ca bani rezultați din infracțiune. S-a menținut sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 03.05.2018 și 14.05.2018. S-a admis integral solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Roșca Iurie ***** în beneficiul statului Republica Moldova, a sumei de 1820 (una mie opt sute douăzeci) lei. S-a încasat de la Roșca Iurie ***** în beneficiul statului Republica Moldova, suma de 1820 (una mie opt sute douăzeci) lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru întocmirea raportului de expertiză judiciară. Corpurile delictelor: originalul dosarului civil nr.***** - la definitivarea sentinței a fi restituit Judecătoriei Chișinău iar o copie a dosarului să fie păstrată la materialele cauzei; originalul recipisei prezentată de martorul Damaschin Alexei - a se păstra la Procuratura Anticorupție; telefonul mobil de model „Iphone 6 s A 1688 cu *****”; hard diskul portabil cu denumirea „ADATA HD 650”; hard diskul Western Digital 500 GB) ***** - sigilate în plicuri anexate la materialele cauzei penale, a fi restituite proprietarului după intrarea sentinței în vigoare; cartea de vizită a lui Roșca Iurie a se păstra la materialele cauzei; 2 plicuri cu mostre de semnături - a se păstra la materialele cauzei. S-a remis copia sentinței către Inspectoratul de Poliție Centru, mun. Chișinău, Inspectoratul General Poliției de Frontieră, Serviciul Vamal pentru informare și executare. S-a remis copia sentinței către Agenția Servicii Publice pentru informare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Roșca Iurie *****, în luna decembrie a anului 2009, data exactă nu a fost stabilită, aflându-se în sediul Partidului Popular Creștin Democrat (în continuare - PPCD), amplasat în mun. Chișinău, *****, acț*****ând cu intenție directă, personal a pretins pentru sine, de la Damaschin Alexei, care era administrator și fondator al SRL „Invizibil”, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de un mil***** de euro, ceea ce constituie echivalentul sumei de 17 431 900 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de Banca Naț*****ală a Moldovei (în continuare - BNM) pentru luna decembrie a anului 2009, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele Curții Supreme de Justiție (în continuare - CSJ) Muruianu *****, persoană cu funcție de demnitate publică în virtutea prevederilor art.123 alin.(3) din Codul penal, să asigure admiterea de judecătorii Colegiului Economic al CSJ a recursului depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008.

În continuarea acțiunilor sale criminale, peste patru sau cinci zile de la pretindere, data exactă nu a fost stabilită, Roșca Iurie, aflându-se în sediul PPCD, acț*****ând cu intenție directă, a primit personal pentru sine, de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 117 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 396 055 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna decembrie a anului 2009, și conform prevederilor art.126 alin.(1¹) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, reprezentând prima parte a valutei străine anterior pretinse, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătorii Colegiului Economic al CSJ a recursului depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul

Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008.

Ulterior, în luna martie a anului 2010, data exactă nu a fost stabilită, după ce prin decizia Colegiului Economic al CSJ din 12 februarie 2010, recursul înaintat de SRL „Invizibil” a fost respins ca neîntemeiat, fiind menținută fără modificări hotărârea Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, Roșca Iurie, aflându-se în sediul PPCD, acț*****ând cu intenție directă, personal a pretins pentru sine, de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 110 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 384 207 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna martie a anului 2010, și conform prevederilor art.126 alin.(1¹) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătoria Colegiului Economic al CSJ a cererii de revizuire care urma să fie declarată de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008.

Prelungind acțiunile sale criminale îndreptate spre primirea valutei străine, în luna februarie a anului 2011, data exactă nu a fost stabilită, Roșca Iurie, aflându-se în sediul PPCD, acț*****ând cu intenție directă, în mod repetat, a pretins personal, pentru sine de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvine în sumă de 110 000 dolari SUA, pentru a influența persoana cu funcție de demnitate publică.

Apoi, în luna martie a anului 2011, data exactă nu a fost stabilită, Roșca Iurie, aflându-se în sediul PPCD, acț*****ând cu intenție directă, personal a primit pentru sine de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 110 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 314 302 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna martie a anului 2011, și conform prevederilor art.126 alin.(1¹) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătoria Colegiului Economic al CSJ a cererii de revizuire care urma să fie declarată de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008.

3. *Astfel, prin acțiunile sale intenț*****ate, Roșca Iurie ***** a comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal, traficul de influență, și anume pretinderea și primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari.*

4. **Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, a declarat apel avocatul Rusanovschi Iulian, în interesele inculpatului Roșca Iurie,** solicitând asigurarea efectivă a drepturilor fundamentale garantate de art. 6 și 7 CEDO, constatarea încălcării acestor drepturi fundamentale și oferirea remediilor adecvate, a se reține că partea apărării contestă în totalitate declarațiile martorilor puse la baza sentinței de condamnare, ceea ce implică audierea acestora în fața instanței de apel, admiterea apelului, casarea

încheierilor contestate și a sentinței de condamnare a inculpatului Roșca Iurie, dispunerea rejudecării cauzei de către prima instanță, în alt complet de judecată, iar în subsidiar, admiterea apelului, casarea integrală a sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să se dispună achitarea inculpatului Roșca Iurie, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, din motiv, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii sau, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală, din motiv, că fapta nu a fost săvârșită de inculpat ori în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, din motiv, că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

5. În motivarea cererii de apel, invocă, că în fapt, cauza penală nr. ***** a fost intentată la 21 martie 2017 de către Procuratura Anticorupție, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. c) din Codul penal, pentru preținsele acțiuni de săvârșire a infracțiunii de trafic de influență. În această cauză penală au fost dispuse măsuri de investigație specială autorizate de către judecătorii de instrucție Budeci Vitalie și Niculcea Andrei, magistrați care nu erau în drept să ocupe aceste funcții și în consecințe toate probele dobândite în baza acestor încheieri sunt lovite de nulitate și urmează a fi excluse din dosarul penal. În cadrul urmăririi penale, la cererea procurorului pe caz, au fost emise o serie de încheieri de către judecătorii de instrucție (Budeci Vitalie, Niculcea Andrei) din cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), care sunt afectate de nulitate absolută ca fiind emise contrar art. 20 din Constituție și art. 19 din Codul de procedură penală și anume: încheierea judecătorului de instrucție Budeci Vitalie și mandatul judecătoresc nr. ***** din 27.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierea judecătorului de instrucție Budeci Vitalie și mandatul judecătoresc nr. ***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierea judecătorului de instrucție Budeci Vitalie și mandatul judecătoresc nr. ***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierea judecătorului de instrucție Niculcea Andrei și mandatul judecătoresc nr. ***** din 01.12.2017 prin care s-a autorizat măsura specială de investigație – interceptarea, încheierea judecătorului de instrucție Niculcea Andrei și mandatul judecătoresc nr. ***** din 28.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea măsurii speciale de investigație - interceptarea, încheierea judecătorului de instrucție Budeci Vitalie și mandatul judecătoresc nr. ***** din 23.01.2018 prin care s-a constatat respectarea cerințelor legale la efectuarea interceptării, încheierea judecătorului de instrucție Budeci Vitalie și mandatul judecătoresc nr. ***** din 10.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație - documentarea cu mijloace tehnice, încheierea judecătorului de instrucție Budeci Vitalie și mandatul judecătoresc nr. ***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea amânării aducerii la cunoștință bănuitalui Iurie Roșca a ordonanței de recunoaștere ca bănuital din 01.12.2017. Toate aceste ordonanțe sunt lovite de nulitate absolută deoarece la data emiterii lor magistrații Budeci Vitalie și Niculcea Andrei nu putea fi legal constituiți în calitate de judecători de instrucție.

6. Susține că, în drept, art. 15¹ din Legea nr. 514/1995 privind organizarea

judecătorească prevedea că, din rândul judecătorilor instanței judecătorești se numesc judecătorii care vor exercita atribuțiile judecătorului de instrucție. Judecătorul de instrucție este numit de către Consiliul Superior al Magistraturii cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești, din rândul judecătorilor care au activat în funcția de judecător cel puțin 3 ani, pentru un mandat de 3 ani, fără posibilitatea de a exercita două mandate consecutive. Această normă a fost abrogată de Parlamentul R. Moldova într-un mod neconstituțional abia la 12.01.2018. Respectiv, amintește instanței faptul că magistratul Budeci Vitalie a fost numit în funcția de judecător prin Decretul Președintelui R. Moldova nr. 1712 din 05.08.2015 pe un termen de 5 ani. Ulterior, prin Hotărârea CSM nr. 798/32 din 22.11.2016 Budeci Vitalie și Niculcea Andrei au fost numiți judecători de instrucție pentru Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău pe un termen de până la 31.12.2016, contrar prevederilor art. 151 din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească. Prin Hotărârea CSM nr. 932/38 din 27.12.2018 aceleși magistrați li se prelungesc atribuțiilor de judecători de instrucție pentru un nou mandat (cuprins între perioada 01.01.2017-31.12.2017) în instanțele de judecată nou-creată (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani). La 19.12.2017 CSM emite o altă hotărâre ilegală sub nr. 836/37 prin care îi desemnează pe judecătorii Niculcea Andrei și Budeci Vitalie pentru o perioadă de 2 ani ca judecători de instrucție pentru alt treilea mandat consecutiv. Pe cale de consecință, orice persoană are dreptul constituțional ca dosarul său să fie examinat de o instanță legal constituită, iar actele de procedură, încheierile - adoptate de o instanță constituită contrar prevederilor art. 151 din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească sunt lovite de nulitate absolută și nu pot fi puse la baza unei sentințe de judecată indiferent care ar fi această.

7. Reiterând prevederile art. art. 251, 259, 230, 231 din Codul de procedură penală, constată cu stupoare, că instanța de fond a respins prin sentință, cererea apărării privind constatarea nulității unor probe și a încheierilor emise de judecătorii Budeci Vitalie și Niculcea Andrei, pe motiv că: „avocații inculpatului nu ar fi contestat Hotărârea CSM prin care judecătorii Budeci Vitalie și Andrei Niculcea au fost numiți în aceste funcții contrar Legii nr. 514/1995....ceea ce înseamnă, în viziunea instanței.... că au acceptat de drept Hotărârile CSM nr. 836/37 din 19.12.2017 și pe cale de consecință actele emise de instanța de judecată competentă, legal constituită”. Atrage atenția că acest motiv de respingere a cererii apărării privind constatarea nulității unor probe în pofida constituirii ilegale a unui complet de judecată, sunt derizorii și contrare art. 6 din Convenție, care stabilește că, instanța trebuie să fie întotdeauna instituită de lege, nu prin Hotărâri ale CSM care răstoarnă cerințele Legii nr. 514/1995 față de numirea judecătorilor de instrucție. Iar legalitatea completului/tribunalului constituit nu se probează prin necontestarea Hotărârii CSM, dar prin respectarea exigențelor Legii nr. 514/1995 la data formării acelui complet de judecată.

8. Enunță că, în asemenea condiții, desfășurarea de mai departe a procesului penal a avut loc cu încălcarea art. 6 & 1 CEDO, în acest sens, fiind relevante mai multe constatări cu valoare de principiu din jurisprudența Curții de la Strasbourg și a Curții Constituționale a RM.

9. Mai comunică, că având în vedere sensul principiului contradictorialității, a

depus la dosar mai multe înscrisuri pentru a argumenta și dovedi poziția în proces. În acest sens, a anexat la dosar și pledoaria/concluzii scrise, invitând instanța de judecată să examineze atent argumentele părții apărării, să le comenteze și să aducă motive relevante și suficiente pentru a justifica soluția. Absolut nici un argument din cele indicate supra nu au fost examinat de către instanța de judecată. Înscrisul intitulat „pledoaria/concluziile scrise” a fost tratat ca fiind inexistent (de parcă nu ar fi fost anexat la dosar și nu ar conține argumente suficient de puternice), o abordare, care în mod rezonabil nici o instanță de judecată nu putea să o aibă. La caz, din rea-credință magistratul a denigrat dreptul inculpatului de a discuta și combate susținerile făcute de procuror, tratând dreptul la un proces echitabil în contextul principiului contradictorialității ca fiind unul fără semnificație importantă. În cadrul examinării cauzei în fond, judecătorul a examinat cererea avocatului Dumneanu Radu privind declararea nulității propriei încheieri protocolare privind decăderea inculpatului din dreptul de a depune declarații, în pofida faptului că apărarea i-a cerut să se abțină. Tot în cadrul examinării cauzei în fond, judecătorul, la argumentul avocatului Rusanovschi Iulian cu privire la faptul că, dl Muruianu ***** nu era președinte al CSJ în martie 2011 (fapt susținut prin răspunsul CSM), aceasta a declarat că, este un fapt notoriu că Muruianu ***** era la acea dată președinte al CSJ. În momentul audierii martorului Damaschin Alexei, judecătorul primei instanțe l-a obstrucț*****at pe avocatul Rusanovschi Iulian să acorde întrebări acestui martor, prin întreruperi, scoaterea întrebărilor și atitudine tendențioasă care vădea antepunerea ei pe marginea cauzei. Refuzul judecătorului de a se abține de la judecarea acestei cauze penale, în condițiile în care este în ostilitate cu Roșca Iurie, având calitate de pârât în procesul civil Roșca Iurie vs Judecătoria Chișinău și Cucerescu Ana (pe rolul Judecătoriei Strășeni) arată din nou dorința magistratului de a se răzbuna pe Roșca Iurie, în mod special după conferințele de presă, declarațiile apărării în paginile de socializare și în emisiuni cu privire la abuzurile judecătorului. De fapt, aceasta stare de lucruri se observă și în sentința de condamnare, unde judecătorul motivează aplicarea pedepsei de 6 ani privațiune de libertate (contrar cererii procurorului de a se aplica 4 ani privațiune de libertate) prin faptul că, această cauză penală a fost tergiversată din vina inculpatului. Or, prin răspunsul oficial al Judecătoriei Chișinău se confirmă că 10 ședințe de judecată au fost amânate de procuror, tot atâtea de către judecători, iar cel mai important factor al tergiversărilor a fost reluarea examinării cauzei de 2 ori prin repartizarea dosarului penal de tot atâtea ori. Acest judecător face abstracție de cererile de accelerare depuse de apărători în repetate rânduri însă care au fost respinse.

10. Relatează că, argumentele invocate supra sunt valabile și în contextul încălcării principiului egalității armelor, având în vedere că magistrații au ignorat din rea-credință obligația de a-i oferi inculpatului o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, ignorând obligația de a asigura un „echilibru just” între părți, magistrații au pus la baza sentinței de condamnare afirmațiile pur declarative (afectate de contradicții esențiale) și lipsite de conținut ale procurorului, tratându-le ca „probe magice”, în același timp, magistrații „nu au auzit” (au tratat ca fiind inexistente) argumentele de bază ale apărării, care sunt suficient de puternice și capabile să influențeze soluția, alta fiind abordarea în raport cu procurorul (care măcar nici nu a prezentat probe ce ar dovedi faptele referitoare

la existența elementelor infracțiunii – art. 96 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală). Percepția inculpatului este, că indiferent de ce argumente ar fi prezentat, în nici un caz acestea nu ar fi fost „observate” de magistrați. Ori, din rea-credință s-a urmărit scopul condamnării inculpatului cu orice preț, garanțiile echității procedurii neavând nici o valoare pentru magistrați, așa după cum rezultă și din considerentele invocate anterior.

11. Explică, că această stare de fapt se demonstrează prin faptul că, instanța de fond a respins cererea lui Roșca Iurie cu privire la audierea martorului Căldare Igor - cel care putea confirma caracterul fabricat al dosarului, dar și discuțiile sale cu Damaschin Alexei anterior depunerii plângerii la Procuratura. Instanța de fond a respins cererea apărării cu privire la reclamarea materialelor cauzei civile Damaschin Alexei versus Roșca Iurie din arhiva Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) intentată de creditorul Damaschin Alexei împotriva debitorului Roșca Iurie cu privire la restituirea datoriei pretinse în baza recipisei care a stat și la baza începerii urmăririi penale. Instanța de judecată l-a decăzut pe Roșca Iurie din dreptul său de a depune declarații în propria cauză, și a indicat eronat în sentință faptul că acesta a refuzat să depună declarații. Instanța de judecată nu a făcut nici o referire la argumentele avocatului Rusanovschi Iulian depuse în scris la materialele cauzei. Judecătorul a respins în mod tacit argumentele apărării cu privire la faptul că Damaschin Alexei nu a avut niciodată bani personali în perioada 2009-2010, nu a încasat dividende din cadrul companiei SRL ”Invizibil” (fapte conformate prin declarațiile martorilor Coptu Lucia și Lambantu *****), cei un mil***** de dolari i-a luat din casiera companiei în 2007-2008 și i-a transmis fostului ministru al culturii Cosma Artur pentru obținerea unor Hotărâri de Guvern, recipisa scrisă de Roșca Iurie nu a fost eliberată lui Damaschin Alexei, fapt care se confirmă și din textul acesteia unde scrie că este eliberată unui intermediar; recipisa în cauză a fost eliberată lui Bodișteanu Valentin, iar Muruianu ***** nu era președinte al CSJ în martie 2011, de asemenea, în cererea de chemare în judecată depusă de Damaschin Alexei împotriva lui Roșca Iurie în 2018, se indică faptul că banii au fost transmiși în două rate și anume în noiembrie 2000 și martie 2010, or instanța operează cu date care nu se confirmă prin probe concludente și anume: „decembrie 2010 și martie 2011”. Judecătorul a atras un avocat din oficiu contrar poziției inculpatului care a fost asistat permanent de doi avocați aleși. Judecătorul a stabilit ședințe de judecată din oficiu, printre ședințele coordonate cu procurorul și avocații aleși, construindu-și condiții formale pentru atragerea unui avocat din oficiu, amendarea avocaților aleși și acuzarea inculpatului că tergiversează examinarea cauzei. Instanța de judecată a refuzat în mod ilegal să soluț*****eze prin încheiere motivată cererea inculpatului Roșca Iurie cu privire la încetarea cauzei penale în temeiul art. 275 din Codul de procedură penală, fapt prin care a încălcat principiul egalității armelor în proces. Instanța de judecată a refuzat prin încheieri ilegale să ridice excepțiile de neconstituț*****alitate depuse de avocatul Rusanovschi Iulian, refuzând să soluț*****eze și cererea apărării cu privire la numirea unei expertize grafoscopice suplimentare prin care să se ofere răspuns la întrebările ridicate în acest sens. Deși la materialele cauzei există un raport de expertiză prin care s-a stabilit că recipisa (corp delict) a fost scrisă de Roșca Iurie, totuși apărarea, atunci când i s-a adus la cunoștința lui Roșca Iurie rezultatele expertizei grafoscopice, a solicitat efectuarea unei expertize

suplimentare prin includerea/acordarea expertului spre soluț****are a următoarelor întrebări: Data la care a fost scrisă recipisa; Care era poziția corpului în momentul executării inscripțiilor manuscris. Prin ordonanța din 11 mai 2018 a fost respinsă această cerință în mod nejustificat. Astfel, pentru examinarea cauzei penale sub toate aspectele și pentru probarea nevinovăției inculpatului, s-a solicitat instanței dispunerea efectuării unei expertize suplimentare, însă cu regret această cerere a rămas fără examinare, în pofida solicitărilor verbale de a fi soluț****ată cererea și a recuzărilor înaintate față de această atitudine vădit părtinitoare a judecătorului instanței de fond. Aici, explică, că deși partea apărării a înaintat mai multe obiecții, invocând inadmisibilitatea raportului de expertiză întocmit la faza urmăririi penale, expertiza a fost dispusă și efectuată cu încălcarea garanțiilor inerente dreptului la un proces echitabil, contrar prevederilor art. 145 alin. (1) din Codul de procedură penală. Ori, persoana suspectată de comiterea faptei prejudiciabile: a) nu a fost informată în scris despre obiectul expertizei și întrebările la care trebuie să răspundă expertul; b) nu i s-a explicat dreptul și nu i s-a oferit posibilitate de a face observații cu privire la întrebări precum și de a cere modificarea sau completarea lor; c) nu i s-a explicat dreptul de a cere numirea unui expert și nici nu i s-a asigurat acest drept - de a desemna un expert pentru a participa la efectuarea expertizei judiciare.

12. Menț****ează că, raportul de expertiză (administrat la faza urmăririi penale) cade sub incidența art. 94 alin. (1) pct. 1), pct. 2) și pct. 8) combinat cu alin. (2) din aceeași normă de procedură (pct. 97 supra), respectiv acesta nu poate fi pus la baza unei sentințe de condamnare. Conform ordonanței de punere sub învinuire și a cererii de chemare în judecată depusă de Damaschin Alexei împotriva lui Roșca Iurie în ordine civilă (2018) se indică faptul că, prima sumă de bani i-a fost împrumutată în noiembrie (apoi decembrie) 2009, însă în ordonanța de recunoaștere ca învinuit se indică, decembrie 2010. În aceeași ordine de idei, Damaschin Alexei indică în diferite acte că i-ar fi transmis lui Roșca Iurie a doua sumă de bani de 117 000 dolari în martie 2010, iar în actul de acuzare și în rechizitoriu se indică martie 2011. De asemenea, în cererea de chemare în judecată depusă în ordine civilă de Damaschin Alexei împotriva lui Roșca Iurie în 2018 cu privire la restituirea datoriei conform recipisei, se indică foarte clar că cele două tranșe de bani (117000 dolari și 110000 dolari) au fost împrumutați lui Roșca Iurie în noiembrie 2009 și martie 2010 (în pofida faptului că instanța de fond reține în sentințe datele de ”decembrie 2010” și ”martie 2011”). În asemenea circumstanțe, nu este clar modul în care magistrații au apreciat circumstanțele cauzei pentru a descoperi adevărul.

13. În sensul încălcării acestui principiu scoate în evidență și faptul, dacă între Damaschin Alexei și Roșca Iurie nu au existat relații civile, atât timp cât în cererea prealabilă anexată la dosar de Damaschin Alexei, acesta solicita expres domnului Roșca să îi restituie banii împrumutați anterior. Care sunt temeiurile de drept pentru a stabili existența traficului de influență și nu a relațiilor civile între aceste două persoane. Dovada faptului că Damaschin Alexei a tratat relațiile dintre el și Roșca Iurie ca fiind exclusiv de ordin civil, se confirmă prin cererile prelabile și anexa privind calculul dobânzilor (transmis e-poștal lui Roșca Iurie), dar și cererea de chemare în judecată depusă în ordine civilă în anul 2018, prin care cere încasarea forțată a datoriei de 227 000 dolari și

dobânzile aferente. În pofida acestui fapt, el decide să intre în cârdășie cu Procuratura Anticorupție, pentru a-l forța pe Roșca Iurie să îi restituie o datorie presupusă. Drept dovadă a acestui fapt servește cererea lui Damaschin Alexei de la materialele cauzei penale, prin care a cerut să fie recunoscută drept parte vătămată în această cauză, însă acuzatorul de stat a refuzat să îl recunoască ca atare, fiindcă pretinsul trafic de influență este o infracțiune de pericol abstract. Organul de urmărire penală, în aceeași învinuire în diferite alineate invocă, că Roșca Iurie a pretins și a primit peste 200 000 dolari SUA în schimbul cărora susținea ca va influența președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătoria Colegiului Economic al CSJ a cererii de revizuire care urma să fie redactată de SRL "Invizibil". În acest context, acuzarea urmează să concretizeze în învinuire, cât de relevante sunt anumite limite ale subiecților asupra căruia putea fi lansată influența. De asemenea, de la materialele cauzei lipsește pretinsa cerere de revizuire, care nu a fost depusă niciodată la CSJ, și nici nu a fost întocmită. De asemenea, instanța de judecată urma să ofere un răspuns următoarei chestiuni, și anume de ce Damaschin Alexei i-a transmis lui Roșca Iurie a doua tranșă de bani în martie 2010 (sau 2011) pentru admiterea unei cereri de revizuire inexistente, dacă cererea de recurs pentru care Roșca Iurie ar fi promis admiterea ei, a fost respinsă de CSJ înainte de prima întâlnire care ar fi avut loc între Damaschin și Roșca. De ce Damaschin Alexei transmite repetat bani unei persoane, care nu și-a onorat presupusele angajamente și care evident nu poate influența pe nimeni. La fel de important este faptul că, la data comiterii presupusei infracțiuni, Muruianu ***** nu era președintele CSJ, or pentru vinderea/cumpărarea influenței este necesar ca persoana, asupra căreia se susține că există influență, să dețină o funcție de demnitate publică. Instanța de judecată a refuzat să analizeze, la solicitarea apărării, dacă în perioada comiterii preținsei infracțiuni, Roșca Iurie și/sau Damaschin Alexei s-au aflat pe teritoriul Republicii Moldova. Or, Roșca Iurie, în decembrie 2009, decembrie 2010 și martie 2010 nu s-a aflat pe teritoriul R. Moldova, fiind plecat în afara țării. De asemenea, instanța de judecată nu a reținut în sentință nici o probă în sensul realizării infracțiunii sub forma „pretinderii” banilor de către Roșca Iurie de la Damaschin Alexei, bazându-se doar pe declarațiile contradictorii ale lui Damaschin Alexei, iar declarațiile lui Roșca Iurie considerându-le drept nesincere și cu tentă de a duce instanța în eroare.

14. Mai indică, că instanța de judecată a refuzat să audieze un alt martor al acuzării, Bodișteanu V. și pe avocatul lui Damaschin Alexei - un oarecare Pelin, care ar fi cunoscut și ar fi putut confirma versiunea lui Damaschin Alexei, conform declarațiilor acestora. Instanța de judecată nu a dispus audierea martorului Bulgacov *****, însă pretinde în motivarea sentinței că anume acesta i-ar fi făcut legătură lui Damaschin Alexei cu Roșca Iurie în vederea cumpărării influenței. Astfel, instanța de judecată reține ca pertinente declarațiile lui Damaschin Alexei, fără a le verifica în modul stabilit de procedura penală și fără a le confirma prin alte probe. Declarațiile lui Damaschin Alexei nu reprezintă nici un început de probă în sensul art. 96 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, care prevede că în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale trebuie să se dovedească faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii, în mod contrar, magistratul trebuia să indice care element al infracțiunii (sau elemente) a fost

stabilit în rezultatul evaluării acestor declarații.

15. Dezvoltând elementele componenței de infracțiune prevăzută la art. 326 din Codul penal, imputată inculpatului Roșca Iurie, invocă, că în situația în care actul de acuzare a fost lăsat în forma sa inițială, fără a fi realizate explicații de rigoare, învinuitul Roșca Iurie a fost pus în situația de a răspunde unei învinuiri într-atât de vagă, încât a făcut imposibilă o apărare efectivă, câtă vreme infracțiunea imputată este mai degrabă abstractă și inexistentă, fără o veritabilă circumstanțiere de mod, loc și timp, precum și fără o raportare la normele legii aplicabile în momentul comiterii faptelor imputate. Pretinderea banilor nu este demonstrată sub nici o formă și nu este confirmată prin careva mijloace de probă. Această versiune se bazează doar pe cuvintele lui Damaschin Alexei, fapt inadmisibil de invocate în motivarea unei sentințe de condamnare. De asemenea, transmiterea banilor între Damaschin Alexei și Roșca Iurie nu a avut loc niciodată, or recipisa nu a fost eliberată acestuia, iar în recipisă se indică asupra unui intermediar.

16. Mai enunță că, concluziile (nef fondate) ale instanței de judecată, care au fost indicate supra, nu îndeplinesc exigențele standardului de motivare a hotărârii judecătorești, conform art. 6 CEDO. În acest sens, magistratul la fel a dat dovadă de un comportament viclean. Ori, declarațiile martorului nu lasă loc nici pentru sugestiile indicate. Mai mult, o apreciere vădit eronată a fost oferită declarațiilor martorului acuzării Lambantu *****, fostul asociat al lui Damaschin Alexei, care a infirmat în totalmente versiunea procurorului, fiindcă de fapt Damaschin Alexei luase bani din rulajul companiei (1 mil***** dolari) în 2007-2008 pentru a-i transmite fostului ministru al Culturii Cosma Artur, în vederea obținerii unei Hotărâri de Guvern care să le permită edificarea unui bloc locativ în adiacența Teatrului „Luceafărul”. În 2000 - 2010 - spune în continuare acest martor, Damaschin Alexei nu a avut bani personali, iar conturile companiei SRL ”Invizibil” erau blocate. Din declarațiile martorului Lambantu ***** se reține că, ”Damaschin A. nu a avut niciodată bani personali”. ”Nu cunoaște nimic despre careva bani oferiți de Damaschin Alexei concret lui Roșca Iurie și despre soluț*****area problemei injustiție”.

17. Susține că, din analiza conținutului sentinței se observă că instanța de fond, într-un mod viclean, a reținut doar frânturi din declarațiile martorului Lambantu ***** (”...pentru proiectul Cascada 2 erau nevoie de 1000000 dolari.... El din firmă a luat în jur de 1000000 dolari ce a făcut cu ei doar el cunoaște.... Despre 1000 000 dolari s-a vorbit până la procesul judiciar...”etc) însă a trecut cu vederea și nu a oferit nici o apreciere altor declarații ale acestui martor (”...Damaschin Alexei nu a avut niciodată bani personali în perioada 2009- 2010... Damaschin nu i-a spus că a transmis bani direct lui Roșca Iurie în perioada anilor 2009-2011... între 2009-2011 SRL ”Invizibil” avea conturile blocate....Despre Roșca a aflat când au apărut probleme, judecata... poate Damaschin a pus banii în buzunar...A înțeles că banii (1 mil***** de dolari) au fost dați la Guvern pentru că Cozma hotărăște întrebarea și când a venit alt ministru a fost hotărât altfel întrebarea...”). Concluziile (eronate) enunțate supra, indică în mod clar la încălcarea art. 7 CEDO, adică aplicarea extensiv defavorabilă inculpatului a legii penale pentru elementele faptice, care nu cad sub incidența elementelor constitutive a infracțiunii din norma de incriminare puse la baza acuzațiilor penale, în condițiile în care este clar că,

Damaschin Alexei nu a avut bani personali în 2009-2011, iar banii de care vorbește martorul Lambantu ***** au fost folosiți de Damaschin „pentru hotărârea întrebărilor” în 2007-2008 pentru obținerea unor Hotărâri de Guvern.

18. Declară că, în cadrul sentinței instanța de judecată menț*****ează că, corpul delict recipisa, coroborează cu corpul delict dosarul nr. 20-1020/09 și dovedesc declarațiile lui Damaschin Alexei, din care rezultă că Roșca Iurie a pretins de la el un mil***** dolari. Aceste concluzii sunt eronate deoarece în conținutul recipisei este următorul text: ”Din suma de 890.000 se va scădea suma de 117.000 \$ primită deja prin intermediar.”. Astfel, instanța de judecată nu explică în ce mod aceste corpuri delict coroborează, cine este acel intermediar care ar fi transmis banii lui Roșca Iurie și de ce nu a fost audiat în instanța de judecată și de ce în recipisă este scris proiectul „Cascada” iar în declarațiile lui Damaschin Alexei și ale martorului Lambantu ***** se vorbește despre proiectul „Cascada-2”.

19. Mai susține că, Roșca Iurie a avut o înțelegere prealabilă cu Bodiștean Valentin, care n-a mai ajuns să se materializeze. Roșca Iurie urma să-i vândă cota sa de 70% din întreprinderea ”Prag-3” specializată în activități poligrafice. Este vorba despre anii 2007-2008 sau poate și mai devreme. El se arătase interesat mai curând de încăperile cu destinație industrială și de terenul aferent acestora care depășea suprafața unui hectar. El îi dăduse lui Roșca Iurie banii respectivi în schimbul promisiunii de a nu vinde altcuiva aceste bunuri. Terenul fiind pe un relief format din câteva pante, el îl numea „Cascada,, însă deoarece activitatea lui economică a ajuns în impas, Bodiștean Valentin a renunțat la proiect și a restituit recipisă fără a pretinde suma oferită cu titlu de arvună de la Roșca Iurie. Aceștia erau prieteni vechi, iar dânsul era simpatizantul și sponsorul partidului PPCD, condus de Roșca Iurie. Iar deoarece această hârtie nu mai reprezenta nici o valoare, Roșca Iurie a lăsat-o undeva pe masa sa ori într-un sertar de la birou. Cum a ajuns această fișuică la numitul Damaschin Alexei, Roșca Iurie nu cunoaște. Cel mai probabil în urma unui furt. Probe privind existența furturilor au fost anexate, însă instanța nu a oferit nici o apreciere acestora. Drept dovada că numitul Damaschin Alexei nu poate demonstra faptul că recipisă respectivă i-ar aparține este și faptul că numele acestuia nu figurează pe înscrisul respectiv, mai mult ca atât fiind indicat și un intermediar al acestei recipise în mod olograf, precum nu figurează nici data scrierii acesteia. Prin urmare, chiar dacă ar fi existat raporturi de natură financiară dintre acesta și Roșca Iurie, ele ar fi putut face obiectul cel mult al unui caz de litigiu cu caracter economic, ce ar urma să fie soluț*****at pe cale civilă. Dar întrucât această recipisă nu întrunește elementele necesare pentru a obține câștig de cauză într-un dosar civil, în ajutor a venit Procuratura Anticorupție care a încadrat legenda respectivă într-un dosar penal, pentru a-și atinge scopurile prin intermediul statului în mod gratuit.

20. Relatează că, în sentință instanța de judecată indică despre faptul că la materialele cauzei nr. 2ei020/09 este o cerere de revizuire depusă de SRL ”Invizibil” la CSJ la 17.11.2010, însă la materialele cauzei o astfel de cerere lipsește, respectiv nu există un astfel de corp delict. Mai mult ca atât, CSJ confirmă printr-un răspuns la interpelarea avocatului Rusanovschi Iulian, faptul că o astfel de cerere de revizuire nu a fost depusă niciodată. Cu alte cuvinte, Roșca Iurie nu avea ce influența la CSJ, fiindcă o

atare cerere de revizuire nu a existat niciodată. Concomitent, armura de care se vorbește în declarațiile lui Damaschin Alexei, nu s-a aflat niciodată în sediul PPCD din *****. În momentul în care au fost administrate probele acuzării, s-a constatat faptul că pretinsa armură, se află pe str. A. Corobceanu nr. 17, conform fotografiilor prezentate de procuror, ca probe ale acuzării. Iată încă o circumstanță care demontează acuzarea tendențioasă adusă lui Roșca Iurie. Instanța de fond nu a explicat sub nici o formă această contradicție, însă pune la baza sentinței aceste fotografii și declarații ale lui Damaschin Alexei care se contrazic în mod evident.

21. În continuare, atrage atenția că o carte de vizită nu poate constitui o probă care să confirme învinuirea procurorului, fiindcă această bucată de hârtie putea fi obținută de Damaschin Alexei în orice circumstanțe, fiind chiar printată de el personal. Concomitent, menț*****ează că astfel de cărți de vizită erau ușor de obținut în perioada când Roșca Iurie se afla la conducerea PPCD, fiindcă le dădea oricui, mai mult ca atât ele se aflau și la intrarea în sediul PPCD. Contactul „***** Muruianu” în telefonul lui Roșca Iurie a fost creat în 2015, conform versiunii acuzării, fapt care nu îl incriminează deloc pe inculpat și care nu poate demonstra absolut nimic. O apreciere total denaturată instanța a oferit-o somațiilor civile expediate de Damaschin Alexei lui Roșca Iurie în repetate rânduri pentru restituirea pretinsei datorii civile, or prezentarea modalității de calcul a dobânzii de Damaschin Alexei la somația din 9 august 2013 și copia somației din 12.11.2018 nu denotă faptul că Roșca Iurie a eliberat lui Damaschin Alexei recipisa enunțată. La etapa recepț*****ării actelor date, inculpatul Roșca Iurie nu a reacț*****at în formă scrisă în dezacord cu cele invocate. În loc ca instanța să examineze versiunea apărării care indică asupra unor potențiale raporturi civile între Damaschin Alexei și Roșca Iurie, sau chiar încercarea lui Damaschin Alexei de a se îmbogăți din contul lui Roșca Iurie după ce a făcut rost de această recipisă prin căi ilegale (fapt confirmat de martorul Căldare Igor), instanța de judecată și-a construit în mod viclean un argument filosofic în susținerea poziției sale ilegale de condamnare a inculpatului. Somațiile civile expediate de Damaschin Alexei în adresa lui Roșca Iurie arată că acesta a tratat mereu pretinsele relații ca fiind civile. În 2018, numitul Damaschin Alexei se adresează în instanța de judecată. Dosarul civil capătă numărul de înregistrare 2-2925/18 și este examinat de către judecătorul Dimitriu Serghei. La data de 04 decembrie 2018 acesta emite o încheiere prin care cererea este respinsă pe motiv că solicitantul n-a achitat taxa de stat, însă suma pe care o pretindea pretinsa parte vătămată este de-a dreptul astronomică, chiar și în raport cu suma revendicată în 2013. Dacă în 2013 el cerea să restituirea sumei de peste 423 000 dolari SUA, în 2018 pretențiile lui s-au ridicat la cifra de 702 132, 70 dolari SUA. Citează din încheierea emisă de către dl judecător Dimitriu Serghei: ”La fel, unul din criteriile scutirii sau eşalonării taxei de stat este valoarea acţiuni, care la caz este de 702132,70 dolari SUA, care în contextul vizat, şi coroborat cu lipsa probelor pertinente citate, nu se pretează pe cerinţe de scutire de scutire sau eşalonare a taxei de stat” (Dosarul nr. 2-2925/ 18, încheiere, 04 decembrie, 2018). Cu părere de rău, instanța de fond a refuzat să permită apărării reclamarea acestui dosar și anexarea materialelor/înscrișurilor la dosar, fapt care a adus atingere gravă dreptului la apărare și echității participanților la proces. Or, în conținutul primului alineat al cererii de

chemare în judecată, care a fost semnată în mod olograf de către Damaschin Alexei, se indică următoarele fapte: suma în cauză (227.000 dolari SUA) a fost recepț*****ată în 2 tranșe 117.000 dolari SUA - a primit în luna noiembrie 2009, iar 110.000 dolari SUA - a primit în martie 2010. Această stare de fapt, contravine în mod flagrant cu versiunea indicată de Damaschin Alexei în denunțul depus la Procuratura Anticorupție, dar și cu acuzarea adusă lui Roșca Iurie, având în vedere faptul că în ordonanța de recunoaștere ca învinuit și în rechizitoriu, procurorul pe caz indică, că "... peste 4 sau cinci zile de la pretindere, data exactă nu a fost stabilită, Roșca Iurie... , personal a primit pentru sine de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 117.000 dolari SUA, ceea ce constituia echivalentul sumei de 1396055 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna decembrie a anului 2009...în luna martie a anului 2011, data exactă nu a fost stabilită,...Roșca Iurie... acț*****ând cu intenție directă, personal a primit pentru sine de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 110.000 dolari SUA...". În continuarea cererii de chemare în judecată din 22.11.2018, Damaschin Alexei indică asupra faptului că Roșca Iurie este un debitor, iar el este reclamant creditor, fiindcă în temeiul art. 513 din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. Pe pagina 2 a cererii de chemare în judecată sunt trecute temeiurile de drept ale încasării pretinsei datorii civile, penalitățile, dobânzile și mențiunea expresă că: "Datoria pârâtului Roșca Iurie față de mine Damaschin Alexei constituie în total suma de 702132,70 dolari SUA.". Este relevant și faptul că la cererea de chemare în judecată a fost anexată recipisa în original, care de fapt la acea dată ar fi trebui să se afle la materialele cauzei penale nr. 20179778098 prin ordonanța din 07.05.2018, fapt care denotă acțiuni ilicite din partea organului de urmărire penală pe de o parte, dar și lipsa oricăror acțiuni ilicite ale cetățeanului Roșca Iurie, contrar celor pretinse în actul de acuzare.

22. Cu titlu de generalizare, scoate în evidență că, instanța de judecată a ignorat obligația de a proceda la o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și cererilor de probă ale părților coroborat cu dreptul părților unui proces de a-și prezenta observațiile pe care le apreciază ca fiind pertinente cauzei lor și de a obține o hotărâre în care motivele pe care le invocă să fie tratate în mod corespunzător. De altfel, acest drept nu poate fi considerat ca fiind efectiv decât dacă aceste observații sunt cu adevărat „ascultate”, adică examinate propriu-zis de către instanța sesizată.

23. Urmare a dezacordului cu sentința instanței de fond, din numele inculpatului Roșca Iurie a formulat cerere de apel și avocatul Dumneanu Radu, prin care solicită admiterea cererii de apel, casarea sentinței din 02 august 2024, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță în raport cu motivele invocate în apel, anularea încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie din 25.01.2018, prin care a autorizat amânarea aducerii la cunoștință a calității de bănuît, atribuit numitului Roșca Iurie prin ordonanța din 01.12.2017, din motiv că magistratul respectiv, la momentul respectiv, nu avea dreptul să exercite atribuțiile judecătorului de instrucție. Pe motiv că au fost emise de către magistrați, care la momentul respectiv nu aveau dreptul să exercite atribuțiile judecătorului de instrucție, dispunerea anulării:

încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 27.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație - interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Niculcea Andrei nr.***** din 01.12.2017 prin care s-a autorizat măsura specială de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Niculcea Andrei nr.***** din 28.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr. ***** din 23.01.2018 prin care s-a constata respectarea cerințelor legale la efectuarea interceptării, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 10.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație, documentarea cu mijloace tehnice, pe motiv că au fost încălcate flagrant dispozițiile imperative ale art.61 și art. 17 din Legea cu privire la organizarea judecătorească, art.344 din Codul de procedură penală și cele ale Regulamentului privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 110/5 din 5 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial 96/514, 27.04.2013, anularea încheierii din 14.03.2024, emisă de către magistratul Mitrofan Livia, prin care, abuzând de calitatea de președinte interimar al Judecătoriei Chișinău, ilegal, s-a dispus transmiterea cauzei pentru a fi examinată în fond judecătorului Cucerescu Ana. Anularea încheierilor protocolare prin care judecătorul Cucerescu Ana, sub pretextul că ar reprezenta recurs camuflat, a refuzat să se expună asupra cererii apărării prin care s-a solicitat să se constate nulitatea încheierii din 14.03.2024, emisă de către magistratul Mitrofan Livia. Anularea încheierii protocolare din 10 iunie 2024, emisă de către judecătorul Cucerescu Ana, prin care, în mod ilegal, s-a dispus privarea în continuare a inculpatului de a face declarații în cauza sa, în condițiile în care acesta este un drept al inculpatului în procesul penal, exercitarea căruia urmează să fie asigurată de către instanță, potrivit art.28 alin.(2) și art.66 al in.(2) pct.8) și alin.(4) din Codul de procedură penală pe motiv că, se contestă autenticitatea declarațiilor martorului Damaschin Alexei, având la baza prevederile art.414 alin.(3) din Codul de procedură penală, se solicită audierea acestuia în calitate de martor în instanța de apel.

24. În dezvoltarea solicitărilor invocate, menț*****ează că, în realitate, faptele imputate numitului Roșca Iurie nu au existat în realitate, acesta a fost tras la răspundere penală la indicația expresă a conducerii Republicii Moldova din perioada 2017 - 2018, urmărirea penală a acestuia fiind necesară pentru a urmări activitatea politică a acestuia, prin efectuarea măsurilor speciale de investigații. În acest sens, se impune luarea în considerare a faptului că, în calitate de politician, inculpatul sistematic a criticat acțiunile guvernanților, mai ales a celor care conduceau Republica Moldova în perioada de timp în care a fost pornită și finisată urmărirea penală (anii 2017 - 2018), cu mențiunea că, deși s-a solicitat, judecătorul primei instanțe a respins cererea apărării de a examina în cadrul cercetării judecătorești a articolelor, interviurile și intervențiile TV ale inculpatului,

preluate de pe blogul www.iuriosca.md, cu mențiunea că materialele respective reprezintă doar o mică parte a intervențiilor publice ale inculpatului prin care au fost criticați guvernânții din perioada vizată, care datează din 2010 și până în 2017 și care demonstrează cu prisosință faptul că începând cu ziua de 7 aprilie 2009 (demonstrațiile violente care s-au soldat cu schimbarea puterii) și până în momentul inițierii urmăririi penale în martie 2017, Roșca Iurie a fost un critic redutabil, hotărât și ireconciliabil al guvernânților care s-au instalat la conducere începând cu 2009 și s-a menținut până în 2019. Mai mult ca atât, în aceeași perioadă dânsul a fost cel care a dat în judecată guvernarea pentru uzurparea puterii de stat (2012) și a organizat numeroase proteste stradale antiguvernamentale. Astfel, este evident faptul că dosarul instrumentat de către Procuratura Anticorupție împotriva lui Roșca Iurie a fost motivat de furia celor care controlau puterea împotriva acestuia și de dorința de a reduce la tăcere un opozant politic competent și foarte vocal.

25. Susține că, pentru a justifica afirmația cu privire la condamnarea ilegală a numitului Roșca Iurie, urmează a fi scoase în evidență următoarele încălcări grave admise atât de către organul de urmărire penală, cât și de către reprezentanții Judecătorei Chișinău printre care ar fi, lipsa cu desăvârșire a probelor din care să rezulte comiterea de către Roșca Iurie a faptelor imputate și pretins a fi constatate de către judecătorul fondului, încălcarea normelor imperative ale legislației procesual penale, care reglementează procedura notificării acuzației în materie penală, încălcarea normelor imperative ale legislației procesual penale, care reglementează procedura de repartizare aleatorie a cauzelor penale (constituirea instanței competente să judece, cauza), refuzul ilegal al judecătorului de a examina cererile apărării, prin prisma argumentelor invocate, prin care s-a solicitat constatarea caracterului ilegal al constituirii completului de judecată și privării inculpatului de a face declarații.

26. La aspectul lipsei cu desăvârșire a probelor din care să rezulte comiterea de către Roșca Iurie a faptelor imputate și pretins a fi constatate, se impune luarea în considerare a faptului că, pentru a susține acuzația și constatarea vinovăției numitului Roșca Iurie în comiterea infracțiunii, prevăzute de art.326 alin.(3) lit. a) din Codul penal, acuzatorii de stat au invocat probe contradictorii, iar instanța de judecată le-a preluat și transpus în sentința contestată fără a raporta datele respective, fără a fi supuse unei analize raționale din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității acestora, pentru a fi puse la baza constatării vinovăției și pronunțării unei sentințe de condamnare. Astfel, potrivit actului de acuzare și a sentinței contestate din 02.08.2024, s-a indicat la următoarele probe: declarațiile numitului Damaschin Alexei; recipisa invocată și ridicată de la numitul Damaschin Alexei (la care se referă și raportul de expertiză nr.75 din 04.05.2018, prin care s-a stabilit ca ar fi fost scrisă, de Roșca Iurie, fapt care, nu a fost negat de către acesta); declarațiile martorului Lambantu *****; procesul-verbal din 08 mai 2018 de examinare a dosarului, civil nr.*****; procesul-verbal de examinare a paginii web „www.magistrat.md”; telefonul mobil de model „Iphone 6 s A 1688 cu *****”; hard discul portabil cu denumirea „ADATA HD 650”; hard discul Western Digital 500 GB *****; cartea de vizita a numitului Roșca Iurie, cu mențiunea că i s-ar fi transmis numitului Damaschin Alexei. Analiza amănunțită a acestor probe a fost făcută

de Roșca Iurie în ultimul său cuvânt, fiind scoasă în evidență lipsa coroborării între informațiile expuse în declarațiile, rapoartele de expertiză și procesele-verbale prin care au fost administrate aceste mijloace de probă.

27. Suplimentar la analiza respectivă, se impune mențiunea că judecătorul primei instanțe nu a ținut cont de faptul că contactul numitului Muruianu ***** în telefonul lui Roșca Iurie a fost creat doar la data de 30.11.2015, iar deținerea unei cărți de vizită a numitului Roșca Iurie și ridicată de la denunțator, precum și exercitarea în perioada 2009-2010 de către numitul Muruianu ***** a funcției de președinte al Curții Supreme de Justiție, în contextul lipsei unei legături logice cu infracțiunea imputată, în esență, nu poate duce la invocarea acestor date pentru constatarea faptelor de pretindere și/sau primire a banilor de către inculpat de la numitul Damaschin Alexei. Astfel că, nici o probă materială nu conține informații din care s-ar putea deduce, nici măcar indirect, că inculpatul Roșca Iurie ar fi susținut în fața lui Damaschin Alexei că ar avea influență asupra numitului Muruianu ***** și/sau că ar avea posibilitate să determine emiterea unor anumite hotărâri în rezultatul examinării în ordine de recurs și/sau de revizuire a unei anumite cauze (acuzăția în partea ce ține de primirea sumelor de bani pentru a influența reprezentanții autorităților judecătorești de a emite o hotărâre în baza unei cereri de revizuire, ori, în realitate, o asemenea cereri nici nu a fost depusă și nu este clar de ce trebuia influențat numitul Muruianu *****), care nu deținea nici calitatea de persoană publică și/sau cea de persoană cu demnitate publică, în condițiile în care hotărârea definitivă nu a fost adoptată de Curtea Supremă de Justiție). La fel, aici este important să se țină cont și de faptul că nu există și, respectiv, nu a fost administrată nici o probă din care ar rezulta că numitul Damaschin Alexei a deținut sumele de bani despre care a indicat că le-ar fi transmis inculpatului Roșca Iurie și că inculpatul Roșca Iurie ar fi pretins aceste sume de bani și/sau că inculpatul Roșca Iurie ar fi primit aceste sume de bani de la denunțatorul Damaschin Alexei.

28. Consideră că, prima instanță a interpretat arbitrar inclusiv declarațiile martorilor Lambantu ***** și Coptu Lucia, ori, primul, în calitate de asociat a indicat expres faptul că numitul Damaschin Alexei a preluat de la întreprindere prin scheme ilegale suma de 1 mil***** de EURO până la emiterea hotărârilor de guvern, care au fost emise în timp ce Ministru al Culturii era numitul Cozma și nu în perioada în care se desfășura procesul judiciar inițiat de către Ministerul Culturii, iar cel de al doilea martor (contabilul de la SRL „Invizibil” Coptu Lucia) a indicat în mod expres că numitul Damaschin Alexei (denunțatorul) a primit dividende doar pentru perioada anului 2007, cu mențiunea că în perioada anilor 2009 - 2011 conturile întreprinderii au fost sechestrate, respectiv nu au existat hotărâri de repartizare a dividendelor și era imposibil să i se achite denunțatorului careva sume de bani sub formă de dividende. La fel, deși, potrivit procesului-verbal de examinare a telefonului și purtătorii de informații ridicați în cursul acțiunilor de percheziție efectuate la Roșca Iurie, s-a constatat că, contrar afirmațiilor denunțatorului Damaschin Alexei, armura unui cavaler, despre care acesta a indicat în declarațiile sale nu s-a aflat în sediul PPCD din *****), ci pe str. A. Corobceanu nr. 17. Suplimentar, în contextul afirmațiilor numitului Roșca Iurie ca i s-a fabricat un dosar penal pentru a fi filat, judecătorul a lăsat fără apreciere că Roșca Iurie a fost supus măsurilor speciale de

investigație în perioada anului 2017, în condițiile în care acestea nu ar fi permis acumularea a careva date cu privire la faptele investigate, despre care s-a indicat că ar fi avut loc în perioada anilor 2009 - 2011. În același timp, cea mai importantă probă, recipisa invocată în actul de acuzare și sentința de condamnare, care, contrar normelor procesual penale imperative care reglementează modul de anexare la materialele cauzei penale a corpurilor delict (fiind păstrată de către procuror, deși cauza penală se află în instanța de judecată) conține informații diferite de cele expuse de către denunțatorul Damaschin Alexei, și anume că sumele de bani ar fi fost transmise prin intermediar, fără a exista date că a fost eliberată numitului Damaschin Alexei și/sau că careva sume de bani au fost primite nemijlocit de la Damaschin Alexei. La acest aspect se impune mențiunea că nici denunțatorul Damaschin Alexei nu a putut răspunde la întrebările cu privire la identitatea intermediarului și cauza pentru care în această recipisă se face trimitere la faptul primirii sumelor respective de bani prin intermediar. Informațiile expuse denotă caracterul plauzibil al afirmațiilor numitului Roșca Iurie cu privire la circumstanțele de fapt în care a eliberat recipisa respectivă. În concluzie, deși declarațiile denunțatorului Damaschin Alexei au fost infirmate efectiv de către toate probele administrate în cauza dată, ca rezultat al aprecierii vădit arbitrare a probelor, judecătorul instanței de fond a constatat vinovăția inculpatului Roșca Iurie în comiterea pretensei infracțiuni imputate de către organul de urmărire penală.

29. Subsecvent, cu referire la încălcarea normelor imperative ale legislației procesual penale care reglementează procedura notificării acuzației în materie penală, indică, că din conținutul ordonanței de începere a urmăririi penale din 21 martie 2017, adoptată de către procurorul în Procuratura Anticorupție Ivanov Mihail, reiese că ultimul, chiar din momentul inițial al pornirii urmăririi penale, i-a atribuit numitului Roșca Iurie statutul procesual de bănuít, deoarece a indicat concret fapta prejudiciabilă pe care o consideră ca infracțiune, obiectul infracțiunii, încadrarea juridică a acesteia în prevederile art.326 alin.(3) lit. c) din Codul penal și că anume inculpatul este bănuít de comiterea infracțiunii respective. Prin urmare, drept ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuít în sensul dispoziției art.63 alin.(1) din Codul de procedură penală este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale (în speță, concomitent cu aceasta) expune fapta infracț****ală ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, însoțită de calificarea juridica-penală a faptei, în speța dată această persoană fiind Roșca Iurie *****. Prin urmare, ordonanța de începere a urmăririi penale nominalizată echivalează cu o ordonanță de recunoaștere în calitate de bănuít în sensul art.63 alin.(1) pct.3) din Codul de procedură penală. Și asta deoarece în conținutul acesteia, dincolo de orice dubiu, este indicat faptul că este urmărită penal pentru fapta menț****ată o persoană concretă și anume numitul Roșca Iurie *****. De aici rezultă că pornirea urmăririi penale in personam are valența unei acuzații penale. Pornirea urmăririi penale in personam în privința numitului Roșca Iurie și neinformarea acestuia despre dreptul la apărare, în timp ce legislația naț****ală prescrie în mod imperativ informarea bănuítului despre acuzațiile aduse și drepturile procesuale în termen de 5 zile (cu anumite excepții, la care urmează să mă expun în continuare) nu se conciliază cu principiile de drept ale unui proces echitabil. Așadar, anume de la 21 martie

2017 (data emiterii ordonanței de începere a urmăririi penale) numitul Roșca Iurie a dobândit calitatea procesuală de bănuît, indiferent dacă organul de urmărire penală a respectat sau nu obligația de a-i aduce la cunoștință această informație, precum și informația în scris despre drepturile procesuale, obligație inserată expres la art. 63 alin.(1¹) din Codul de procedură penală. Or, recunoașterea calității de bănuît se aplică în interesul persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi procesuale suplimentare, reglementate de art. 64 din Codul de procedură penală. Din materialele cauzei rezultă în mod univoc faptul că respectiva calitate de bănuît a numitului Roșca Iurie, se impunea a fi calculată din momentul pornirii urmăririi penale, și anume din 21 martie 2017 până la 21 iunie 2017, dată până la care procurorul urma să-i înainteze învinuirea, sau, la momentul expirării termenului de 3 luni, urma în mod obligatoriu și necondiționat să-l scoată de sub urmărire penală. Însă, contrar acestor prevederi imperative ale legii, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît din 01 decembrie 2017, emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție Ivanov Mihail, numitul Roșca Iurie a fost recunoscut repetat în calitate de bănuît, iar această ordonanță i-a fost adusă la cunoștință abia la 28 februarie 2018, tot atunci fiindu-i înmănată informația în scris despre drepturile și obligațiile procesuale prevăzute la art.64 din Codul de procedură penală, precum și înaintată învinuirea de către același procuror, conform ordonanței de punere sub învinuire, fiindu-i înmănată informația în scris privind drepturile și obligațiile procesuale prevăzute de art.66 din Codul de procedură penală.

30. Explică, că procedând astfel, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art.22 din Codul de procedură penală, anume de a nu urmări o persoană de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept prevăzut și în art.4 al Protocolului nr.7 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, precum și art.21 din Constituția Republicii Moldova, deoarece, după încetarea de drept a calității de bănuît, organul de urmărire penală era în drept în cazul apariției unor fapte noi sau recent descoperite ori acumulării ulterioare a probelor suplimentare de a relua urmărirea penală în conformitate cu art.287 alin.(4) din Codul de procedură penală. Însă în acest sens nu a fost emisă vreo ordonanță motivată, potrivit art.255 din Codul de procedură penală. Faptul că nu a fost emisă vreo ordonanță de scoatere a numitului Roșca Iurie de sub urmărire penală la data de 21 iunie 2017 nu-i anulează dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă și deci nu înlătură existența circumstanțelor care exclud tragerea repetată a acestuia la răspundere penală pentru perioada de după 21 iunie 2017 până în prezent. Raportând cele expuse la prezenta cauză, se impune concluzia că deoarece calitatea de bănuît a numitului Roșca Iurie a încetat de drept în urma expirării termenelor prescrise de art.63 alin.(2) din Codul de procedură penală, prin urmare nici nu mai putea fi urmărit penal. Menționăm în aceeași ordine de idei și faptul că toate actele de procedură întocmite după expirarea termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuît sunt lovite de nulitate absolută. Această concluzie se răsfrânge și asupra rechizitoriului ca act final de susținere a învinuirii și sesizare a instanței de judecată.

31. Declară că, în conformitate cu jurisprudența existentă, tragerea în continuare la răspundere penală a numitului Roșca Iurie, după expirarea termenelor la care a expirat

termenul de menținere a acestuia în calitate de bănuît, reprezintă o încălcare esențială a legii procesual-penală, care a afectat drepturile și interesele lui legitime, iar în baza art.94 alin.(1) pct.8) și alin.(2) din Codul de procedură penală, actele emise după data respectivă, inclusiv ordonanța de punere sub învinuire și actul de acuzare, în corespundere cu art. 251 din Codul de procedură penală (în vigoare la momentul desfășurării urmăririi penale), sunt lovite de nulitate absolută, ca și toate celelalte acte procedurale de urmărire penală. Din aceste considerente concluz*****ează că toate actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuît, sunt nule. Din cele expuse mai sus, consideră că încetarea procesului penal în privința numitului Roșca Iurie se impunea cel puțin din motivul încălcărilor de procedură admise la faza urmăririi penale, or, după cum a fost menț*****at supra, în partea descriptivă a sentinței de încetare instanța trebuie să descrie doar motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal, dar nu și analiza unor probe nule.

32. Susține că, în același timp, pe lângă încălcarea obligației de a aduce la cunoștință numitului Roșca Iurie calitatea de bănuît și explicare drepturilor acestuia în termen de 3 luni de zile de la momentul pornirii urmăririi penale expres în privința acestuia, în cauza dată au fost încălcate și normele de drept imperative cu privire la constituirea instanțelor la adoptarea hotărârilor de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței prin care i s-a acordat calitatea de bănuît. Astfel, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Ivanov Mihail din 01.12.2017, numitului Roșca Iurie i s-a atribuit calitatea de bănuît. Prin ordonanțele de amânare a aducerii la cunoștință a calității de bănuît din 01.12.2017 și 28.12.2017 a fost autorizată prin încheierile judecătorului de instrucție Diaconu Mihail din 01.12.2017 și 28.12.2017. Ulterior, prin încheierea din 25.01.2018, emisă de către judecătorul de instrucție Budeci Vitalie, s-a dispus în mod repetat prelungirea termenului aducerii la cunoștință numitului Roșca Iurie a calității de bănuît, care a fost atribuită prin ordonanța din 01.12.2017 și explicarea drepturilor acestuia, prevăzute de art.64 din Codul de procedură penală. Consideră că, încheierea respectivă este lovită de nulitate absolută, deoarece la data emiterii magistratul Budeci Vitalie, potrivit Legii, nu avea dreptul să dețină calitatea de judecător de instrucție. În legătură cu circumstanțele de fapt menț*****ate, raportate la prevederile art.151 din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească (în vigoare la momentul respectiv), care reglementau atribuirea calității de judecător de instrucție și dreptul constituț*****al al persoanei de a fi judecată de o instanță legal constituită conform Legii, impune constatarea nulității absolute a încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie din 25.01.2018, prin care s-a admis demersul procurorului de a amâna aducerea la cunoștință numitului Roșca Iurie a calității de bănuît. Aceleași argumente urmează a fi invocate inclusiv în raport cu solicitarea apărării de a se constata nulitatea absolută a încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr. ***** din 27.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație - interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr. ***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație - interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 25.01.2018 prin care s-a

autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Niculcea Andrei nr.***** din 01.12.2017 prin care s-a autorizat măsura specială de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Niculcea Andrei nr.***** din 28.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea măsurii speciale de investigație – interceptarea, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 23.01.2018 prin care s-a constata respectarea cerințelor legale la efectuarea interceptării, încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 10.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație, documentarea cu mijloace tehnice.

33. Relatează cu referire la încălcarea normelor imperative ale legislației procesual penale care reglementează procedura de repartizare aleatorie a cauzelor penale că, prin încheierea din 14 martie 2024, emisă și semnată de președintele interimar al Judecătoriei Chișinău Mitrofan Livia, s-a dispus redistribuirea judecătorului Cucerescu Ana, pentru examinare, a cauzei penale nr.1-495/2018 de învinuire a lui Roșca Iurie, cu mențiunea că judecătorul respectiv ar fi specializat în examinarea cauzelor penale conform punctul 1 din dispoziția Judecătoriei Chișinău, nr.13 din 20.02.2024 (modificată prin dispoziția nr.17 din 13.03.2024). Redistribuirea cauzei penale de acuzare a numitului Roșca Iurie unui alt complet de judecată, cu încălcarea flagrantă a procedurii prevăzute de Lege determină ilegalitatea actului respectiv și constituirea ilegală a completului de judecată format din judecătorul Cucerescu Ana, fiind admisă comiterea inclusiv a faptei prejudiciabile de amestec la înfăptuirea justiției. În acest sens se impune mențiunea că, în cazul dat nu a fost încălcată doar dispozițiile imperative ale Legii care reglementează instituția formării completelor de judecată, dar și Dispoziția nr.13 din 20.02.2024, ori, prin acest act normativ, care, contravine flagrant Legii pentru a cărei executare a fost emis, președintele interimar al judecătoriei Chișinău Mitrofan Livia a recomandat redistribuirea cauzelor penale doar în situația în care examinarea în fond nu era începută, adică a cauzelor aflate la faza ședinței preliminare. În speță, pentru 1 decembrie 2023 a fost numită examinarea în fond a cauzei penale în procedură generală și a fost începută cercetarea judecătorească. În atare condiții, redistribuirea cauzei era imposibilă. În această ordine de idei se impune mențiunea că instanța de judecată, după dispunerea arbitrară a redistribuirii cauzei penale magistratului Cucerescu Ana, este constituită contrar legii, deoarece președintele interimar al Judecătoriei Chișinău nu era în drept să retragă dosarul care a fost repartizat legal unui complet de judecată, ori, dispoziția art.31 din Codul de procedură penală indică exhaustiv cazurile în care completul de judecată poate fi schimbat într-un fel sau altul, iar potrivit art.61 alin.(2) din Legea nr.514/1995 prevede că, cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet de judecată decât în condițiile prevăzute de lege.

34. Opinează că, în speță, dosarul a fost retras de la un complet și transmis altui complet, nu în condițiile prevăzute de Lege, ci în baza unor acte ilegale (despre care s-a indicat că ar fi avut menirea de a pune în aplicare Legea), adoptate de CSM și administrația Judecătoriei Chișinău. Având în vedere circumstanțele expuse, este evident că completul constituit în persoana judecătorului Cucerescu Ana nu corespunde sintagmei de „instanță stabilită prin Lege”, în sensul noțiunii cu care operează în practica sa

CtEDO. Având la baza raț*****amentele scoase în evidență și dubiile evidente cu privire la legalitatea compunerii instanței de judecată căreia i s-a dispus examinarea prezentei cauze, se impune reacț*****area părților în proces (nu doar a apărării) și, în virtutea principiului oficialității procesului penal, care impunea instanța de judecată să se expună la cererea părților în proces, pentru a nu admite încălcarea flagrantă a dreptului inculpatului cu privire la un proces echitabil, ori, examinarea unei cauze de către o instanță compusă contrar normelor imperative ale legislației relevante, potrivit art.415 alin.(1) pct.3, art.427 alin.(1) pct.7 și art.444 alin.(1) pct.2) din Codul de procedură penală, constituie temei de casare din oficiu a hotărârii judecătorești. Din materialele cauzei rezultă că prezenta cauză a fost distribuită la data de 13.04.2021, spre examinare în fond, judecătorului Renata Popescu-Baltă. Ulterior, fără a fi prezente condițiile prevăzute de Lege, ilegal, cauza penală de acuzare a numitului Roșca Iurie a fost redistribuită, pentru examinarea în continuare, judecătorului Cucerescu Ana.

35. Argumentele cu privire la refuzul ilegal al judecătorului instanței de fond de a examina cererile apărării, prin prisma argumentelor invocate, prin care s-a solicitat constatarea caracterului ilegal al constituirii completului de judecată și privării inculpatului de a face declarații se referă la faptul că, în cadrul cercetării judecătorești deși au fost depuse cereri prin care s-a solicitat constatarea nulității încheierii prin care s-a dispus privarea lui Roșca Iurie de dreptul de a face declarații și de redistribuire ilegală a cauzei penale, judecătorul a refuzat să se expună prin încheieri motivate, deși, potrivit art.28 și art.247 din Codul de procedură penală, avea obligația să se expună, în cazul respingerii cererilor părților în proces, prin încheiere motivată. Astfel, în afară de constituirea ilegală a instanței căreia i s-a dispus examinarea prezentei cauze, completul nou format a emis și hotărâri arbitrare, care încalcă dreptul cu privire la apărare al inculpatului. În acest sens se impune mențiunea ca, prin încheierea protocolară din 10.06.2024, încălcând dreptul inculpatului Roșca Iurie de a face declarații la orice fază a procesului, judecătorul a emis o încheiere protocolară, prin care a dispus ca pe viitor, în prezentul proces, inculpatului nu i se va permite să mai facă declarații.

36. Menț*****ează că, ținând cont de circumstanțele expuse, precum și faptul că, potrivit Legii, inculpatul are dreptul să facă declarații, ori, potrivit art.66 alin.(2) pct.8) și alin.(4) din Codul de procedură penală inculpatul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa. Aici se impune și mențiunea că încheierea respectivă protocolară a fost emisă inclusiv contrar ordinii stabilite de cercetare a probelor, ori, la etapa respectivă a procesului s-a dispus că inculpatul va face declarații doar după cercetarea tuturor probelor acuzării și apărării, respectiv, modificarea din oficiu a ordinii de cercetare a probelor, contrar prevederilor art.28 alin.(2) din Codul de procedură penală, denotă caracterul arbitrar al acțiunilor și hotărârilor emise de judecător.

37. Mai enunță că, având la baza circumstanțele enunțate și caracterul vădit arbitrar al încheierii protocolare din 10.06.2024, prin care s-a dispus că, pe viitor, în cadrul acestui proces, inculpatului Roșca Iurie nu i se va mai permite să facă declarații, în

ordinea dispozițiilor art. 10 alin.(5), art. 19 alin.(1), art.28 alin.(2), art.244, art.251 alin.(1) și art.251¹ alin.(1) lit. a) și alin.(3) și art.364 din Codul de procedură penală, se impune constatarea nulității inclusiv a încheierii protocolare din 10 iunie 2024, emisă de către judecător, prin care, în mod ilegal, s-a dispus privarea în continuare a inculpatului de a face declarații în cauza sa, în condițiile în care acesta este un drept al inculpatului în procesul penal, exercitarea căruia urmează să fie asigurată de către instanță, potrivit art.28 alin.(2) și art.66 alin.(2) pct.8) și alin.(4) din Codul de procedură penală.

38. Relevă că, în legătură cu faptul că, contrar prevederilor art.28 din Codul de procedură penală, instanța de fond efectiv a refuzat să se expună asupra cererilor părților în proces, se impune luarea în considerare inclusiv a circumstanțelor de drept, ce reies din dispoziția art. 13 al Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, care prevede că orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naț*****ale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acț*****at în exercitarea atribuțiilor lor oficiale (cu referire la cazul dat se impune repararea, ilegalității de a refuza numirea expertizelor judiciare). Ținând cont de cele expuse, este evident că, prin refuzarea fără temei a dispoziției expertizelor judiciare, care au avut ca scop verificarea autenticității declarațiilor date în cauza data de către persoanele interesate și cele care sunt dependente de persoanele interesate, pe lângă încălcarea dreptului cu privire la un proces echitabil, cu certitudine, a adus atingere și dreptului condamnatului cu privire la un recurs efectiv. În așa mod, consideră că, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost administrate probe precum că inculpat ar fi comis o pretinsă infracțiune de trafic de influență.

39. Separat, concluz*****ează că, pentru ca se impune constatarea încălcării normelor imperative ale dispozițiilor imperative ale legislației procesual penale atât la faza urmăririi penale, cât și la faza judecării cauzei în fond, precum și faptul că în contradicție cu prevederile art.394 alin.(1) pct.2) din Codul de procedură penală, instanța nu a indicat în sentință motivele pentru care a respins probele care-l dezvinovățesc pe inculpat, iar afirmațiile eronate privind constatarea vinovăției acestuia, contrar prevederilor art.389 alin.(2) din Codul de procedură penală, au la baza doar presupuneri neargumentate.

40. Împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.1-495/2018 din 02 august 2024 a declarat cerere de apel și Fundația pentru Democrație Creștină, prin intermediul căreia cere admiterea apelului, casarea sentinței în partea menținerii sechestrului supra bunului imobil indicat supra, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se dispună ridicarea sechestrului aplicat asupra imobilului amplasat în mun. Chișinău, ***** , identificat cu număr cadastral ***** și asupra terenului identificat cu număr cadastral *****.01, ce aparține cu drept de proprietate Fundației pentru Democrație Creștină, cu repunerea în termenul de apel.

41. În argumentarea poziției sale, indică, că sentința de condamnare a lui Roșca Iurie a devenit cunoscută abia la 07.09.2024, în pofida faptului că instanța de fond nu a expediat în adresa Fundației pentru Democrație Creștină nici un exemplar al sentinței, fapt care a făcut imposibilă depunerea anterioară a cererii de apel. Deși prin această sentință se menține sechestrul asupra imobilului din mun. Chișinău, s***** , în sentință

nu există nici o motivare a acestei soluții ilegale luate de instanța de fond. Or, în fapt, prin încheierea nr. ***** din 14.05.2018, judecătorul de instrucție, în mod abuziv și fără a se conduce de norma procesual penală, admite demersul procurorului Ivanov Mihail, în cadrul cauzei penale nr. ***** intentate pe numele altei persoane, și autorizează aplicarea sechestrului pe aplicarea sechestrului pe imobilul amplasat în mun. Chișinău, *****, identificat cu număr cadastral ***** și asupra terenului identificat cu număr cadastral *****.01 ca o măsură asiguratorie pentru asigurarea unei eventuale confiscări special sau confiscări speciale a bunurilor. Recursul depus de Roșca Iurie împotriva acelei încheieri a fost respins de Curtea de Apel Comrat. În instanța de fond care examinează cauza penală, plângerea depusă în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală nu a fost soluț*****ată nici până astăzi, la o distanță de câteva luni de zile din momentul depunerii ei prin intermediul Cămarilor Judecătorești Chișinău (sediul Buiucani).

42. Explică, că sechestrul aplicat asupra imobilului, urmează a fi ridicat, întrucât cauza penală nr. ***** a fost intentată în 2017 de către Procuratura Anticorupție, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. c) din Codul penal. În cadrul acestei cauze a fost recunoscut ca bănuț/învinut o singură persoană - cetățeanul Roșca Iurie, care nu este proprietarul imobilului sechestrat de instanță. Mai mult ca atât, bunurile imobile sechestrate au fost obținute cu mult timp înainte comiterii presupusei infracțiuni, iar în cadrul cauzei penale nu există acțiuni civile.

43. Menț*****ează că, atât procurorul cât și instanța de fond au neglijat prevederile art. art. 10, 203, 204, 209 din Codul de procedură penală și art. 1 a Protocolului nr. 1 la Convenție.

44. Cât privește mandatul de autorizarea a sechestrului, atrage atenția că se întemeiază pe o percheziție efectuată probabil în altă cauză penală, la 09 decembrie 2016, așa cum specifică instanța de fond. Imobilul din str. Corobceanu nr. 15, unde s-a efectuat percheziția, aparține cu drept de proprietate Fundației pentru Democrație Creștină. Roșca Iurie închiriază doar etajul II al acestei clădiri (se anexează copia contractului), și nu dispune de dreptul de dispoziție asupra acestui imobil.

45. Mai susține că, amenda maximă prevăzută pentru acțiunea incriminată lui Roșca Iurie este de 80000 lei la nivelul anului 2009. Concomitent, odată cu sechestrarea imobilului, din oficiul Fundației au fost ridicate mijloace bănești în valoarea de peste 150 000 MDL, însă valoarea imobilului sechestrat este de 1 782 461 MDL și respectiv de 630 867 MDL. Pentru o eventuală amendă, statul are deja o garanție în acest prin mijloacele bănești care au fost sechestrate. Fundația pentru Democrație Creștină a achiziț*****at imobilele sechestrate în baza unui contract de vânzare cumpărare la 26 mai 2004, adică cu 5,6 ani înainte de presupusa comitere a infracțiunii incriminate lui Roșca Iurie. Achiziț*****area acestui imobil nu a rezultat din nici o infracțiune, este deținut conform legii și nu constituie obiectul sau mijlocul de comitere a presupusei infracțiuni.

46. Declară că, în cuprinsul referinței, procurorul pe caz invocă necesitatea sechestrării imobilului prin 2 argumente: eventualitatea achitării amenzii și eventualitatea aplicării confiscării speciale sau extinse. Reiterează faptul că, o eventuală amendă penală, poate fi încasată de stat din sumele bănești sechestrate, iar imobilul sechestrat nu poate fi

supus confiscării speciale și/sau extinse deoarece art. 106, 106¹ din Codul penal nu permit în speță asemenea acțiuni. Iarăși, constată că în speță, nu poate fi aplicat nici termenul de 5 ani iar imobilul care este sechestrat nu provine din activități infracționale, fiind în proprietatea lui Roșca Iurie până în 2004, când a fost înstrăinat Fundația pentru Democrație Creștină (președinte Cubreacov Vlad) în baza unui contract legal. De asemenea, s-a demonstrat în ședința de judecată că profitorul anual al reclamantului ajunge aproape de cifra de 1 mil^{*****} de lei, anterior fiind și mai mare, ceea ce vădește legalitatea tranzacțiilor. Reclamanta a fost dintotdeauna o instituție activă, a tipărit zeci de cărți în ultimii ani de zile, a organizat conferințe, simpozioane internaționale, universități de vară, școli pentru tineret, cursuri de formare etc., fiind o organizație arhicunoscută și având permanent o activitate transparentă și licită. Achiziționarea imobilului sechestrat s-a făcut în 2004 în baza necesităților reale ale reclamantei, fără a avea vreun scop ascuns.

47. Mai menționează că în cadrul cauzei penale, Fundația pentru Democrație Creștină nu are nici o calitate procesuală. Raportând împrejurările de fapt la normele de drept, se observă cu ușurință că organul de urmărire penală, judecătorul de instrucție și instanța de fond nu erau în drept să aplice și să mențină sechestrul pe bunurile proprietate privată a unui terț, în condițiile în care aceste bunuri nu sunt nici într-un raport de cauzalitate cu infracțiunea imputată învinutului și a fost dobândit de proprietar cu 5 ani înainte de presupusa comitere a infracțiunii.

48. Cerere de apel împotriva sentinței fondului a înaintat și Vaculovschi Ghenadie, solicitând admiterea cererii de apel, casarea sentinței în partea menținerii sechestrului asupra mijloacelor bănești în mărime de 3860 \$ (trei mii opt sute șazeci dolari SUA) prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) nr. ^{*****} din 03.05.2018 și ridicăți în cadrul percheziției din data de 28.02.2018, ce aparțin lui Vaculovschi Ghenadie, cu repunerea în termenul de apel.

49. În motivarea apelului, invocă, că acesta este depus în vederea reparării erorilor grave de fapt și de drept, care au generat vicii fundamentale, exprimate prin încălcarea de către prima instanță a drepturilor garantate de art. 6,14 CEDO, având în vedere următoarele considerente: încălcarea dreptului de proprietate garantat de art. 1 Protocol 1 al CEDO și încălcarea standardului de motivare a hotărârii judecătorești - art. 6 & 1 CEDO.

50. Totodată, concluzionează că, raportând împrejurările de fapt la normele de drept, se atestă că organul de urmărire penală, judecătorul de instrucție și instanța de fond nu erau în drept să aplice și să mențină sechestrul pe bunurile proprietate privată a unui terț, în condițiile în care aceste bunuri nu sunt nici într-un raport de cauzalitate cu infracțiunea imputată învinutului și a fost dobândit de proprietar cu 5 ani înainte de presupusa comitere a infracțiunii.

51. Pelin ^{***} a declarat cerere de apel împotriva sentinței din 02 august 2024**, solicitând admiterea cererii formulate, casarea sentinței în partea menținerii sechestrului asupra mijloacelor bănești în mărime de 6000 lei (șase mii MDL) prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) nr. ^{*****} din 03.05.2018 și ridicăți în cadrul percheziției din data de 28.02.2018, ce aparțin lui Pelin ^{*****}, identificat prin

CNP *****, a.n. *****, cu repunerea în termenul de apel.

52. În ședința instanței de apel, *procurorul Gladcov Cristina* a solicitat respingerea apelurilor declarate în prezenta cauză penală și menținerea fără modificări a sentinței instanței de fond. *Avocații Rusanovschi Iulian și Dumneanu Radu, în interesele inculpatului Roșca Iurie* au pledat pentru admiterea apelurilor declarate ca fiind legale și întemeiate și casarea sentinței instanței de fond din motivele de fapt și de drept invocate. *Avocatul Crețu Adrian, din numele părților interesate Fundația pentru Democrație Creștină, Vaculovschi Ghenadie și Pelin ****** a cerut admiterea cererilor de apel și casarea sentinței instanței de fond în partea menținerii sechestrului asupra bunului imobil și mijloacelor bănești impuse prin încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. ***** din 03.05.2018 și 14.05.2018. *Inculpatul Roșca Iurie*, la examinarea cauzei penale, în instanța de apel nu s-a prezentat, fiind citat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, din care considerente, Colegiul penal audiind participanții la proces, în temeiul art. 412 alin.(5-7) din Codul de procedură penală, coroborat cu art. 321 alin.(1), (2) pct.1), alin.(6) din Codul de procedură penală, Colegiul penal a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, or ultimul prin cererea nr. 9204 din 21.10.2024 depusă prin intermediul Secției Monitorizare și Relații Publice din cadrul Curții de Apel Centru a solicitat examinarea cauzei penale în lipsa sa, fiind totodată, asigurată prezența în ședința de judecată a avocaților, care apără interesele inculpatului.

53. *Colegiul penal, audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, admite apelurile avocaților Rusanovschi Iulian și Dumneanu Radu, în interesele inculpatului Roșca Iurie, casează sentința instanței de fond, prin prisma art. 409 alin. (2) din Codul de procedură penală, inclusiv din oficiu, în latura penală și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță și respinge apelul părții interesate Fundația pentru Democrație Creștină, apelul părții interesate Vaculovschi Ghenadie și apelul părții interesate Pelin ***** ca fiind depuse peste termen, din următoarele considerente.*

54. Conform art.400 alin.(1) din Codul de procedură penală, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.*

Cu privire la apelurile avocaților Rusanovschi Iulian și Dumneanu Radu, în interesele inculpatului Roșca Iurie.

55. Potrivit prevederilor art. 409 din Codul procedură penală, *instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.*

56. În ordinea celor relevante, instanța de apel subliniază că prevederile art. 385 alin. (1) din Codul de procedură penală stipulează că, *la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluț*****ează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost*

săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni; 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită; 6) dacă există circumstanțe care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului și care anume; 7) ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, luând în considerare și recomandările serviciului de resocializare, dacă o asemenea anchetă a fost efectuată; 8) dacă măsura de pedeapsă stabilită inculpatului trebuie să fie executată de inculpat sau nu; 9) tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa închisorii; 10) dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; 11) dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă; 12) dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor; 13) ce trebuie să se facă cu corpurile delictelor; 14) cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare; 15) dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului; 16) dacă în privința inculpatului recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii urmează să fie aplicat tratament medical forțat de alcoolism sau narcomanie.

57. Potrivit recomandărilor Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005, cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea este corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, administrativ, ori civil sunt aplicate corect. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel.

58. Potrivit art.414 alin.(1)-(2) din Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.*

59. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

60. Conform art.415 alin. (1)-(2) din Codul de procedură penală, ***instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:*** 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) ***admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță;*** 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată numai în cazul când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, i-a fost încălcat dreptul la apărare sau

*au fost încălcate prevederile art. 30, 33–35. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluț****area justă a cauzei.*

61. În prealabil, instanța de apel, asupra fondului cauzei penale relevă că, potrivit actului de învinuire și din sentința primei instanțe se desprinde că, acțiunile lui Roșca Iurie au fost calificate ca trafic de influență, conform indicilor calificativi pretinderea și primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, și încadrate în baza art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal, întrucât, la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe ce indică asupra vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

62. În cadrul examinării cauzei penale în instanței de fond, inculpatul Roșca Iurie a explicat că, procurorul Ivanov Mihail a inversat declarațiilor făcute de martorul Lambantu ****. Infirmă toate afirmațiile calomnioase anunțate de Damaschin. Procurorul susține că Lambantu ar confirma spusele lui Damaschin. Din depoziției martorului Lambantu **** de pregătirea acestui proiect se ocupa exclusiv Damaschin Alexei care începând cu anul 2007-2008 a sustras aproape 1 000 000 dolari din întreprindere pentru a hotărî întrebarea cu privire la obținerea tuturor actelor și autorizațiilor necesare pentru construcția proiectului inclusiv obținerea terenului. Apare întrebarea ce are Roșca Iurie cu faptul că un escroc a sustras din firma care era administrator un 1 000 000 dolari pentru a căra acei banii la Guvern și Primărie în anii 2007-2008, iar procurorul nu s-a autosesizat pe acest fapt. Tot Lambantu **** precizează că Damaschin Alexei nu a avut bani personali niciodată. La acel moment era încrezut Lambantu că Damaschin a dat acel 1 000 000 dolari pentru a soluț****a probleme cu statul cu privire la autorizări și aprobări. Impresia s-a a fost că banii au fost dați de Damaschin, deoarece au fost emise 2 hotărâri a Guvernului și au fost obținute toate aprobările în termen scurt, este vorba de o crimă economică deosebit de gravă pe care o trece cu vederea procurorul. Lambantu **** nu cunoaște nimic despre careva banii oferiți de Damaschin lui Roșca Iurie pentru soluț****area problemei în justiție. În moment când începe urmărirea penală Damaschin precizează originea celor 2 sume care pretinde că le-ar fi oferit și aceste precizări nu sunt deloc verificate de către organul de urmărire penală și nici de instanța de judecată. Prima sumă de 117 000 dolari a luat-o de acasă, acest fapt poate fi confirmat de către soția Damaschin Ala. Dacă admite că soția a oferit 117 000 dolari, de ce nu a fost audiată Damaschin Ala de către organul de urmărire penală și instanța de judecată. Banii sunt proveniți din înstrăinarea apartamentului plasat mun. Chișinău ****, **** odăi cu suprafața 76 m², înstrăinat tot cu reparație și mobilă 58 000 euro acest fapt se probează prin acte. Deși în contract a fost indicat suma de 28 000 euro nu-și amintește exact, mai departe soția a înstrăinat autoturism de model Audi 3 cu 10 000 - 12 000 și un Audi B4 cu 4 000 euro oricum nu iese suma de 117 000 dolari. În rechizitoriu despre faptul transmiterii de către Damaschin Alexei a valutei străine lui Iurie Roșca cunoștea alt fondator Lambantu ****. Lambantu **** a declarat că nu

cunoștea că nu erau bani, conturile erau sechestrate, cele 2 conturi de la Eximbank erau sechestrate și nu era nici un ban în casieria firmei. Sunt alte 2 persoane care figurează în toate actele procesuale și anume domnul Muruianu *****. Ultimul încă câțiva ani după a fost simplu judecător și putea să nu se prezinte de cât dacă ar fi fost autorizată această invitație de către CSM. Totuși nici organul de urmărire penală și nici instanța de judecată nu au găsit de cuviință să-l întrebe pe Muruianu ***** de când îl cunoaște pe Roșca Iurie, dacă a propus ca să comită o crimă sau nu. La caz nu sunt martori, deci este o fabulație mare scrisă de către procuror și semnată de către Damaschin Alexei hârtia care se găsește copiată pe parcursul a 3 volume a dosarului penal. Domnul Damaschin Alexei nu cunoaște faptul că Roșca a încetat mandatul de vicepreședinte a Parlamentului în primăvara anului 2009. După care Roșca Iurie a deținut până în septembrie 2009 funcția de vicepremier. Persoana respectivă pretinde că a venit în luna decembrie 2009 și ia dat o carte de vizită pe care scris vicepreședinte Parlamentului așa ceva nu este posibil și nu este credibil. Orice cetățean din această sală poate ieși după colț și să scrie pe ea orice, din asta nu rezultă că asta ar fi o probă. Declară că, urmărirea penală inițiată sub fosta guvernare în 2017 și ajunsă la faza de încheiere la ora actuală, este motivată politic și urmărește reducerea la tăcere a unui jurnalist și om politic indezirabil care critică dur guvernarea. Atitudinea sa față de puterea politică precedentă și actuală este de notorietate publică. A aflat despre calitatea sa de bănuț în ziua de 28 februarie 2018, când a avut loc o percheziție la domiciliu, la care au participat circa douăzeci de procurori și ofițeri de urmărire penală. Anume în acea zi procurorul i-a adus la cunoștință motivul urmăririi penale. Prima întrebare pe care i-a pus-o de ce nu l-a invitat la procuratură să depună o explicație în scris ca răspundă la delatiunea lui Damaschin. La 21.03.2017 când s-a pornit urmărirea penală și până la 01.03.20218 grupul de anchetă nu a întreprins nimic, prima hârtie procedurală este audierea martorului Lambantu *****. O persoană depune o plângere penală împotriva altei persoane, în care pretinde că ar fi existat două episoade consumate, respectiv, în anii 2009 și 2011. Deci nu e vorba despre o posibilă crimă în curs de desfășurare, nici de un grup criminal cu ramificații vaste și cu acțiuni ce necesită investigații complexe și supraveghere vigilentă. Imediat ce a luat cunoștință de fabula expusă de către cet. Damaschin Alexei, și-a amintit de faptul că în anul 2013, mai exact la 19 august, a primit o scrisoare recomandată, prin care acest cetățean îi adresa o somație, pretinzând că îi datorează suma de 227 000 dolari, plus 81 623,59 dolari cu titlul de dobândă de întârziere, plus 115 000 dolari cu titlul de prejudiciu cauzat. Acest domn pretindea într-un document oficial precum că i-ar fi împrumutat suma respectivă. De altfel, copia acestui document a fost anexată la dosar încă în faza urmăririi penale. Cea mai simplă curiozitate profes*****ală ar fi trebuit să reclame verificarea autenticității afirmațiilor făcute de către acesta. Dacă Damaschin Alexei pretinde că i-a împrumutat o sumă anume și îi cere printr-o somație restituirea acesteia, reiese clar că este vorba despre un posibil litigiul cu caracter civil și nicidecum despre o crimă cu caracter penal. Dacă Damaschin Alexei pretindea în somația respectivă că i-ar fi împrumutat banii respectivi, de ce n-a recurs la următorul pas, prevăzut de Codul civil, adică depunerea unei plângeri în judecată. Damaschin Alexei prezintă personal procurorului Ivanov Mihail un document care contrazice în totalitate versiunea expusă în plângerea penală. Damaschin

Alexei recurge cu rea-credință la un fals și atunci când pretinde că respectiva recipisă i-ar fi fost adresată dânsului. El minte și atunci când scrie negru pe alb că acea notiță ar fi fost datată. Un alt fals comis de către acesta este pretenția că ar exista un ”contract de împrumut”. La fel de mincinoasă este și afirmația precum că acea recipisă ar conține și termenul limită de restituire a pretinsei datorii. Damaschin Alexei pretinde în 2013 precum că între ei ar exista un litigiu de ordin financiar, ce s-ar fi iscat ca urmare a faptului că nu or fi restituit o datorie. Tot el enumeră o serie întreagă de articole din Codul civil, astfel confirmând faptul că raporturile dintre ei ar avea un caracter civil, nu penal. Este o enigmă faptul de ce procurorul n-a văzut o contradicție între somația din 2013 și plângerea penală din 2017, în care același Damaschin Alexei deja pretindea că a fi fost complici în comiterea crimei de trafic de influență. Contrar afirmațiilor care se vehiculează în public și nu numai domnul Damaschin Alexei chiar și în versiunea lui și a procurorului nu este parte vătămată, dar în cel mai bun caz este complicele la crimă absolvit pentru că servește anumite interese. Conținutul din somația întocmită de către Damaschin Alexei arată în mod univoc intenția criminală a acestuia de a estorca de la el prin uz de fals și șantaj, o sumă de peste 423 000 dolari încă în anul 2013. Oare acest fapt nu era la fel de evident pentru organul de urmărire penală și era atât de complicat să se facă o serie de interpelări către organele de anchetă și instanțele de judecată pentru a obține toată informația necesară. În august 2013 a ignorat somația respectivă, deoarece a înțeles că are de a face cu un provocator pus pe comiterea unor crime în scopul obținerii prin metode criminale a unor sume de bani considerabile. Dar tentativele lui Damaschin Alexei de a stoarce de la el, prin intermediul unor falsuri și manipulări juridice, niște sume fabuloase de bani nu se încheie cu episodul din 2013. În 2017 Damaschin Alexei vine cu o altă legendă, de această dată recurgând la ajutorul Procuraturii Anticorupție. La 17.02.2017 este întocmit primul act procesual, în care procurorul primește plângerea penală scrisă de Damaschin Alexei. Textul denunțului fiind scris de mână, este totalmente ilizibil. La 21.03.2017 procurorul Ivanov Mihail întocmește un proces-verbal de audiere a martorului A. Damaschin, iar conținutul acestuia se repetă fără nici o modificare în toate actele procesuale ulterioare în 3 volume ale dosarului penal, regăsindu-se în aceeași formulă și în rechizitoriu. În aceeași zi de 21.03.2017 procurorul Ivanov Mihail emite ordonanța de începere a urmăririi penale pe faptul traficului de influență. Faptul că dosarul penal a fost pornit la 21.03.2017, dar i s-a comunicat despre existența lui cu o întârziere de unsprezece luni și o săptămână mai exact la 28.02.2018 vădește în mod flagrant intenția organului de urmărire penală de a avea un pretext legal de a urmări un jurnalist și om politic aflat în conflict cu guvernarea de atunci. Așa cum reiese din materialele anchetei penale, timp de un an de zile Procuratura Anticorupție nu a întreprins nimic pe marginea acestui caz, cu excepția filajului și a interceptărilor. Prima acțiune concretă în cadrul acestui dosar a constituit-o audierea singurului martor, Lambantu *****, la data de 01.03.2018. Procurorul Ivanov Mihail, după ce a luat cunoștință de mărturiile acestuia, care negau în totalitate afirmațiile denunțătorului, n-a întreprins nimic pentru a-și consolida versiunea de incriminare împotriva subsemnatului. În plus, procurorul nu se complică cu verificarea afirmațiilor lui Damaschin Alexei precum că banii oferiți ar proveni din vânzarea unui apartament, a două autoturisme și a unui loc de

parcare. Acuzatorul de stat trece cu vederea și afirmațiile dlui Lambantu *****, care declară pe propria răspundere că fostul său partener de afaceri A. Damaschin nu putea să ia bani din casieria firmei „Invizibil”, deoarece acest SRL în acea perioadă era în stare de faliment, conturile fiindu-i sechestrate, iar în contabilitate nu exista nici un leu. Prin urmare, procurorul și-a întemeiat urmărirea penală exclusiv pe delațiunea lui Damaschin Alexei. Menț*****ează că, nu a fost vizitat vreodată de către cet. Damaschin Alexei la sediul partidului PPCD de pe *****, însă nu poate exclude faptul că l-ar fi întâlnit vreodată, asta pentru că în perioada când era lider de partid și deputat comunica zilnic cu un număr foarte mare de oameni. Pretinde precum că l-a vizitat pentru prima oară la biroul de la sediul partidului în luna decembrie 2009, când nu mai era nici deputat, nici membru al Guvernului, nici măcar președinte de partid. Este de notorietate publică faptul că partidul din care făcea parte, PPCD, pierduse alegerile parlamentare care au avut loc la 05.04.2009, rămânând fără reprezentare în Parlament. Iar după alegerile parlamentare din 29.07.2009, 3 partide au format o coaliție de guvernământ. În aceste circumstanțe apare întrebarea, poate oare un om de afaceri să caute să-și rezolve problemele în justiție, apelând la o persoană care nu avea absolut nici o influență în stat și cum era posibilă comiterea unei crime de ”trafic de influență” în cazul unei persoane fără nici o influență. Damaschin Alexei pretinde că i-ar fi oferit suma de 117 000 dolari, deoarece ar fi pretins că l-ar putea influența pe domnul Muruianu *****, președintele Curții Supreme de Justiție. În momentul când Damaschin Alexei pretinde, că i-ar fi dat o sumă atât de importantă de bani pentru a-l influența pe dl Muruianu *****, acesta nu mai era președinte al Curții Supreme de Justiție. Faptul că acesta era hăituit de exponenții guvernării de atunci, până la urmă fiind destituit din funcție, este și el de notorietate publică, dat fiind scandalul de presă care a însoțit demiterea acestuia. Versiunea martorului Damaschin care ca un om de afaceri vine la un politician care pierduse alegerile pentru a-i da o sumă colosală de bani, prin care acesta ar fi trebuit să corupă un fost președinte al Curții Supreme de Justiție care nu mai deținea în momentul respectiv acea funcție. Versiunea acuzării, mai avansează un episod care este în contradicție flagrantă cu logica elementară și cu motivația ce ar fi putut sta la baza acțiunilor numitului Damaschin Alexei. În rechizitoriu se pretinde precum că Damaschin Alexei i-ar fi dat banii respectivi pentru a obține anularea unei hotărâri a Curții de Apel Economice din 04.11.2009 de către Curtea Supremă de Justiție. Însă în momentul invocat de către Damaschin Alexei decembrie 2009 trecuse orice termen de atac al respectivei hotărâri, astfel încât ea nici nu putea fi admisă și examinată de către Curții Supreme de Justiție. Potrivit versiunii celor doi, după ce Damaschin Alexei i-a adus 117 000 dolari, nu s-a ținut de cuvânt și nu a influențat CSJ ca aceasta să adopte o hotărâre favorabilă respectivului om de afaceri murdare. Un om de afaceri vine la cineva care i-a promis să-i rezolve problema în schimbul unei sume considerabile de bani. Acesta, ia banii, dar nu-i rezolvă problema. Însă cel păgubit, în loc să facă scandal și să ceară banii înapoi, îi mai dă celui care l-a dus de nas încă o sumă la fel de mare. Așa ceva se încadrează oare în logica normală a unui om care deja dăduse peste o sută de mii de dolari și nu și-a obținut decizia dorită, firește că nu. Opinează că este o tentativă a lui Damaschin Alexei de a estorca de la el cu orice preț niște sume de bani de-a dreptul uriașe. După ce Damaschin

Alexei a depus un denunț la Procuratura Anticorupție, care a și pornit urmărirea penală la 21.03.2017, pretinzând că ar fi complicele în săvârșirea unei crime de trafic de influență, la 12.11.2018, când dosarul penal deja ajunsese în instanța de judecată și era în curs de examinare, acesta îi mai trimite o somație. În respectiva somație expediată prin scrisoare recomandată Damaschin Alexei pretinde din nou să-i ofere suma de 227 000 dolari. Dacă cetățeanul respectiv pretindea în 2013 prin textul primei somații că i-ar fi împrumutat suma respectivă și deci ar fi apărut un conflict de ordin civil. În 2017 el depune un denunț în care se autodemască precum că ar fi comis în complicitate crima penală numită ”trafic de influență”. Doar că a fost scutit de răspunderea penală deoarece s-a autodenunțat. Iar după ce Damaschin Alexei a depus delațiunea calomnioasă la Procuratura Anticorupție, tot el recidivează în 2018, pretinzând din nou că ar fi vorba despre o relație de natură civilă, dar episodul din anul 2018 nu se încheie aici. De această dată Damaschin Alexei se adresează în instanța de judecată. Dosarul capătă numărul de înregistrare 2-2925/18 și este examinat de către judecătorul Dimitriu Serghei. La data de 04.12.2018 acesta emite o încheiere prin care cererea este respinsă pe motiv că solicitantul n-a achitat taxa de stat. Însă suma pe care o pretindea pretinsa parte vătămată este de-a dreptul astronomică, chiar și în raport cu suma revendicată în 2013. Dacă în 2013 el cerea să îi dea suma de peste 423 000 dolari, în 2018 pretențiile lui s-au ridicat la cifra de 702 132, 70 dolari. Singura concluzie logică este cea pe care a menț*****at-o deja, este un personaj obsedat de ideea unei îmbogățiri rapide și ilegale, prin orice mijloc și cu orice preț, inclusiv prin recurgerea la falsuri, tertipuri juridice și presiuni de natură penală. Prin declarația singurului martor audiat de către procuror, Lambantu *****, acesta neagă în totalitate fabulațiile fostului său partener de afaceri, fapt care nu șifonează câtuși de puțin convingerea procurorului că în persoana lui Iurie Roșca are de a face cu un criminal periculos. Dacă, potrivit mărturiilor lui Lambantu *****, Damaschin Alexei a sustras circa un 1 000 000 de dolari din contabilitatea firmei și i-a folosit pentru coruperea unor demnitari de la Guvern și de la Primăria Chișinău, de ce procurorul nu și-a manifestat curiozitatea profes*****ală pentru a clarifica cine anume sunt criminalii corupți din respectivele instituții de stat. Așa cum Lambantu ***** invocă anii 2007-2008 ca perioadă când Damaschin Alexei și-a însușit un 1 000 000 de dolari din contabilitatea SRL ”Invizibil”, care ar fi legătura cauzală cu presupusa crimă ce i se impută, de vreme ce banii respectivi au fost folosiți cu titlu de mită pentru demnitarilor de la Guvern și de la primăria Chișinău în anteriori anii 2007-2008. Martorul Lambantu ***** face o precizare, și anume că ”Damaschin A. nu a avut niciodată bani personali”. Lambantu ***** mai precizează ”Nu cunoaște nimic despre careva bani oferiți de Damaschin Alexei concret lui Roșca Iurie și despre soluț*****area problemei în justiție” și totuși, contrar acestor mărturii, procurorul preferă să accepte versiunea dată. Cu privire la corpuri delict, primul corp delict este dosarul civil pe care la avut firma respectivă la Curtea economică Chișinău. Al doilea este recipisa prezentată de martorul Damaschin Alexei. Într-adevăr este vorba despre o fișică scrisă de el cu mulți ani în urmă și destinată cu totul altei persoane, care confirma primirea unei arvune într-o tranzacție care nu a mai avut loc. În recipisa respectivă nu figurează nici numele lui Damaschin Alexei, nici data scrierii acesteia. N-a făcut nici o declarație în acest sens în perioada anchetei

penale, deoarece omul de afaceri căruia i-a fost destinată putea să se aleagă cu grave neplăceri din partea regimului de atunci. A păstrat această informație pentru instanța de judecată care speră să fie corectă și mai echidistantă în examinarea acestui caz. A avut o înțelegere prealabilă cu Bodiștean Valentin și cunoaște tot Chișinău că au fost prieteni și a fost unul din principalii sponsori al partidului său, pentru că era una din cele mai profitabile tipuri de afacere timp de decenii și anume importul și comercializarea produselor petroliere. Urma să-i vândă cota de 70% din întreprinderea „Prag-3” specializată în activități poligrafice. Este vorba despre anii 2007-2008 sau poate și mai devreme. El se arătase interesat mai curând de încăperile cu destinație industrială și de terenul aferent acestora care depășea suprafața unui 1 ha. El îi dăduse banii respectivi în schimbul promisiunii de a nu vinde altcuiva aceste teren. Terenul fiind pe un relief format din câteva pante, el îl numea „Cascada”. Însă deoarece activitatea lui economică a ajuns în impas, Bodiștean Valentin a renunțat la proiect și i-a restituit recipisa fără a pretinde suma oferită cu titlu de arvună. Erau prieteni vechi, iar dânsul era simpatizantul și sponsorul partidului condus de el, PPCD. Iar deoarece această hârtie nu mai reprezenta nici o valoare, a lăsat-o undeva pe masa sa sau într-un sertar de la birou. Cum a ajuns această fițuică la Damaschin Alexei, nu cunoaște, cel mai probabil în urma unui furt. Drept dovadă că Damaschin Alexei nu poate demonstra faptul că recipisa respectivă i-ar aparține este și faptul că numele acestuia nu figurează pe înscrisul respectiv. Precum nu figurează nici data scrierii acesteia. Chiar dacă ar fi existat raporturi de natură financiară dintre acesta și subsemnatul, ele ar fi putut face obiectul cel mult al unui caz de litigiu cu caracter economic, ce ar urma să fie soluț****at pe cale civilă. Dar întrucât această recipisă nu întrunește elementele necesare pentru a obține câștig de cauză într-un dosar civil, în ajutor a venit Procuratura Anticorupție care a încadrat legenda respectivă într-un dosar penal. Alături de pretinsele probe de mai sus, procurorul mai invocă faptul că i-a fost sechestrat telefonul mobil, în care i-a găsit urmele numărului. La miile de numere de telefon, nu ține minte nici când l-a introdus, nici când l-a șters. Tot aici i se impută că a avut în memoria telefonului mobil și numărul de telefon al Muruianu *****. Precizează că și-a amintit cum a șters numărul. A comunicat că la piața agricolă de la „Flacăra” Procuratura Anticorupție l-a împins pe cetățeanul respectiv care a spus că dorește să vorbească cu el și a spus că nu are când să vorbească cu el și a plecat. Atunci și-a dat seama că acesta este care în 2013 a scris respectiva somație. A înțeles că este vorba despre un escroc care este în strânsă cooperare cu Procuratura Anticorupție. Rechizitoriul precizează că e vorba de Muruianu ***** „a fost stabilit că la 31.11.2015 a fost creat contactul Muruianu *****.”. Iar la 23.10.2017 îl invita pe acesta la o lansare de carte Ortodoxie și naț****alism economic lansarea având loc pe adresa ***** Universitatea Populară. Crima care i se impută se prezumă că s-ar fi consumat între anii 2009-2011 și atunci care e legătura cauzală aici că a introdus nr. lui Muruianu în 2015 și crima imputată care s-ar fi desfășurat niște ani în urmă. Precizează că la lansarea de carte pe care o făcea sala era plină de foști judecători, deputați, miniștri, procurori generali, președinți au Curții Constituț****ale din motiv că un timp a fost deputat și demnitar de prim rang în RM și în mod firesc invita oamenii respectivi la lansările de carte și activitățile academice pe care le realiza în cadrul Universității Populare. Procurorul

afirmă că a găsit în hard disk sechestrat niște fotografii de la o altă lansare de carte, și anume a lucrării „Căderea din URSS în UE”, apărută în 2014. Cu referire la armura unui cavaler situată în sala de conferințe unde a fost lansată cartea, dar ei uită că denunțatorul vorbește despre această armură precum că ar fi situată în biroul de la sediul PPCD de pe adresa *****, în timp ce lansarea de carte are loc în cu totul altă parte pe s*****. Ultimul pretins corp delict este cartea de vizită a lui Roșca Iurie, acordată de acesta martorului Damaschin Alexei. Nu mai puțin ciudate sunt și fotografiile anexate la dosar cu titlul de dovadă că a fost filat. Pe lângă multele zeci de imagini fără nici o legătură cu această cauză penală, în care este surprins cum merge cu fiica la dentist sau cu colegii să ia masa la prânz, una singură pare a fi cumva relevantă. Și anume, momentul când procurorii l-au înzestrat pe provocator cu tehnica necesară și s-au masat în jurul autoturismului atunci când au întreprins o tentativă nereușită de a îl provoca la o discuție cu Damaschin Alexei în preajma pieței agricole din zona cinematografului ”Flacăra”. Dar așa cum provocarea n-a reușit, procurorul n-a mai găsit de cuviință să ofere CD-ul cu schimbul de replici între subsemnat și provocatorul Damaschin Alexei. Acest dosar penal i-a fost fabricat de către Procuratura Anticorupție din motive politice.

63. Declarațiile inculpatului Roșca Iurie au fost supuse cercetării și la examinarea în fond a cauzei penale în ordine de apel.

64. În ședința de judecată, în instanța de fond, fiind audiat martorul acuzării Lambantu ***,** a comunicat instanței de judecată că pe Roșca Iurie îl cunoaște, nu sunt în nicio relație. A fost chemat la CNA mai mulți ani în urmă, era procuror Harujin Eduard și a fost întrebat despre faptul că există o recipisă în care Damaschin Alexei i-ar fi oferit niște bani ca să fie făcute niște servicii de către Roșca pentru firma Invizibil. A fost invitat din motiv că este fondator la firma Invizibil cu 50% iar Damaschin Alexei era administrator. Susține audierile care au fost și regretă că a fost partener de afaceri cu Damaschin Alexei. *La întrebările acuzatorului de stat Roman Porubin, martorul a declarat instanței de judecată că,* SRL Invizibil în perioada 2006-2007, 2010 avea genul de activitate construcția unui bloc locativ pe ***** colț cu *****. A fost construit și vândute toate încăperile până în anii 2006-2007. Urma să continue valorificarea încă un obiect Cascada 2, pe un cartier întreg, în perimetrul str. Veronica Micle, ***** și ***** . Compania avea domeniu de construcție și vânzări imobiliare. De tot proiectul și anume semnarea contractelor, partea juridică, tehnică, răspundea administratorul Damaschin Alexei. Valoarea viitorului proiect era 3-5 milioane de euro ca investiții directe în construcție în Cascada 2. Careva probleme nu au fost. Pentru executarea proiectului Cascada 2 s-a deschis o firmă Centrul Teatral Luceafărul unde SRL Invizibil deținea 75% și Teatrul Luceafărul 25%. S-au transmis în proprietate companiei nou născute Centrul Teatral Luceafărul obiectele partea deținută 25% și firma Invizibil a făcut transfer 11 600 000 lei, în urma aportului și urma să se desfășoare proiectul dat. Toate coordonările de proiect se ocupa Damaschin Alexei și Cozma Artur ministrul culturii și de asemenea cu directorul Luceafărul teatrului Focșa Boris. Probleme în implementarea proiectului nu au existat deloc, totul a mers bine, inclusiv au fost făcute niște Hotărâri de Guvern de Cozma Artur. Probleme au apărut după ce a apărut în fruntea ministrului de Cultură Focșa Boris. Problemele au apărut datorită faptului pentru înjosirea lui Damaschin pe Focșa pentru că

nu are înțelegere în construcție adică pentru neînțelegeri persoanele. Devenind Ministrul Culturii Focșa Boris, a înțeles că pentru Teatrul Luceafărul nu este cel mai bun proiect. S-a adresat în judecată pentru a anula acest proiect și parteneriatul public privat făcut cu teatrul Luceafărul. După ce a apărut cerere în judecată de a anula acest proiect, Damaschin a spus că sunt careva probleme cu judecata și trebuie de angajat niște avocați pentru că Focșa nebunește. Cunoaște că în instanță a participat, înainte de judecată Focșa a fost personal și s-a hotărât în favoarea Ministerului și a Teatrului. Damaschin a spus că a fost Focșa în judecată și nu au pierdut. Personal nu a participat la nici o judecată. Damaschin era jurist, contabilitatea se afla la el acasă, totul era în mâniile unei persoane. Pentru ca proiectul Cascada 2 să fie realizat era necesar în jur de 1 000 000 dolari. Din cuvintele lui Damaschin pentru rezolvarea întrebărilor, dar care întrebări nu cunoaște. Banii au fost luați din firmă din vânzarea imobilelor. El cunoaște mai bine cum a luat banii și care a fost diferența, totul făcea el. El din firmă a luat în jur de un 1 000 000 dolari ce a făcut cu ei doar el cunoaște. Despre domnul Roșca a aflat când au apărut problemele. Damaschin nu a spus dacă mai lucrează cu cineva și nu cunoștea dacă mai lucra cu cineva, poate el a pus banii în buzunar. Despre faptul că au fost luați banii 1 000 000 dolari poate confirma doar cei care au cumpărat imobile de la ei. *La întrebările apărătorului Dumneanu Radu, martorul a declarat instanței de judecată că*, fondul statutar al întreprinderii nu cunoaște care era, când a cumpărat probabil era 5 400 lei. Adunarea asociaților la care să fi fost discutat ce va fi făcut cu 1 000 000 dolari al întreprinderii nu a fost. S-a inițiat proiectul Cascada 2 și apoi a apărut hotărârile de Guvern, a fost creată firma în decurs la câțiva ani. Despre 1 000 000 dolari s-a vorbit până la procesul judiciar. Pe durata procesului judiciar Damaschin nu a discutat cu el despre fonduri sau despre unele acțiuni necesare. A fost avocatul care participa în judecată, Morari Maria era judecătorul și era instanță civilă. Personal nu participa și nu cunoaște unde se desfășura procesul de judecată. *La întrebările apărătorului Rusanovschi Iulian, martorul a declarat instanței de judecată că*, contabil în perioada anilor 2006-2007, 2009-2011 era Coptu Lucia. Cu contabilă nu era necesar să comunice pentru că era un specialist bun. Comunica doar cu Damaschin. Prin declarațiile că au fost sustrași 1 000 000 dolari a avut în vedere că firma mai avea obiecte imobiliare cu care vânzare se ocupa Damaschin și diferența între prețul înscris la vânzarea contract vânzare-cumpărare și prețul real care se plătea, astfel sa făcut diferența pentru a obține acest 1 000 000 dolari. Despre diferența dată cunoștea doar Damaschin, poate cunoștea și cineva din contabilitate. Între 2009-2011 la SRL Invizibil au fost blocate conturile, și nu au primit dividende. Au fost înscrise doar pentru posibil a diminua banii luați din contabilitatea firmei în perioada 2009-2011. Hotărâre a adunării asociaților nu ține minte dacă a semnat cu privire la eliberarea dividendelor. Ține minte că se căuta soluții de a diminua banii luați în folosință, banii la mână nu a primit. Nu crede că Damaschin a primit dividende pentru că conturile au fost blocate, dacă nu greșește a fost blocat conturile în anul 2010 și sistată toată activitatea începând cu 2010 din motivul acțiunilor criminale și economice făcute de către Damaschin. Firma nu avea activitate din 2007 din motiv că în perioada judecății a fost blocată activitatea firmei și practic nu aveau vânzări. Ultima tranzacție de imobil a SRL Invizibil posibil a fost prin anii 2006-2008, dar exact nu ține minte. Prin

faptul că Damaschin nu a avut bani personali, are în vedere că după ce a fost vândut ultimul imobil de la SRL Invizibil din anii 2007-2008 a achitat salariu din banii săi. Damaschin nu i-a spus că a transmis direct lui Roșca Iurie banii în perioada anilor 2011. Recipisă sau contracte a văzut la procuratură când a fost chemat și în instanță. Nu-și amintește ca Damaschin să spus că este o recipisă și că trebuie cineva să-i dea banii. După hotărârea de judecată a lui Morari Maria a înțeles că proiectul Cascada a decedat și a solicitat lui Damaschin să întoarcă banii în sumă de 1 000 000 dolari luați pentru hotărârea proiectului Cascada. A înțeles că la Guvern pentru că Cozma hotărăște întrebările și când a venit alt ministrul a fost hotărât alt fel întrebarea. Pelin Valeriu nu-și aduce aminte de așa persoană. *La întrebările instanței de judecată, martorul a declarat că, persoana influentă la care a apelat Damaschin trebuia să facă 2 hotărâri de Guvern care deja au fost făcute, ordinul Ministrului Culturii tot a fost făcut de către Cozma. Damaschin se ducea la minister foarte des pentru că era necesar de rezolvat proiectul Cascada. Damaschin de profesie este jurist și el spunea că rezolva întrebările. Soluț*****area întrebărilor se referă la faptul dacă se adresa la agent imobiliar atunci era legal, dacă pleca la minister atunci poate nu era legal dar nu cunoaște poate era și legal. Pentru obținerea actelor de la Guvern și Minister din spusele lui Damaschin a fost spus că necesită bani și dacă au ajuns acești bani sau nu doar Damaschin cunoaște. La momentul transmiterii banilor nu a obiectat, pentru că nu a cunoscut la ce se duc ei. Nu a fost de acord cu chestia asta de aceia și a solicitat restituirea banilor. După ce a fost primită hotărârea de judecată a solicitat banii de la Damaschin, restituirea banilor în jur de 1 000 000 dolari. Pe Damaschin nu l-a întrebat despre recipisă pentru că sunt în relații ostile.*

65. În ședința de judecată, în instanța de fond, fiind audiat martorul acuzării Damaschin Alexei, a declarat instanței de judecată că pe Roșca Iurie îl cunoaște, nu sunt rude și nici prieteni și nici nu sunt în relații ostile. În anul 2001 a cumpărat cota din firma SRL Invizibil cu 50% unde erau 2 fondatori și era al doilea fondator Patronică Natalia cu 50%. Tot în acest an SRL Invizibil a primit un teren sub construcție pe str. ***** 64 și Vasile Alexandrii unde a fost construit un complex locativ cu denumirea Cascada. Proiectul a fost definitivat și ulterior în anul 2004 s-a schimbat fondatorul a devenit Lambantu *****. Proiectul Cascada 1 a început a finaliza și în anul 2007 a definitivat terenul. Apoi a început a crea proiectul Cascada 2 care cuprindea și bunuri ale statului erau bunuri imobile pe adresa ***** care ține de partea a proiectului Cascada 2. În anul 2008 s-a purces la negociere cu teatrul Luceafărul și Ministerul Culturii și în anul 2008-2009 s-a emis hotărâre de Guvern cu privire la crearea întreprinderii S.A. Centrul Teatral Luceafărul, întreprindere mixă unde aportul lor inițial era de 20 000 lei, care trebuie să fie vărsat în capitalul social. În anul 2009 la Ministerul Culturii s-a schimbat poziția la proiectul dat și Focșa Boris a contestat hotărârea de Guvern la Judecătoria Economică de Circumscripție. În anul 2009 a fost adoptată hotărârea prin care s-a admis contestația. Atunci era Ministrul de Cultură Focșa Boris și a fost emisă hotărârea de judecătoral Morari cu privire la admiterea cererii Ministrului de Cultură. În 2009 a fost discuție cu Bulgacov ***** cu privire la acest proiect, el fiind cu soția partener în compania Divers Euro Consult și i-a declarat că are o cunoștință care va putea rezolva problema. I-a spus că poate să-i dea telefonul lui Roșca Iurie care va vorbi cu Curtea Supreme pentru a primi

o hotărâre pozitivă. Atunci la discuție i-a dat nr. de telefon mobil și l-a contactat pe Roșca Iurie cu privire la întâlnirea respectivă. Dumnealui a solicitat să se întâlnească în biroul la partid pe *****. La intrare în birou era un ostaș din epoca de metal cu o sabie de metal și biroul era în stânga. La acea întâlnire a primit cartela de vizită de la Roșca Iurie. El atunci i-a spus că poate să soluț*****eze întrebarea și are posibilitatea să rezolve cu domnul Muruianu și să depună recursul, dar asta îl va costa 1 000 000 euro, asta i-a spus Roșca Iurie. Pe acel teritoriu pe 1.2 ha era preconizat circa 60 000 metri pătrați și venitul companiei era preconizat 16 000 000 euro. A acceptat condiția dată ca să dea suma de 1 000 000 euro și a fost pusă întrebare că o parte de sumă trebuie ca avans ca să soluț*****eze întrebarea la Curtea Supreme de Justiție la Muruianu. Prima sumă solicitată a fost 117 000 dolari americani care au fost achitați lui Roșca Iurie în sediul partidului, care au fost puși într-un safeu vechi. A dat acea sumă de bani în a. 2009 după ce a pierdut cauza la Morari. Apoi i-a spus ca să facă recurs la Curtea Supremă. A depus recurs în procedura care se cerea atunci. Apoi Roșca Iurie l-a telefonat și i-a spus că mai mare nevoie de 110 000 dolari ca să mai rezolve niște întrebări. Suma de 117 000 dolari erau bani proprii, câștigurile familiei din vânzare apartamentului *****, automobil Audi A3 și Audi B4 și restul au fost difidentele din companie. Suma 110 000 a fost ridicată din casieria companie SRL Invizibil, în numerar prin bon de ridicare în numerar, pentru că era administratorul companiei. În 2009-2010 a fost Hotărârea Curții Supreme de examinare a recursului prin care a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe. Ulterior în 2010 a avut o discuție cu privire la situația care s-a creat și a cerut explicații de la Roșca Iurie, explicații cu privire la neîndeplinirea obligațiilor. Când a transmis 110 000 dolari a solicitat să-i scrie recipisă prin care să menț*****eze că a primit suma anterioară și suma la semnarea recipisei. Recipisa a deținut-o în original până la data când a fost ridicată de către organele de urmărire penală. La răspunsul cu situația creată Roșca Iurie a spus că a venit altă putere politică la Guvernare și că el nu poate face nimic și domnul Focșa este rudă cu Diacov Natașa care dorește să preia imobilul din *****. A fost adevărat pentru că Diacov Natașa l-a contactat. El i-a declarat că Voronin se va întoarce înapoi la putere și va rezolva întrebarea. Ulterior a solicitat să-i returneze suma respectivă la care dumnealui l-a evitat și nu a dorit să discute. *La întrebările acuzatorului de stat Ivanov Mihai martorul a declarat instanței de judecată că, hotărârea de Guvern cu privire la fondarea SA „Centrul Teatral Luceafărul,, a fost în anul 2009. Menține declarațiile făcute la urmărirea penală precum că hotărârea de Guvern a fost aprobată în anul 2007, atunci deținea hotărârile și cunoștea mai bine. Proiectul Cascada 2 a avut certificatul de urbanism eliberat de către Modîrca Vlad arhitect șef. La acea etapă Bulgacov ***** nu cunoaște dacă avea careva relații cu fiul lui Roșca Iurie, nu deține așa informație, dar când l-a telefonat pe Roșca Iurie el deja cunoștea despre discuția care a avut-o. Bulgacov a spus că a fost fondator cu fiul inculpatului la o firmă dar nu a verificat la ce firmă. Bulgacov a declarat că-l cunoștea foarte bine pe Roșca Iurie. În cadrul discuției cu Bulgacov el i-a oferit 2 numere de telefon ultimele 3 cifre erau 111 și 444. Cu privire la numere de telefon susține declarațiile de la urmărirea penală, acum le-a uitat. Prima întâlnire cu inculpatul a fost în biroul partidului la intrare era un bust de metal în mărime naturală poate chiar mai mare peste 2 m. A spus că îl va influența pe Muruianu*

***** președintele Curții Supreme de Justiției care va soluț*****a întrebarea. Prima întâlnire a fost în toamna sau luna decembrie anul 2009 dar nu ține minte precis, a fost a doua zi sau a 3 zi după întâlnirea cu Bulgacov. Suma de bani a transmis peste o săptămână de zile după prima întâlnire și ambele sume a transmis la sediul partidului. Bancnotele erau toate de 100 de dolari. Bani au fost transmiși într-o sacoșă, ulterior Roșca Iurie a pus sacoșa dată în safeu. Inculpatul nu a numărat prima sumă, a numărat a doua sumă când a scris recipisa. Prima sumă de 117 000 dolari a fost cu titlu de avans în contul sumei de 1 000 000 euro. În recipisă este indicat clar că pentru soluț*****area problemei lor cu proiectul Cascada 2 influențarea lui Muruianu ***** de la CSJ. Prin rezolvarea întrebării la CSJ a fost spus că se cunoștea bine cu Muruianu și că va rezolva problema, după ce va depune recurs să-l înștiințeze. Inculpatul nu trebuia să participe în ședință, a spus că îl cunoaște pe Muruianu și va vorbi cu el ca să-i dea câștig de cauză. Cu privire la numărul sumei de bani de către inculpat menține declarațiile de la urmărirea penală pentru că atunci era mai proaspăt, dar precis ține minte că o sumă a fost numărată și alta nu. După prima sumă a fost respins recursul, a avut discuție cu inculpatul și a spus că a fost schimbată puterea și nu poate face nimic și că Voronin se va întoarce și va soluț*****a întrebarea. După transmiterea primei sume de bani inculpatul spunea că mai are nevoie de o sumă ca să rezolve, dar nu ține minte dacă fost după ce a pierdut cauza. A fost discuții despre colegiu dar atunci era cu emoții și a avut discuție aprinse pentru că a luat bani din companie și la ce a solicitat ca el să-i dea recipisă pentru banii primiți. Menține declarația făcută cu privire la faptul că i-a comunicat că s-a schimbat colegiul. Inculpatul i-a spus ca să rezolve întrebarea cu persoanele care vor veni în alt complet și de asta mai are nevoie de bani. SRL Invizibil trebuia să depună o cerere de concretizare și apoi trebuia să-i spună ce să mai depună după ce va discuta cu judecătorii. Are studii juridice, a absolvit dreptul la USM în anul 2008, secția fără frecvență. Urma să depună o cerere de revizuire dacă ține minte corect, a mers după procedură. CSJ a respins recursul în anul 2009-2010 nu-și aduce aminte pentru că a fost demult. Suma de 110 000 dolari a luat din casierie în lei dar a convertit în dolari. După primul insucces a transmis a doua sumă până la un an de zile. Dl Lambantu cunoștea că a luat suma de bani anume pentru problema cu CSJ. Bonurile respective sunt în contabilitate, unica problemă este că au fost falsificații toți anii acestea. Cu Lambantu ***** sunt în relații ostile. Suma de 110 000 dolari au fost transmise în sediul partidului în biroul de servire a ceaiului și apoi bani au fost puși în safeu. Nu ține minte când au fost transmiși banii pentru soluț*****area recursului până la depunerea sau nu a recursului. *La întrebările apărătorului Rusanovschi Iulian martorul a declarat instanței de judecată că, în perioada anului 2009-2011 SRL invizibil a avut 7 persoane. Contabil era Damaschin Alexei, contabil a fost Coptu Lucia și Lambantu era director financiar. Nu au fost delimitate atribuțiile persoanelor, directorul financiar răspundea de activitatea financiară, Lambantu se ocupă cu resurse, cu contractele, de împrumut fiindcă atunci a avut nevoie de un credit și el se ocupa cu creditarea companiei. Invizibil SRL a luat credit de la bănci în anul 2009, a luat credit de la Eximbanc 37 000 000 lei și Lambantu a luat credit în sumă de 35 000 000 lei tot pe activele date. În perioada anilor 2007-2011 Lambantu ***** nu a adus bani proprii, compania avea bani din vânzări din Cascada 1 și bani de creditare. A fost luat un credit*

de la Victoriabanc în sumă de 1 000 000 dolari care a fost achitat și 300 000 de euro care au fost achitați. În anul 2007-2008 Lambantu nu a transmis personal careva sume de bani pentru hotărârea proiectului Cascada, banii au fost luați din casierie. Banii erau al companiei, nu erau banii lui Lambantu. La SRL Invizibil rulajul companie pe bilanț era 500 000 000 lei perioada 2009-2011. Posibil în anul 2009 contul lui SRL Invizibil a fost sechestrat în litigiu cu Eximbank. Proiectul Cascada și Cascada 2 sunt proiecte diferite, Cascada a fost realizat în anul 2003-2007 iar Cascada 2 din 2008. Suma investițiilor necesare pentru realizarea proiectului Cascada 2 era aproximativ 12 000 000 euro. Resursele financiare pentru Cascada 2 a fost capitalul social 20 000 lei pentru crearea S.A. Centrul Teatral Luceafărul, bani proprii pentru fondare. Ulterior după ce a primit certificat de urbanism pentru proiectare în 2008 fondatorii au decis să ia credit pe activele proprii. Suma de 11 655 000 lei care au fost transferați pe contul S.A. Luceafărul trebuia să fie transferați dar nu au fost transferați pentru că s-a început litigiul. 11 000 000 lei urmau să fie vărsate la momentul începerii construcției dar nu era obligatoriu. Suma de 11 000 000 lei au fost vărsați apoi de către S.A. Luceafărul. A returnat în contul la SRL Invizibil această sumă de bani. Suma de 11 000 000 lei era o parte de bani din venitul companiei. O parte din bani erau din împrumuturi. La momentul derulării SRL Invizibil avea bunurile imobiliare pe *****cu oficiu de 600 metri pătrați cu valoarea de 1 000 000 euro, *****construcție cu teren privat, alături de teatrul Luceafărul. În afară de acesta a fost gajat bunul care îi aparținea cu Lambantu *****. Bunurile respective a fost gajate la Eximbank și a fost luată suma de 37 000 000 lei și apoi Lambantu a mai luat un împrumut de 35 000 000 lei pentru că valoarea acestor bunuri depășea. Acești bani au fost folosiți nu la dezvoltarea afacerii de la SRL Invizibil. Lambantu ***** cunoștea că sumele de bani au fost dați lui Roșca Iurie, era bonul de eliberare a banilor și contabilă a prezentat la directorul financiar și apoi a arătat și recipisa. Când a discutat cu Lambantu despre transmiterea banilor lui Roșca nu era altcineva în birou. Modul de luare a decizie pe cheltuielile îl decidea cu Lambantu, banii erau luați din casiere și erau bonuri, erau ridicați din contabilitate și se treceau pe el ca datorie. Lambantu a acceptat ca să dea bani pentru luarea deicizilor. Suma de 1 000 000 euro în anul 2007-2008 nu a fost folosit în scopul hotărârii unor anumitor întrebări. Bani neoficiali nu s-au cheltuit pentru hotărârile de Guvern. A fost întâlnire cu Foșca și el văzând că au realizat Cascada 1, singur a propus reconstrucția Teatrului Luceafărul, el era director la Teatrul Luceafărul str. Veronica Micle 6 sau 7. Nu ține minte data transmiterii primei sume de bani pentru că a fost demult. Prima sumă de bani a fost transmiși în decembrie 2009 și a doua sumă a fost după ce a pierdut procesul la CSJ. În recipisa prezentată unde este indicată intermediar este că precum că Roșca Iurie este intermediar și că trebuie să-i dea lui Muruianu banii ca să rezolve întrebarea, recipisa a fost scrisă în prezența sa. Roșca motiva faptul că este intermediar și că nu sunt banii lui și că va transmite lui Muruianu pentru rezolvarea întrebărilor. Nu cunoaște dacă a transmis acești bani pentru că nu a stat cu ei la masă. A expediat 2 somații lui Roșca Iurie ca să transmită banii pentru că nu a rezolvat întrebare și că urmează să transmită banii. A avut o discuție aprinsă pe tema dată și a decis să ia o căi legale. El i-a spus că este un politic mare și nimeni nu-i va face nimic. Nu refuză să întoarcă banii, care nu sunt cu împrumut. În somație nu scrie fraza de împrumut.

Rapoartele juridice cuprindea componenta penală și respectiv a făcut declarații cu privire la acțiunile ilegale a lui Roșca Iurie. Cererea a fost scrisă de avocați și semnată de el, dar solicită și restituirea banilor. Somația a fost întocmită în procedura civilă de avocat, alt contract nu are cu Roșca Iurie. Recipisa este unicul act care a fost semnat și mai mult ca atât tot acești ani el fuge. Dobânda indicată a fost făcută conform procedurii civile, după primirea actelor are dreptul să se adreseze, fiindcă acești sunt bani care trebuie să fie restituiți. Iurie Roșca a spus că va rezolva întrebarea cu Muruianu care era președinte al CSJ și nu era membru a completului care examina recursul. În anul 2012-2017 a fost exercitată tentativa de jefuire a activelor sale de către Lambantu și nu a avut actele necesare. În anul 2017-2018 au fost ridicate actele. În perioada anului 2012-2018 recipisa eliberată de Roșca Iurie sa aflat la el personal. Iurie Roșca i-a declarat în față că nimeni nu-i va face nimic, considerent din care nu a depus plângere pe Iurie Roșca, a așteptat ca să se schimbe puterea. Copia acelui bon de luarea banilor din casierie nu îl are pentru că dosarul este pe rolul instanței de judecată și contabilitatea a fost ridicată. Dacă nu greșește apartamentul l-a vândut cu 57000 euro și automobilele au fost vândute în sumă de 7000-8 000 euro și o parte erau banii familiei și din dividende. În recipisă se vorbește despre proiectul Cascada 2. Recursul la CSJ nu ține minte la ce dată a fost depus. În anul 2009-2011, Roșca Iurie era lider de partid, funcție oficială în stat. După ce a transmis prima tranșă de bani lui Roșca Iurie a dat a doua sumă de bani pentru că Roșca Iurie a spus că va fi depus cerere de revizuire și va fi clarificată întrebarea pentru că a fost schimbat completul de judecată. A transmis inițial 117 000 dolari și recursul nu era depus. I s-a zis să depună recursul după a comunicat lui Roșca Iurie telefonic că a depus recursul. Nu ține minte dacă a prezentat o copie a recursului. După ce a fost respins recursul a fost la Roșca Iurie, el i-a spus că au fost niște schimbări și ca săi dea 110 000 dolari ca să rezolve întrebare la care a fost de acord să fie intermediar. După discuția dată în decurs de o săptămână a transmis banii și peste câteva zile a depus cererea de revizuire. La telefon i-a comunicat că a depus cererea de revizuire și nu ține minte dacă a prezentat cererea de revizuire. Cererea de recurs nu ține minte dacă a semnat-o pentru că a fost demult. A fost atacată hotărârea de Guvern de către Ministerul Culturii, de dl Focșa.

66. În ședința de judecată, în instanța de fond, fiind audiat martorul apărării Coptu Lucia a declarat că, pe Roșca Iurie nu îl cunoaște. Pe Damaschin Alexei îl cunoaște, a activat în perioada 2003-2015 în calitate de contabil șef la SRL Invizibil, unde el era administrator. Perioada când a activat la SRL Invizibil au fost repartizate dividende pentru anul 2006-2007. În anul 2007 a primit dividendele pentru anul 2006 în sumă 995 573 lei și în anul 2008 dividende pentru anul 2007 suma 1 920 000 lei. Pentru anul 2008-2009 nu a fost repartizate dividende și nu au fost achitate. Au fost achitate doar pentru anul 2006-2007. Au fost aplicate interdicții de la Eximbank pe bunuri și imobile sechestre. A fost luat credit în anul 2009 sau anul 2012-2013, nu ține minte exact. Mai erau puse interdicții de la stat. Perioada anului 2010-2011 nu ține minte când au fost puse interdicțiile de la Eximbank, nu poate răspunde concret. În anul 2013 erau interdicțiile, dar când au fost puse nu poate spune. Nu cunoaște cum Damaschin a folosit sumele respective de bani.

67. Declarațiile martorilor Damaschin Alexei și Lambantu *****, precum și a

Luciei Coptu au fost supuse cercetării și la examinarea în fond a cauzei penale în ordine de apel.

68. Privitor la credibilitatea declarațiilor martorilor făcute în ședința de judecată, instanța de apel remarcă faptul că, declarațiile participanților la proces au o valoare probatorie egală, și nici o probă nu are putere probantă dinainte stabilită, astfel încât, se apreciază declarațiile lor ca veridice doar în măsura în care se coroborează și se confirmă prin celelalte probe administrate în cauză.

69. Fiind audiat în instanța de apel martorul apărării Căldare Igor, a comunicat instanței că nu a fost audiat ca martor, nici la urmărirea penală și nici în instanța de fond. *La întrebarea procurorului a declarat că,* în perioada când s-a adresat Damaschin Alexei 2013 avea activitatea de bază apărarea de atacurile din partea lui Plahotniuc. Începând cu 2009-2010 când a început războiul dintre el și Plahotniuc, nu putea face nici o activitate pentru că era să fie sugrumată din partea lui Plahotniuc. Damaschin Alexei, știa că câțiva ani în urmă avea active care valorau 4 hectare de pământ, care are o vinicola de vin și coniac și utilaje tehnologice. Bani în conturile bancare nu avea când s-a adresat Damaschin Alexei. *La întrebarea avocatului Rusanovschi Iulian a răspuns că,* pe Damaschin Alexei și Roșca Iurie îi cunoaște foarte bine pe ambii. Roșca Iurie l-a cunoscut din perioada când era un*****ist și mai bine când a fost Vice Prim Ministru și a fost responsabil de blocul de forță în Guvern, atunci s-a adresat cu o notă de serviciu la el. Pe Damaschin Alexei îl cunoaște din anul 2006-2007 prin intermediul unui prieten comun Denis Ureche cu care se cunoaște din tinerețe. Despre relațiile conflictuale dintre Damaschin Alexei și Roșca Iurie cunoaște că Damaschin Alexei, cunoaște despre un politician Roșca Iurie și de a apela la el pentru a participa la o escrocherie împotriva lui Roșca Iurie. La întâlnirea care a avut-o în vara anului 2013 după ce Damaschin Alexei l-a telefonat i-a spus personal că are nevoie de el ca să scoată din Roșca Iurie niște bani. La acesta întâlnire care a avut loc pe ***** în spatele sălii sportive la liceul Gheorghe Asachi unde a învățat și el și presupus Damaschin Alexei, i-a arătat o recipisă și deschis i-a zis de ce are nevoie de el, pentru că era în relații foarte bune cu Roșca Iurie și la un prieten ar pune să scrie o recipisă agramată și mai avea nevoie de el pentru că el (Damaschin Alexei) nu putea justifica providența sumei care era scrisă în acea recipisă dar nu putea face acest lucru Damaschin Alexei știa de la Denis Ureche că el câțiva ani până în 2013 a avut active în sumă de 2,9 mil dolari, mai mult ca atât Damaschin Alexei știa că are un prieten care poate justifica sume de 300-400 mii dolari. I-a spus lui Damaschin Alexei că în primul rând îl stimează pe Roșca Iurie și a fost numai de partea miliției și l-a sfătuit să nu se bage în acesta escrocherie, pe urmă peste câțiva ani când Iurie Roșca a aflat că este dosar penal pe acest caz, la o conferință de presă în hotelul Jolly Alon a luat cuvântul și i-a propus lui Roșca Iurie dacă este nevoie de mărturii să dau pe acest caz și evident s-a documentat vizavi de 2 cele mai importante întrebări cum putea Damaschin Alexei să justifice suma impunătoare care a fost transmisă și a fost eliberată această recipisă. Damaschin Alexei ce i-a propus este ilegal și cade sub incidența codului penal. Damaschin Alexei i-a propus ca să-l atace în judecată pe Roșca Iurie. Despre providența recipisei nu l-a întrebat pe Damaschin Alexei și nu i-a comunicat. Recipisă dacă a fost scrisă de Roșca Iurie lui Damaschin Alexei nu cunoaște,

nu-i cunoaște scrisul lui Damaschin Alexei. Era vorba de suma 100 mii dolari în care a fost 2 tranșe care au fost livrate suma 100 mii și 117 mii alt cuiva. Damaschin Alexei și Denis Ureche aveau nevoie de el și de experiența sa în domeniu expertizei domenii investiț****ale. Menține declarațiile depuse la notar.

70. De către partea acuzării au fost prezentate următoarele probe:

- **Raportul de expertiză judiciară nr.75 din 04 mai 2018**, prin care a fost stabilit că semnătura și inscripțiile manuscrite executate în recipisa prezentată de martorul Damaschin Alexei au fost efectuate de Roșca Iurie (f.d. 87-94, vol. 3);

- **Procesul-verbal de examinare a dosarului civil nr. ***** din 08 mai 2018**, în cadrul căruia a fost constatat că la 19.03.2009 în cancelaria Curții de Apel Economice a fost înregistrată cererea de chemare în judecată a ÎS „Teatrul Republican „Luceafărul” semnată de directorul Focșa Boris. La 04.11.2009, judecătorul Moraru Maria a emis hotărârea prin care a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ÎS „Teatrul Republican „Luceafărul”, a anulat următoarele acte juridice: ordinul Ministerului Culturii și Turismului al Republicii Moldova nr.163 din 30.07.2008 „cu privire la transmiterea imobilelor” ca emis ilegal; Hotărârea adunării generale extraordinare a acț****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008; Decizia Camerei Înregistrării de Stat privind înregistrarea modificărilor din 26.09.2008; Decizia Comisiei Naț****ale a Pieței Financiare „cu privire la majorarea valorii nominale a acțiunilor SA „Centrul Teatral Luceafărul”; a înregistrărilor efectuate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în Registrul bunurilor imobile referitoare la imobilele din *****mun. Chișinău, referitoare la înregistrarea lor după SA „Centrul Teatral Luceafărul” cu readucerea părților la poziția inițială preexistentă până la data de 30.07.2009. La 09.12.2009, în cancelaria Curții de Apel Economice a fost înregistrată cererea de recurs împotriva hotărârii din 04.11.2009, semnată de Directorul SRL „Invizibil” Damaschin Alexei. Prin decizia CSJ din 12.02.2010, cererea de recurs înaintată de SRL „Invizibil” și SA „Centrul Teatral Luceafărul” a fost respinsă ca neîntemeiată. În continuare, la 17.11.2010, SA „Centrul Teatral Luceafărul” a depus cererea de revizuire (f.d. 17-219, vol. 1);

- **Procesul-verbal de examinare a paginii web „magistrat.md” din 15 martie 2018**, în cadrul căreia a fost identificat aspectul exterior a lui Muruianu *****, care deține funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău. Potrivit informației incluse în „Curriculum vitae” plasat pe aceeași pagină, în perioada de timp cuprinsă între anii 2007-2012, Muruianu ***** a deținut funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție, circumstanță care coroborează și dovedește declarațiile martorului Damaschin Alexei potrivit cărora acesta susținea că are influență asupra lui Muruianu ***** care este Președinte al Curții Supreme de Justiție și în schimbul primirii valutei străine în sumă de un mil***** de dolari îl va influența să asigure admiterea de CSJ a cererilor de recurs și a cererii de revizuire depuse în interesele SRL „Invizibil” (f.d.40 – 41, vol. 3);

- **Procesul-verbal de examinare a telefonului mobil de model „Iphone 6s” și a hard diskului portabil cu denumirea „ADATA HD 650” și Western Digital 500 GB) ******* ridicate în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie, în cadrul căreia a fost stabilit că în telefonul mobil de model „Iphone” cu ***** ridicat în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie a existat înregistrarea telefonului mobil *****, care este

utilizat de martorul Damaschin Alexei, înregistrare care a fost ștearsă. La fel, a fost stabilit că la 30.11.2015 a fost creat contactul Muruianu ***** cu numărul de telefon *****. La 23.10.2017 Roșca ***** a expediat lui Muruianu ***** un mesaj scris SMS cu următorul conținut: „Dle ***** , vino joi, 26 oct 14.00, la lansarea de carte a lui Jean Parvulesco „Putin și Eurasia” Hotel Regency. *****. Mai ia și pe alții. Acces gratuit.”. Pe hard diskul portabil cu denumirea „ADATA HD 650” urmând calea ADATA HD650 (P:) - PC_MASA_SUS - FOTO evenimente UP - IOVU - Iura 2, a constatat existența a 207 fișiere în format JPG, fiind examinate fișiere se constată că acestea au fost efectuate în cadrul Universității Populare, amplasate în mun. Chișinău ***** , în momentul lansării cărții „Căderea din URSS în UE” în continuare fiind examinate pozele existente s-a stabilit că în sala unde se desfășoară evenimentul la perete din partea dreaptă de la tribună este amplasată o armură a unui cavaler, care corespunde descrierii martorului Damaschin Alexei în declarațiile sale unde indică: „că a avut o întâlnire cu Iurie Roșca la oficiul PPCD care se afla pe ***** intersecție cu ***** La intrarea în birou era amplasată o armură a unui cavaler cruciat, cu o sabie mare, în mărime naturală” . În aceeași poză pe rândul din spate se observă prezența în sală a lui Muruianu ***** . Urmând calea ADATA HD650 (P:) - PC_MASA_SUS - FOTO evenimente UP - IOVU - Iura-3 - 100EOS1D, a fost stabilită existența altor fotografii cu prezența lui Muruianu ***** în compania lui Roșca Iurie în aceeași sală. Pe hard discul de model Western Digital 500 GB) ***** , sunt înscrise aceleași fotografii, depistate în hard discul portabil de model ADATA HD 650. Din fișierele examinate prin intermediul softului exit Viewer se confirmă faptul că pozele a fost create la data de 30.05.2014, cu aparatul foto Canon EOS-1D Mark IV(f.d. 42 - 52, vol. 3);

- ***Procesul-verbal de examinare a recipisei scrise și semnate de Roșca Iurie***, care reprezintă un fragment de hârtie de culoare pe o suprafață a căruia se află un text scris cu titlu și conținut de recipisă, aplicat cu colorant albastru, reprezintă o filă cu dimensiunile de 191x145 mm, cu manuscrisul plasat central, sub care este o semnătură, executată la fel cu colorant albastru. Recipisa are următorul conținut: „Recipisă. Prin prezenta confirm primirea a sumei de o sută zece mii dolari sua din totalul de un mil***** USD care urmează să fie achitat la momentul rezolvării definitive a aspectelor juridice convenite anterior, care țin de „Casacada”. Din suma de 890.000 se va scădea suma de 117.000 \$ primită deja prin intermediar” (f.d. 78, vol. 3);

- ***Corpurile delictive:***
*dosarul civil nr. ******, din examinarea căruia a fost constatat că la 19.03.2009 în cancelaria Curții de Apel Economice a fost înregistrată cererea de chemare în judecată a ÎS „Teatrul Republican „Luceafărul” semnată de directorul Focșa Boris. La 04.11.2009, judecătorul Maria Moraru a emis hotărârea prin care a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ÎS „Teatrul Republican „Luceafărul”, a anulat următoarele acte juridice: ordinul Ministerului Culturii și Turismului al Republicii Moldova nr.163 din 30.07.2008 „cu privire la transmiterea imobililor” ca emis ilegal; Hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008; Decizia Camerei Înregistrării de Stat privind înregistrarea modificărilor din 26.09.2008; Decizia Comisiei Naț*****ale a Pieței Financiare „cu privire la majorarea

valorii nominale a acțiunilor SA „Centrul Teatral Luceafărul”; a înregistrărilor efectuate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în Registrul bunurilor imobile referitoare la imobilele din *****mun. Chișinău, referitoare la înregistrarea lor după SA „Centrul Teatral Luceafărul” cu readucerea părților la poziția inițială preexistentă până la data de 30.07.2009. La 09.12.2009, în cancelaria Curții de Apel Economice a fost înregistrată cererea de recurs împotriva hotărârii din 04.11.2009, semnată de Directorul SRL „Invizibil” Damaschin Alexei. Prin decizia CSJ din 12.02.2010, cererea de recurs înaintată de SRL „Invizibil” și SA „Centrul Teatral Luceafărul” a fost respinsă ca neîntemeiată. În continuare, la 17.11.2010, SA „Centrul Teatral Luceafărul” a depus cererea de revizuire.

recipisa prezentată de martorul Damaschin Alexei, care reprezintă un fragment de hârtie de culoare pe o suprafață a căruia se află un text scris cu titlu și conținut de recipisă, aplicat cu colorant albastru, reprezintă o filă cu dimensiunile de 191x145 mm, cu manuscrisul plasat central, sub care este o semnătură, executată la fel cu colorant albastru. Recipisa are următorul conținut: „Recipisă. Prin prezenta confirm primirea a sumei de o sută zece mii dolari sua din totalul de un mil***** USD care urmează să fie achitat la momentul rezolvării definitive a aspectelor juridice convenite anterior, care țin de „Casacada”. Din suma de 890.000 se va scădea suma de 117.000 \$ primită deja prin intermediar”.

*telefonul mobil de model „Iphone 6 s A 1688 cu *****”*, ridicat în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie, în care a existat înregistrarea telefonului mobil ***** , care este utilizat de martorul Damaschin Alexei, înregistrare care a fost ștearsă. La fel, a fost stabilit că la 30.11.2015 a fost creat contactul Muruianu ***** cu numărul de telefon *****. La 23.10.2017 Roșca ***** a expediat lui Muruianu ***** un mesaj scris SMS cu următorul conținut: „Dle ***** , vin-o joi, 26 oct 14.00, la lansarea de carte a lui Jean Parvulesco „Putin și Eurasia” Hotel Regency. ***** . Mai ia și pe alții. Acces gratuit.”.

hard diskul portabil cu denumirea „ADATA HD 650”, ridicat în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie, în care sunt înregistrate 207 fișiere în format JPG, fiind examinate fișiere se constată că acestea au fost efectuate în cadrul Universității Populare, amplasate în mun. Chișinău ***** , în momentul lansării cărții „Căderea din URSS în UE” în continuare fiind examinate pozele existente s-a stabilit că în sala unde se desfășoară evenimentul la perete din partea dreaptă de la tribună este amplasată o armură a unui cavaler, care corespunde descrierii martorului Damaschin Alexei în declarațiile sale unde indică: „că a avut o întâlnire cu Iurie Roșca la oficiul PPCD care se afla pe ***** intersecție cu ***** La intrarea în birou era amplasată o armură a unui cavaler cruciat, cu o sabie mare, în mărime naturală” . În aceeași poză pe rândul din spate se observă prezența în sală a lui ***** Muruianu. Urmând calea ADATA HD650 (P:) - PC_MASA_SUS - FOTO evenimente UP - IOVU - Iura-3 - 100EOS1D, a fost stabilită existența altor fotografii cu prezența lui ***** Muruianu în compania lui Iurie Roșca în aceeași sală.

*hard diskul Western Digital 500 GB) ******, ridicat în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie, în care sunt înregistrate aceleași fotografii, depistate în hard

discul portabil de model ADATA HD 650.

cartea de vizită a lui Roșca Iurie, acordată de acesta martorului Damaschin Alexei.

71. De către partea apărării au fost prezentate următoarele probe:

- ***Modalitatea de calcul a dobânzii prezentată de Damaschin Alexei la somația din 19 august 2013*** (f.d.185, vol. 4);

- ***Scrisoarea CSJ nr. 4/2 din 16 mai 2018***, prin care se indică că în perioada 01.01.2011-31.12.2022, în procedura Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ nu a fost înregistrată respectiv examinată vreo cerere de revizuire depusă de SC Invizibil SRL(f.d.61, vol. 4);

- ***Scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 4004 din 17 mai 2018***, prin care se indică că Roșca Iurie a deținut funcția de viceprim-ministru de la 16.06.2009-25.09.2009 (f.d.60, vol. 4);

- ***Copia Extrasului SRL "Invizibil" eliberat de Agenția Servicii Publice*** (f.d.59, vol. 4);

- ***Copia scrisorii eliberată de IGPF nr. 3167 din 26 aprilie 2018*** (f.d.58, vol. 4);

- ***Copia scrisorii BNM nr. 2806 din 16 iulie 2018;***

- ***Copia somației expediate de Damaschin Alexei din 12.11.2018;***

- ***Copia deciziei CSJ din 21.09.2016 în privința lui Damaschin Alexei;***

- ***Copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2015;***

- ***Copia hotărârii Judecătoriei Chișinău din 23.02.2017 privind încasarea sumei;***

- ***Copia sentinței*** prin care a fost condamnat Damaschin Alexei la 7 ani privațiune de libertate pentru escrocherie;

- ***Încheierea din 27.12.2017*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie(f.d. 65-66, vol. 1);

- ***Încheiere din 10.04.2018*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie și mandat din 27.12.2017 (f.d. 67-68, vol. 1);

- ***Încheiere din 25.01.2018*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 74, vol. 1);

- ***Încheiere de corectare a erorii din 10.04.2018 și mandat din 25.01.2018*** (f.d. 76-77, vol. 1);

- ***Procesul-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigație din 28.02.2018*** (f.d. 80, vol. 1);

- ***Încheiere din 01.03.2018*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 87, vol. 1);

- ***Încheiere din 25.01.2018*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 108, vol. 1);

- ***Încheiere de corectare a conținutului încheierii din 10.04.2018 și mandat*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 110-111, vol. 1);

- ***Procesul-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigație din 28.02.2018*** (f.d. 113-114, vol. 1);

- ***Încheiere din 01.03.2018*** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 120-

- 121, vol. 1);
- **Încheiere din 01.12.2017** emisă de către judecătorul Andrei Niculcea(f.d. 127-128, vol. 1);
 - **Mandat judecătoresc din 01.12.2017** (f.d. 131, vol. 1);
 - **Încheiere și mandat judecătoresc din 28.12.2017** emisă de către judecătorul Andrei Niculcea (f.d. 137-138, vol. 1);
 - **Ordonanța privind încetarea măsurii speciale de investigații din 22.01.2018** (f.d. 141, vol. 1);
 - **Procesul-verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigație-interceptarea și înregistrarea comunicărilor și înregistrarea de imagini a acestora din 16.01.2018** (f.d. 144-145, vol. 1);
 - **Ordonanță din 23.01.2018** (f.d. 147-148, vol. 1);
 - **Încheiere din 23.01.2018** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 151-152, vol. 1);
 - **Încheiere din 10.01.2018 și mandat** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 164-166, vol. 1);
 - **Procesul-verbal privind documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice din 15.01.2018** (f.d. 183-201, vol. 1);
 - **Încheiere din 07.03.2018** emisă de către judecătorul Vitalie Budeci (f.d. 210-211, vol. 1);
 - **Procesul-verbal de consemnare a rezultatelor măsurilor întreprinse în cadrul investigației financiare paralele pe cauza penală nr. ***** din 14.05.2018** (f.d. 233-234, vol.2);
 - **Încheiere din 14.05.2018** emisă de către judecătorul Neculcea Andrei (f.d. 240-242, vol.2);
 - **Încheierea din 21.02.2018** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 8-9, vol. 3);
 - **Procesul-verbal de percheziție din 28.02.2018** (f.d. 23-26, vol. 3);
 - **Procesul-verbal de percheziție din 28.02.2018** (f.d. 34-35, vol. 3);
 - **Încheiere și mandat din 03.05.2018** emisă de către judecătorului Neculcea Andrei (f.d. 61-63, vol. 3);
 - **Încheiere din 25.01.2018** emis de către judecătorul Budeci Vitalie (f.d. 162-164, vol. 3);
 - **Ordonanța de punere sub învinuire a lui Roșca Iurie din 28.02.2018** (f.d. 179, vol. 3);
 - **Procesul-verbal de prezentarea a materialelor de la urmărirea penală și a plângerii depuse la urmărirea penală;**
 - **Copia ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț din 01.12.2017** (f.d. 7, vol. 5);
 - **Informație emisă de către MAI către Iurie Roșca din 14.05.2018** (f.d. 53, vol. 5);
 - **Refuz de eliberarea informației din 11.06.2018** (f.d. 54, vol. 5);

- ***Răspunsul de la SFS prin care sa refuzat eliberarea informație din 15.06.2018*** (f.d. 55-56, vol. 5);
- ***Extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice SRL Invizibil din 08.05.2018*** (f.d. 59, vol. 5);
- ***Răspunsul de la CSJ către Rusanovschi Iulian din 16.05.2018*** (f.d. 61, vol. 5);
- ***Răspunsul emis de Banca Naț*****ală din 16.07.2018*** (f.d. 161-162, vol. 5);
- ***Decizia Curții Supreme de Justiție din 21.09.2016*** (f.d. 163-168, vol. 5);
- ***Decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 18.05.2015*** (f.d. 169-170, vol. 5);
- ***Sentință din 17.10.2017*** (f.d. 174-181, vol. 5);
- ***Extras din surse mass-media*** (f.d. 210-214, vol. 5);
- ***Hotărârea din 03.04.2017*** (f.d. 215, vol. 5);
- ***Hotărârea emisă din 23.02.2017*** (f.d. 216, vol. 5);
- ***Hotărâre din 21.12.2012*** (f.d. 217, vol. 5);
- ***Hotărârea din 23.04.2014*** (f.d. 218-221, vol. 5);
- ***Hotărârea din 03.02.2016*** (f.d. 222-224, vol. 5);
- ***Hotărârea din 13.11.2014*** (f.d. 225-226, vol. 5);
- ***Sentință din 17.10.2017*** (f.d. 228-235, vol. 5);
- ***Răspunsul a Consiliului Superior al Magistraturii*** (f.d. 44, vol. 6);
- ***Răspunsul MAI la demersul instanței de judecată la demersul avocatului Iulian Rusanovschi*** (f.d. 70, vol. 6);
- ***Răspunsul parvenit de la Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din 29.09.2022*** (f.d. 72, vol. 6);
- ***Răspunsul de la Ministerul Finanțelor RM*** (f.d. 76-88, vol. 6);
- ***Hotărârea din 27.12.2016*** (f.d. 90-94, vol. 6);
- ***Hotărârea din 19.12.2017*** (f.d. 95, vol. 6);
- ***Decretul din 15.07.2015*** (f.d. 98-99, vol. 6)
- ***Hotărâre din 22.11.2016*** (f.d. 100, vol. 6);
- ***Răspunsul Eximbank, Încheiere de aplicare a sechestrului din 20.07.2011*** (f.d. 102-103, vol. 6);
- ***Formulare FVD18*** (f.d. 105-107, vol. 6);
- ***Declarația cu privire la impozitul pe perioada fiscală din 28.03.2013*** (f.d. 108-109, vol. 6).

72. În cadrul examinării cauzei penale, în instanța de apel, procurorul a reiterat probele invocate în instanța de fond și enumerate în actul de învinuire, iar partea apărării a dat citire probelor solicitate spre anexare în instanța de fond.

73. Astfel, deși prima instanță la adoptarea sentinței contestate corect a stabilit circumstanțele de fapt și astfel a ajuns la concluzia că, inculpatul Roșca Iurie a comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal, traficul de influență, după semnele calificative – pretinderea și primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni

săvârșite cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, Colegiul penal examinând cauza în ordine de apel, va admite din alte motive apelurile apărătorilor inculpatului, prin prisma art. 409 alin. (2) din Codul de procedură penală, și va casa sentința primei instanțe parțial prin excluderea unor indici calificativi ai faptei infracționale săvârșite de inculpatul Roșca Iurie.

74. Astfel, analizând probele cercetate în ședința instanței de apel și apreciindu-le din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe analizate, Colegiul penal constată că, ele demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.326 alin.(3) lit. a) din Codul penal și că acțiunile inculpatului urmează a fi reîncadrate prin prisma articolului sus-enunțat, inculpatul Roșca Iurie săvârșind traficul de influență, după semnele calificative, primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, **cu excluderea semnului calificativ de pretindere**.

75. Cu referire la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, se impune de a fi menționat că, potrivit doctrinei, atât faptele de încălcare a îndatoririlor de serviciu, săvârșite de personalul calificat reprezentând sfera publică, cât și faptele comise de alte persoane, ce pot condiționa asemenea încălcări, pot prejudicia grav, prin consecințele lor, activitatea în sfera public. Prezentând de altfel un grad sporit de pericol pentru societate, acestea constituie infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică. Or, însuși scopul existenței entităților publice se explică prin necesitatea imperioasă de a asigura exercitarea în condițiile legii a drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, ”respectarea și ocrotirea persoanei constituind o îndatorire primordială a statului” (art. 16 alin. (1) din Constituție).

76. Astfel că, în cazul când o persoană, pretindere, acceptă și primește, prin mijlocitor, bani, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane de demnitate publică, pentru a-l face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, săvârșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari, aceasta săvârșește infracțiunea de trafic de influență, prevăzută de art.326 din Codul penal.

77. În sensul dezvoltării noțiunii de ”trafic de influență” art. 12 al Convenției penale cu privire la corupție, adoptate la Strasbourg la 27.01.1999, stabilește că, fiecare Parte adoptă măsuri legislative și alte măsuri care se manifestă necesare pentru a stabili drept infracțiune, în conformitate cu dreptul său intern, atunci când actul a fost comis intenționat, fapta de a propune, a oferi sau a da, direct sau indirect, orice avantaj nedatorat ca remunerare oricui care afirmă sau confirmă că este capabil să exercite o influență asupra luării deciziei de către oricare persoană vizată în articolele 2, 4-6 și 9-11 ale Convenției penale cu privire la corupție, fie că avantajul nedatorat este pentru el însuși sau pentru altcineva, precum și fapta de a solicita, a primi sau a accepta oferta sau promisiunea în calitate de remunerare pentru așa-numita influență, indiferent dacă influența a fost sau nu exercitată sau dacă influența presupusă a produs sau nu rezultatul scontat.

78. De asemenea, în conformitate cu lit. a) art. 18 „Traficul de influență” al Convenției ONU împotriva corupției, adoptate la New York la 31.10.2003, fiecare Stat parte adoptă măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a i se atribui caracter de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție: a) faptei de a promite, de a oferi ori de a da unui agent public sau oricărei alte persoane, direct ori indirect, un folos necuvenit, cu scopul ca respectivul agent sau respectiva persoană să abuzeze de influența sa reală ori presupusă, în vederea obținerii de la o autoritate administrativă sau de la o autoritate publică a Statului parte a unui folos necuvenit pentru instigatorul inițial al actului sau pentru oricare altă persoană; b) faptei unui agent public sau a unei alte persoane de a solicita ori de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine sau pentru o altă persoană, cu scopul de a abuza de influența sa reală ori presupusă, în vederea obținerii unui folos necuvenit de la o autoritate administrativă sau de la o autoritate publică a Statului parte.

79. În continuare, instanța de apel în extinderea normei de incriminare prevăzută art.326 din Codul penal, indică, că **obiectul juridic special** al infracțiunii de trafic de influență îl constituie relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este incompatibilă cu bănuiala că persoanele publice, persoanele cu funcție de demnitate publică, persoanele publice străine sau funcț*****arii internaț*****ali pot fi influențați în exercitarea atribuțiilor lor. În cazul în care modalitatea faptică a infracțiunii analizate (presupunând modalitatea normativă de pretindere a remunerației ilicite) este cea de extorcare a remunerației ilicite, în plan secundar, se aduce atingere relațiilor sociale cu privire la integritatea corporală, sănătatea sau libertatea psihică (morală) a persoanei.

80. **Obiectul material sau imaterial** al infracțiunii specificate la art.326 din Codul penal îl reprezintă remunerația ilicită. Aceasta se exprimă în banii, titlurile de valoare, serviciile, privilegiile, alte bunuri sau avantaje necuvenite făptuitorului (adică, traficantului de influență).

81. În acord cu art.2 lit. d) al Convenției ONU împotriva corupției, adoptate la New York la 31.10.2003 prin „bunuri” trebuie de înțeles bunurile, corporale sau incorporale, mobile ori imobile, tangibile intangibile, ori actele juridice sau documentele atestând proprietatea acestor bunuri sau drepturile referitoare la acestea.

82. Prin *bunuri* se are în vedere, printre altele: 1) semnele bănești autentice (bancnotele sau monedele metalice autentice, inclusiv cele jubiliare și comemorative, emise de Banca Naț*****ală a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin sau al unei uniuni monetare de state străine); 2) valorile mobiliare de stat autentice; 3) alte titluri de valoare autentice.

83. În vederea aplicării răspunderii conform art.326 din Codul penal, banii, titlurile de valoare, serviciile, privilegiile, alte bunuri sau avantaje - pretinse, acceptate sau primite de către făptuitor - trebuie să fie necuvenite. Ceea ce înseamnă că aceste foloase nu-i sunt legal datorate făptuitorului. De asemenea, aceasta înseamnă că făptuitorul nu-i achită terțului interesat (sau, altfel spus, cumpărătorului de influență) valoarea banilor, a titlurilor de valoare, a serviciilor, a privilegiilor, a altor bunuri sau avantaje pretinse, acceptate sau primite. În fine, mai rezultă că banii, titlurile de valoare, serviciile,

privilegiile, alte bunuri sau avantaje constituie o remunerație pentru intervenția făptuitorului pe lângă persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină sau funcț****arul internaț****al, pentru ca oricare din acești factori de decizie să-și îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale.

84. *Latura obiectivă* a infracțiunii specificate la art.326 din Codul penal, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană. Astfel, acțiunea prejudiciabilă cunoaște următoarele trei calități normative cu caracter alternativ: 1) pretinderea de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, ce nu i se cuvin făptuitorului; 2) acceptarea de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, ce nu i se cuvin făptuitorului; 3) primirea de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, ce nu i se cuvin făptuitorului.

85. Prin *acceptare* se are în vedere după ca, 1) consimțirea dării bani, titluri de valoare, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin făptuitorului; 2) aprobarea oferirii ori promisiunii de bani, titluri de valoare, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin făptuitorului. Acceptarea poate fi expresă sau tacită. În ipoteza din urmă acceptarea rezultă din anumite manifestări care relevă neîndoielnic acordul făptuitorului de a primi remunerația ilicită.

86. *Pretinderea* presupune cererea stăruitoare (insistentă) sau formularea unei pretenții vizând oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale ce nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere. Pretinderea nu implică neapărat satisfacerea pretenției formulate de făptuitor.

87. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22.12.2014 "Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție" explică, la acest compartiment că, în contextul alin.(1) art.326 din Codul penal, acțiunea prejudiciabilă manifestată prin pretindere are un conținut mai vast, aceasta întrucât, pe lângă cererea, solicitarea insistentă ori pretenția vizând obiectul remunerării ilicite, aceasta poate să se realizeze și prin modalitatea faptică de extorcare a remunerației ilicite. Totodată, în cazul pretinderii, inițiativa întotdeauna aparține făptuitorului. Indiferent dacă este expresă sau aluzivă, pretinderea remunerării ilicite trebuie să fie univocă, manifestând intenția persoanei publice sau a persoanei publice străine de a condiț****a de ea conduita legată de obligațiile sale de serviciu.

88. Cât privește modalitatea de *primire*, aceasta se exprimă prin luarea în posesiune, obținerea, încasarea de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin făptuitorului.

89. Infracțiunea specificată la art.326 din Codul penal este o infracțiune *formală* și se consideră consumată din momentul pretinderii, acceptării sau primirii în întregime a remunerației ilicite.

90. *Latura subiectivă* a infracțiunii specificate la art.326 din Codul penal se caracterizează prin intenție directă. Motivul infracțiunii în cauză constă, în principal, în interesul material sau în năzuința de a obține unele avantaje nepatrimoniale.

91. Scopul infracțiunii analizate este unul special. Acesta cunoaște următoarele patru forme alternative: 1) scopul de a o face pe persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină sau funcț*****arul internaț*****al să îndeplinească o acțiune în exercitarea funcției sale, indiferent dacă o asemenea acțiune va fi sau nu săvârșită; 2) scopul de a o face pe persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină sau funcț*****arul internaț*****al să nu îndeplinească o acțiune în exercitarea funcției sale, indiferent dacă o asemenea acțiune va fi sau nu săvârșită; 3) scopul de a o face pe persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină sau funcț*****arul internaț*****al să întârzie îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă o asemenea acțiune va fi sau nu săvârșită; 4) scopul de a o face pe persoana publică, persoana cu funcție de demnitate publică, persoana publică străină sau funcț*****arul internaț*****al să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă o asemenea acțiune va fi sau nu săvârșită.

92. Subiectul infracțiunii specificate la art.326 din Codul penal este: 1) persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani; 2) persoana juridică (cu excepția autorității publice). În plus, subiectul infracțiunii în cauză trebuie să fie o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unui factor de decizie, și anume - asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine sau funcț*****ar internaț*****al.

93. Termenul *influență* este folosit în sensul de putere, capacitate de a modifica comportamentul funcț*****arului în sensul dorit, respectiv de a determina funcț*****arul să facă o favoare sau să ia o decizie favorabilă. Evident, această influență trebuie să fie de o anumită natură și să îndeplinească anumite condiții pentru a face obiectul de referință al art.326 din Codul penal. Astfel, influența la care se referă dispoziția art. 326 din Codul penal nu trebuie să aibă la bază o putere legală, autoritate, cu care este investit cineva prin lege sau în baza legii, cum ar fi șeful față de subordonat, organul de control față de cel controlat etc. Drept urmare, în sensul art. 326 din Codul penal, termenul influență privește acea influență care trebuie să izvorască din alte raporturi decât raporturile legale de subordonare, de control, colaborare, îndrumare, supraveghere etc., prevăzute de lege sau în baza legii. Aceasta trebuie să izvorască, de exemplu, din raporturile de rudenie sau prietenie, raporturile comerciale, relațiile infracț*****ale, relațiile politice etc.

94. Prin urmare, drept consecință a excluderii semnului calificativ de "*pretindere*" din învinuirea formulată, Colegiul penal reține următoarea faptă infracț*****ală: "*Roșca Iurie *****, în luna decembrie a anului 2009, aflându-se în sediul PPCD, acț*****ând cu intenție directă, a primit personal pentru sine, de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 117 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 396 055 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna decembrie a anului 2009, și conform prevederilor art.126 alin.(1¹) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, reprezentând prima parte a valutei străine anterior pretinse, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătorii Colegiului Economic al CSJ a recursului*

*depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008.*

*Roșca Iurie, aflându-se în sediul PPCD, acț*****ând cu intenție directă, în luna martie a anului 2011, data exactă nu a fost stabilită, personal a primit pentru sine de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 110 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 314 302 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna martie a anului 2011, și conform prevederilor art.126 alin.(1¹) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătoria Colegiului Economic al CSJ a cererii de revizuire care urma să fie declarată de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008”.*

95. În acest sens cu referire la componenta infracțiunii de trafic de influență imputată inculpatului Roșca Iurie, caracterizată prin indicii calificativi recalificați de către instanța de apel, adică *primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari*, Colegiul penal reține că, dincolo de orice dubiu rezonabil se atestă cumularea și consumarea atât a semnelor obiective cât și subiective a componentei de infracțiune, or, Roșca Iurie a primit, de la Damaschin Alexei suma de 117 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 396 055 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna decembrie a anului 2009 și suma de 110 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 314 302 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna martie a anului 2011, cu scopul de a influența persoana cu demnitate publică din sistemul judecătoresc, pentru a adopta o hotărâre favorabilă în cauza soluț*****ării recursului depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008 și cererii de revizuire care urma să fie declarată de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008”.

96. Astfel, Colegiul atestă că, la caz, obiectul material al infracțiunii constituie ”... *valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 117 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 396 055 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna decembrie a anului 2009... valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 110 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 314 302 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna martie a anului 2011...*” primite de inculpatul Roșca Iurie de la Damaschin Alexei.

97. În continuare, instanța de apel reține că, Roșca Iurie prin primirea de la Damaschin Alexei a mijloacelor bănești enunțate, cu scopul de a influența persoana cu

demnitate publică din sistemul judecătoresc, pentru a emite o hotărâre favorabilă, și anume "... în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătorii Colegiului Economic al CSJ a recursului depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008” și "...în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu *****, să asigure admiterea de judecătorii Colegiului Economic al CSJ a cererii de revizuire care urma să fie declarată de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008...", a realizat latura obiectivă a infracțiunii de trafic de influență.

98. Colegiul penal reține că, vinovăția inculpatului Roșca Iurie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal se probează prin declarațiile **martorului Damaschin Alexei**, care la audierea sa în instanța de fond a declarat că, "... în anul 2001 a cumpărat cota din firma SRL Invizibil cu 50% unde erau 2 fondatori și era al doilea fondator Natalia Patronică cu 50%. Tot în acest an SRL Invizibil a primit un teren sub construcție pe str. ***** 64 și Vasile Alexandrii unde a fost construit un complex locativ cu denumirea Cascada. Proiectul a fost definitivat și ulterior în anul 2004 s-a schimbat fondatorul a devenit Lambantu *****. Proiectul Cascada 1-a început a finaliza și în anul 2007 a definitivat terenul. **Apoi a început a crea proiectul Cascada 2 care cuprindea și bunuri ale statului erau bunuri imobile pe adresa ***** care ține de partea a proiectului Cascada 2.** În anul 2008 s-a purces la negociere cu teatrul Luceafărul și Ministerul Culturii și în anul 2008-2009 s-a emis Hotărâre de Guvern cu privire la crearea întreprinderii S.A. Centrul Teatral Luceafărul, Întreprindere mixă unde aportul lor inițial era de 20 000 lei, care trebuie să fie vărsat în capitalul social. **În anul 2009 la Ministerul Culturii s-a schimbat poziția la proiectul dat și Boris Focșa a contestat hotărârea de Guvern la Judecătoria Economică de circumscripție.** În anul 2009 a fost adoptată Hotărârea prin care s-a admis contestația. Atunci era Ministrul de Cultură Boris Focșa și a fost emisă Hotărârea de judecătorul Morari cu privire la admiterea cererii ministrului de cultură. **În 2009 a fost discuție cu ***** Bulgacov cu privire la acest proiect, el fiind cu soția partener în compania Divers Euro Consult și i-a declarat că are o cunoștință care va putea rezolva problema. I-a spus că poate să-i dea telefonul lui Iurie Roșca care va vorbi cu Curtea Supremă pentru a primi o hotărâre pozitivă. Atunci la discuție i-a dat numărul de telefon mobil și l-a contactat pe Iurie Roșca cu privire la întâlnirea respectivă. Dumnealui a solicitat să se întâlnească în biroul la partid pe *****.** La intrare în birou era un ostaș din epoca de metal cu o sabie de metal și biroul era în stânga. La acea întâlnire a primit cartela de vizită de la Roșca Iurie. **El atunci i-a spus că poate să soluț*****eze întrebarea și are posibilitatea să rezolve cu domnul Muruianu și să depună recursul, dar asta îl va costa 1 000 000 euro, asta i-a spus Iurie Roșca.** Pe acel teritoriu pe 1.2 ha era preconizat circa 60 000 metri pătrați și venitul companiei era preconizat 16 000 000 euro. A acceptat condiția dată ca să dea suma de 1 000 000 euro și a fost pusă întrebare că o parte de

sumă trebuie ca avans ca să soluț*****eze întrebarea la Curtea Supreme de Justiție la Muruianu. **Prima sumă solicitată a fost 117 000 dolari americani care au fost achitați lui Iurie Roșca în sediul partidului, care au fost puși într-un safeu vechi. A dat acea sumă de bani în a. 2009 după ce a pierdut cauza la Morari. Apoi i-a spus ca să facă recurs la Curtea Supremă. A depus recurs în procedura care se cerea atunci. Apoi Iurie Roșca l-a telefonat și i-a spus că mai mare nevoie de 110 000 dolari ca să mai rezolve niște întrebări. Suma de 117 000 dolari erau bani proprii, câștigurile familiei din vânzare apartamentului *****, automobil Audi A3 și Audi B4 și restul au fost difidentele din companie. Suma 110 000 a fost suma ridicată din casieria companie SRL Invizibil. Suma a fost ridicată în numerar prin bon de ridicare în numerar pentru că era administratorul companiei. În 2009-2010 a fost Hotărârea Curții Supreme de examinare a recursului prin care a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe. Ulterior în 2010 a avut o discuție cu privire la situația care s-a creat și a cerut explicații de la Iurie Roșca, explicații cu privire la neîndeplinirea obligațiilor. Când a transmis 110 000 dolari a solicitat să-i scrie recipisă prin care să menț*****eze că a primit suma anterioară și suma la semnarea recipisei. Recipisa a deținut-o în original până la data când a fost ridicată de către organele de urmărire penală. La răspunsul cu situația creată Iurie Roșca a spus că a venit altă putere politică la Guvernare și că el nu poate face nimic și domnul Focșa este rudă cu Natașa Diacov care dorește să preia imobilul din *****. A fost adevărat pentru că Natașa Diacov l-a contactat. El i-a declarat că Voronin se va întoarce înapoi la putere și va rezolva întrebarea. Ulterior a solicitat să-i returneze suma respectivă la care dumnealui l-a evitat și nu a dorit să discute...". A mai reiterat martorul audiat Damaschin Alexei că, "...Hotărârea de Guvern cu privire la fondarea S.A. „Centrul Teatral Luceafărul,, a fost în anul 2009. Menține declarațiile făcute la urmărirea penală precum că hotărârea de Guvern a fost aprobată în anul 2007, atunci deținea hotărârile și cunoștea mai bine. Proiectul Cascada 2 a avut certificatul de urbanism eliberat de către Vlad Modîrca arhitector șef. La acea etapă Bulgacov ***** nu cunoaște dacă avea careva relații cu fiul lui Roșca Iurie, nu deține așa informație, dar când l-a telefonat pe Roșca Iurie el deja cunoștea despre discuția care a avut-o. Bulgacov a spus că a fost fondator cu fiul inculpatului la o firmă dar nu a verificat la ce firmă. Bulgacov a declarat că-l cunoștea foarte bine pe Roșca Iurie. În cadrul discuției cu Bulgacov el i-a oferit 2 numere de telefon ultimele 3 cifre erau 111 și 444. Cu privire la numere de telefon susține declarațiile de la urmărirea penală, acum le-a uitat. Prima întâlnire cu inculpatul a fost în biroul partidului la intrare era un bust de metal în mărime naturală poate chiar mai mare peste 2 m. A spus că îl va influența pe ***** Muruianu președintele Curții Supreme de Justiției care va soluț*****a întrebarea. Prima întâlnire a fost în toamna sau luna decembrie anul 2009 dar nu ține minte precis, a fost a doua zi sau a 3 zi după întâlnirea cu Bulgacov. Suma de bani a transmis peste o săptămână de zile după prima întâlnire și ambele sume a transmis la sediul partidului. Bancnotele erau toate de 100 de dolari. Bani au fost transmiși într-o sacoșă, ulterior Iurie Roșca a pus sacoșa dată în safeu. Inculpatul nu a numărat prima sumă, a numărat a doua sumă când a scris recipisa. Prima sumă de 117 000 dolari a fost cu titlu de avans în contul sumei de 1 000 000 euro. În recipisă este indicat clar că**

*pentru soluț*****are problemei lor cu proiectul Cascada 2 influențarea lui ***** Muruianu de la CSJ. Prin rezolvarea întrebării la CSJ a fost spus că se cunoștea bine cu Muruianu și că va rezolva problema, după ce va depune recurs să-l înștiințeze. Inculpatul nu trebuia să participe în ședință, a spus că îl cunoaște pe Muruianu și va vorbi cu el ca să-i dea câștig de cauză. Cu privire la numărul sumei de bani de către inculpat menține declarațiile de la urmărirea penală pentru că atunci era mai proaspăt, dar precis ține minte că o sumă a fost numărată și alta nu. După prima sumă a fost respins recursul, a avut discuție cu inculpatul și a spus că a fost schimbată puterea și nu poate face nimic și că Voronin se va întoarce și va soluț*****a întrebarea. După transmiterea primei sume de bani inculpatul spunea că mai are nevoie de o sumă ca să rezolve, dar nu ține minte dacă fost după ce a pierdut cauza. A fost discuții despre colegiu dar atunci era cu emoții și a avut discuție aprinse pentru că a luat bani din companie și la ce a solicitat ca el să-i dea recipisă pentru banii primiți. Menține declarația făcută cu privire la faptul că i-a comunicat că s-a schimbat colegiul. Inculpatul i-a spus ca să rezolve întrebarea cu persoanele care vor veni în alt complet și de asta mai are nevoie de bani. SRL Invizibil trebuia să depună o cerere de concretizare și apoi trebuia să-i spună ce să mai depună după ce va discuta cu judecătorii. Are studii juridice, a absolvit dreptul la USM în anul 2008, secția fără frecvență. Urma să depună o cerere de revizuire dacă ține minte corect, a mers după procedură. CSJ a respins recursul în anul 2009-2010 nu-și aduce aminte pentru că a fost demult. Suma de 110 000 dolari a luat din casierie în lei dar a convertit în dolari. După primul insucces a transmis a doua sumă până la un an de zile. Dl Lambantu cunoștea că a luat suma de bani anume pentru problema cu CSJ. Bonurile respective sunt în contabilitate, unica problemă este că au fost falsificații toți anii acestea. Cu Lambantu ***** sunt în relații ostile. Suma de 110 000 dolari au fost transmise în sediul partidului în biroul de servire a ceaiului și apoi bani au fost puși în safeu. Lambantu ***** cunoștea că sumele de bani au fost dați lui Iurie Roșca, era bonul de eliberare a banilor și contabila a prezentat la directorul financiar și apoi a arătat și recipisa. Când a discutat cu Lambantu despre transmiterea banilor lui Roșca nu era altcineva în birou. Modul de luare a decizie pe cheltuielile îl decidea cu Lambantu, banii erau luați din casiere și erau bonuri, erau ridicați din contabilitate și se treceau pe el ca datorie. Lambantu a acceptat ca să dea bani pentru luarea deciziilor. Suma de 1 000 000 euro în anul 2007-2008 nu a fost folosit în scopul hotărârii unor anumitor întrebări. Bani neoficiali nu sau cheltuit pentru Hotărârile de Guvern. A fost întâlnire cu Focșă și el văzând că au realizat Cascada 1, singur a propus reconstrucția Teatrului Luceafărul, el era director la Teatrul Luceafărul str. Veronica Micle 6 sau 7. Nu ține minte data transmiterii primei sume de bani pentru că a fost demult. Prima sumă de bani a fost transmisă în decembrie 2009 și a doua sumă a fost după ce a pierdut procesul la CSJ. În recipisa prezentată unde este indicată intermediar este că precum că Roșca Iurie este intermediar și că trebuie să-i dea lui Muruianu banii ca să rezolve întrebarea, recipisa a fost scrisă în prezența sa. Roșca motiva faptul că este intermediar și că nu sunt banii lui și că va transmite lui Muruianu pentru rezolvarea întrebărilor. Nu cunoaște dacă a transmis acești bani pentru că nu a stat cu ei la masă. A expediat 2 somații lui Iurie Roșca ca să transmită*

banii pentru că nu a rezolvat întrebare și că urmează să transmită banii. A avut o discuție aprinsă pe tema dată și a decis să ia căi legale. El i-a spus că este un politic mare și nimeni nu-i va face nimic. Nu refuză să întoarcă banii, care nu sunt cu împrumut. În somație nu scrie fraza de împrumut. Rapoartele juridice cuprindea componența penală și respectiv a făcut declarații cu privire la acțiunile ilegale a lui Iurie Roșca. Cererea a fost scrisă de avocați și semnată de el, dar solicită și restituirea banilor. Somația a fost întocmită în procedura civilă de avocat, alt contract nu are cu Roșca Iurie. Recipisa este unicul act care a fost semnat și mai mult ca atât tot acești ani el fuge. Dobânda indicată a fost făcută conform procedurii civile, după primirea actelor are dreptul să se adreseze, fiindcă acești sunt bani care trebuie să fie restituiți. Iurie Roșca a spus că va rezolva întrebarea cu Muruianu care era președinte al CSJ și nu era membru a completului care examina recursul. În anul 2012-2017 a fost exercitată tentativa de jefuire a activelor sale de către Lambantu și nu a avut actele necesare. În anul 2017-2018 au fost ridicate actele. În perioada anului 2012-2018 recipisa eliberată de Iurie Roșca s-a aflat la el personal. Iurie Roșca i-a declarat în față că nimeni nu-i va face nimic, considerent din care nu a depus plângere pe Iurie Roșca, a așteptat ca să se schimbe puterea. Dacă nu greșește apartamentul l-a vândut cu 57000 euro și automobilele au fost vândute în sumă de 7000-8000 euro și o parte erau banii familiei și din dividende. În recipisă se vorbește despre proiectul Cascada 2. Recursul la CSJ nu ține minte la ce dată a fost depus. În anul 2009-2011 Iurie Roșca era lider de partid, funcție oficială în stat. După ce a transmis prima tranșă de bani lui Iurie Roșca a dat a doua sumă de bani pentru că Iurie Roșca a spus că va fi depus cerere de revizuire și va fi clarificată întrebarea pentru că a fost schimbat completul de judecată. A transmis inițial 117 000 dolari și recursul nu era depus. I s-a zis să depună recursul după a comunicat lui Iurie Roșca telefonic că a depus recursul. Nu ține minte dacă a prezentat o copie a recursului. După ce a fost respins recursul a fost la Iurie Roșca, el i-a spus că au fost niște schimbări și ca să-i dea 110 000 dolari ca să rezolve întrebare la care a fost de acord să fie intermediar. După discuția dată în decurs de o săptămână a transmis banii și peste câteva zile a depus cererea de revizuire. La telefon i-a comunicat că a depus cererea de revizuire și nu ține minte dacă a prezentat cererea de revizuire...”, iar în contextul dat, se atestă că, nu s-au constatat circumstanțe ce ar pune la îndoială declarațiile martorului respectiv, or acestea coroborează recipisa examinată prin procesul-verbal de examinare anexat la materialele cauzei penale și care are următorul conținut ”Recipisă. Prin prezenta confirm primirea a sumei de o sută zece mii dolari sua din totalul de un mil*** USD care urmează să fie achitat la momentul rezolvării definitive a aspectelor juridice convenite anterior, care țin de „Casacada”. Din suma de 890.000 se va scădea suma de 117.000 \$ primită deja prin intermediar”. Aceste circumstanțe relevă cu certitudine faptul recepț*****ării mijloacelor bănești de către inculpatul Roșca Iurie în scopul influențării în privința adoptării unei hotărâri favorabile în cauza soluț*****ării recursului depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008, camuflată sub scopul rezolvării unor aspecte juridice convenite anterior**

referitor la "Cascada". Aici, Completul de judecată remarcă, că potrivit **raportului de expertiză nr.75 din 04 mai 2018**, s-a stabilit că, semnătura și inscripțiile manuscrite executate în recipisa prezentată de martorul Damaschin Alexei au fost efectuate de Roșca Iurie.

99. În aceeași ordine de idei, Colegiul penal supune analizei și **declarațiile martorului Lambantu *******, care a comunicat în fond că, "... SRL Invizibil în perioada 2006-2007, 2010 avea genul de activitate construcția unui bloc locativ pe ***** colț cu *****. A fost construit și vândute toate încăperile până în anii 2006-2007. Urma să continue valorificarea încă un obiect Cascada 2, pe un cartier întreg, în perimetrul str. Veronica Micle, ***** și *****. Compania avea domeniu de construcție și vânzări imobiliare. De tot proiectul și anume semnarea contractelor, partea juridică, tehnică, răspundea administratul Alexie Damaschin. Valoarea viitorului proiect era 3-5 milioane de euro ca investiții directe în construcție în Cascada 2. Careva probleme nu au fost. **Pentru executarea proiectului Cascada 2 s-a deschis o firmă Centrul Teatral Luceafărul unde SRL Invizibil deținea 75% și Teatrul Luceafărul 25%. S-au transmis în proprietate companiei nou născute Centrul Teatral Luceafărul obiectele partea deținută 25% și firma Invizibil a făcut transfer 11 600 000 lei, în urma aportului și urma să se desfășoare proiectul dat. Toate coordonările de proiect se ocupa Damaschin Alexei și Artur Cozma ministrul culturii și de asemenea cu directorul Luceafărul teatrului Boris Focșa. Probleme în implementarea proiectului nu au existat deloc, totul a mers bine, inclusiv au fost făcute niște Hotărâri de Guvern de Artur Cozma. Probleme au apărut după ce a apărut în fruntea ministrului de cultură Boris Focșa. Problemele au apărut datorită faptului pentru înjosirea lui Damaschin pe Focșa pentru că nu are înțelegere în construcție adică pentru neînțelegeri persoanele. Devenind ministrul culturii Boris Focșa, a înțeles că pentru Teatrul Luceafărul nu este cel mai bun proiect. S-a adresat în judecată pentru a anula acest proiect și parteneriatul public privat făcut cu teatrul Luceafărul. După ce a apărut cerere în judecată de a anula acest proiect, Damaschin a spus că sunt careva probleme cu judecata și trebuie de angajat niște avocați pentru că Focșa nebunește. Cunoaște că în instanță a participat, înainte de judecată Focșa a fost personal și s-a hotărât în favoarea Ministerului și a Teatrului. Damaschin a spus că a fost Focșa în judecată și nu au pierdut. Personal nu a participat la nici o judecată. Damaschin era jurist, contabilitatea se afla la el acasă, totul era în mâniile unei persoane. Pentru ca proiect Cascada 2 să fie realizat era necesar în jur de 1 000 000 dolari. Din cuvintele lui Damaschin pentru rezolvarea întrebărilor, dar care întrebări nu cunoaște. Banii au fost luați din firmă din vânzarea imobilelor. El cunoaște mai bine cum a luat banii și care a fost diferența, totul făcea el. El din firmă a luat în jur de un 1 000 000 dolari ce a făcut cu ei doar el cunoaște. Despre domnul Roșca a aflat când au apărut problemele. Damaschin nu a spus dacă mai lucrează cu cineva și nu cunoștea dacă mai lucra cu cineva, poate el a pus banii în buzunar. Despre faptul că au fost luați banii 1 000 000 dolari poate confirma doar cei care au cumpărat imobile de la ei. S-a inițiat proiectul Cascada 2 și apoi a apărut Hotărârile de Guvern, a fost creată firma în decurs la câțiva ani. Despre 1 000 000 dolari s-a vorbit până la procesul judiciar. Pe durata procesului judiciar Damaschin nu a discutat cu el despre**

fonduri sau despre unele acțiuni necesare. A fost avocatul care participa în judecată, Maria Morari era judecătorul și era instanță civilă. Personal nu participa și nu cunoaște unde se desfășura procesul de judecată... Prin declarațiile că au fost sustrași 1 000 000 dolari a avut în vedere că firma mai avea obiecte imobiliare cu care vânzare se ocupa Damaschin și diferența între prețul înscris la vânzarea contract vânzare-cumpărare și prețul real care se plătea, astfel sa făcut diferența pentru a obține acest 1 000 000 dolari. Despre diferența dată cunoștea doar Damaschin, poate cunoștea și cineva din contabilitate. Între 2009-2011 la SRL Invizibil au fost blocate conturile, și nu au primit dividende. Au fost înscrise doar pentru posibil a diminua banii luați din contabilitatea firmei în perioada 2009-2011...Damaschin nu i-a spus că a transmis direct lui Roșca Iurie banii în perioada anilor 2011. Recipisă sau contracte a văzut la procuratură când a fost chemat și în instanță. Nu-și amintește ca Damaschin să spus că este o recipisă și că trebuie cineva să-i dea banii. După hotărârea de judecată a lui Maria Morari a înțeles că proiectul Cascada a decedat și a solicitat lui Damaschin să întoarcă banii în sumă de 1 000 000 dolari luați pentru hotărârea proiectului Cascada. A înțeles că la Guvern pentru că Cozma hotărăște întrebările și când a venit alt ministrul a fost hotărât alt fel întrebarea. Pelin Valeriu nu-și aduce aminte de așa persoană.”, or aceste declarații se suprapun depozițiilor date de martorul Damaschin Alexei și vin în confirmarea acțiunilor inculpatului Roșca Iurie de trafic de influență.

100. Completul de judecată consideră oportun de a se referi și la ***dosarul civil nr. *******, din cercetarea căruia rezultă că, la 19.03.2009 în cancelaria Curții de Apel Economice a fost înregistrată cererea de chemare în judecată a ÎS „Teatrul Republican „Luceafărul” semnată de directorul Boris Focșa. La 04.11.2009, judecătorul Maria Moraru a emis hotărârea prin care a admis cererea de chemare în judecată înaintată de ÎS „Teatrul Republican „Luceafărul”, a anulat următoarele acte juridice: ordinul Ministerului Culturii și Turismului al Republicii Moldova nr.163 din 30.07.2008 „cu privire la transmiterea imobilelor” ca emis ilegal; Hotărârea adunării generale extraordinare a acț****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008; Decizia Camerei Înregistrării de Stat privind înregistrarea modificărilor din 26.09.2008; Decizia Comisiei Naț****ale a Pieței Financiare „cu privire la majorarea valorii nominale a acțiunilor SA „Centrul Teatral Luceafărul”; a înregistrărilor efectuate de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în Registrul bunurilor imobile referitoare la imobilele din ****mun. Chișinău, referitoare la înregistrarea lor după SA „Centrul Teatral Luceafărul” cu readucerea părților la poziția inițială preexistentă până la data de 30.07.2009. La 09.12.2009, în cancelaria Curții de Apel Economice a fost înregistrată cererea de recurs împotriva hotărârii din 04.11.2009, semnată de Directorul SRL „Invizibil” Damaschin Alexei. Prin decizia CSJ din 12.02.2010, cererea de recurs înaintată de SRL „Invizibil” și SA „Centrul Teatral Luceafărul” a fost respinsă ca neîntemeiată. În continuare, la 17.11.2010, SA „Centrul Teatral Luceafărul” a depus cererea de revizuire. Or, actele procesuale emise în cauza dată probează faptul existenței litigiului pe rolul în Curții de Apel Economice și Curții Supreme de Justiție în perioada anilor 2009 - 2010, data care este într-o legătură cauzală directă cu cea săvârșirii traficului de influență.

101. În continuare, instanța de apel consideră că, starea de fapt incriminată inculpatului Roșca Iurie este demonstrată și prin **procesul-verbal de examinare a hard diskul portabil cu denumirea „ADATA HD 650”**, ridicat în cadrul percheziției domiciliului Roșca Iurie, în care sunt înregistrate 207 fișiere în format JPG, potrivit cărora, la examinarea lor se constată că acestea au fost efectuate în cadrul Universității Populare, amplasate în mun. Chișinău *****, în momentul lansării cărții „Căderea din URSS în UE”, în continuare fiind examinate pozele existente s-a stabilit că în sala unde se desfășoară evenimentul la perete din partea dreaptă de la tribună este amplasată o armură a unui cavaler, care corespunde descrierii martorului Damaschin Alexei în declarațiile sale unde indică: „că a avut o întâlnire cu Iurie Roșca la oficiul PPCD care se afla pe ***** intersecție cu *****.... La intrarea în birou era amplasată o armură a unui cavaler cruciat, cu o sabie mare, în mărime naturală” . În aceeași poză pe rândul din spate se observă prezența în sală a lui ***** Muruianu. Urmând calea ADATA HD650 (P:) - PC_MASA_SUS - FOTO evenimente UP - IOVU - Iura-3 - 100EOS1D, a fost stabilită existența altor fotografii cu prezența lui ***** Muruianu în compania lui Iurie Roșca în aceeași sală și **procesul-verbal de examinare a hard diskul Western Digital 500 GB) *******, ridicat în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie, în care sunt înregistrate aceleași fotografii, depistate în hard discul portabil de model ADATA HD 650, iar examinarea fișierelor prin intermediul softului exit Viewer confirmă faptul că, pozele a fost create la data de 30.05.2014, cu aparatul foto Canon EOS- 1D Mark IV. În continuare, Colegiul penal învederează că, de la inculpatul Roșca Iurie a fost ridicat **telefonul mobil de model „Iphone 6 s A 1688 cu *****”**, în cadrul percheziției domiciliului, în care a existat înregistrarea telefonului mobil *****, care este utilizat de martorul Damaschin Alexei, înregistrare care a fost ștersă. La fel, a fost stabilit că, la 30.11.2015 a fost creat contactul Muruianu ***** cu numărul de telefon *****.

102. Instanța de apel desconsideră concluziile apărării cu referire la aprecierea critică a declarațiilor martorilor Damaschin Alexei și Lambantu *****, întrucât, depozițiile lor se suprapun probelor pertinente și concludente prezentate de organul de urmărire penală reiterate supra. Iar declarațiile inculpatului Roșca Iurie prin care invocă, că deși susține că recipisa a fost întocmită nemijlocit de el, însă era destinată altei persoane urmează a fi apreciate critic, întrucât nu au fost susținute prin care probe, constituind de altfel o formă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art.66 din Codul de procedură penală și art. 6 CEDO.

103. În sensul dezvoltării modalităților laturii obiective a infracțiunii de trafic de influență, raportate la acțiunile inculpatului demonstrate prin probele cercetate supra, instanța de apel atestă cu certitudine ”primirea” de către Roșca Iurie a mijloacelor bănești, întrucât toate aceste probe coroborează cu declarațiile date de martorii audiați sub jurământ atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond și analizate în instanța de apel, iar pretinsa versiune formulată cu referire la conținutul unei „fișuică destinată altei persoane”, nu și-a găsit confirmare în raport cu declarațiile și înscrisurile cercetate. Astfel, potrivit declarațiilor martorului Damaschin Alexei se dovedește faptul, că acesta s-a întâlnit cu Roșca Iurie pentru a discuta posibilitatea influențării unei persoane cu demnitate publică din sistemul judecătoresc, despre care ultimul a afirmat că

o cunoaște, în scopul obținerii unei soluții favorabile într-un proces de judecată și întocmind o recipisă în acest sens, iar ulterior acestei discuții, transmițând sumele de bani în două tranșe în legătură directă cu această presupusă intervenție. De asemenea, declarațiile martorului Lambantu ***** denotă informații esențiale referitor la cauza civilă în privința căreia urma să se emită o hotărâre favorabilă, precum și faptul existenței sumei de 1 000 000 dolari SUA pentru soluț*****area problemei respective.

104. Instanța de apel reține că, martorii au depus declarații cu privire la constatarea faptei prejudiciabile și identificarea făptuitorului și nu au fost stabilite careva împrejurări pentru a da apreciere critică depozițiilor martorilor, nefiind constatate careva divergențe esențiale între declarațiile martorilor, ele fiind în concordanță cu circumstanțele de fapt ale cauzei, fiind veridice și consecvente pe tot parcursul procesului penal în raport cu consumarea semnele calificative ale componenței imputate.

105. Distinct, Colegiul penal subliniază că, deși organul de urmărire penală și instanța de fond a reținut în acțiunile inculpatului Roșca Iurie a faptului *pretinderii* mijloacelor de bani, din materialele cauzei penale nu rezultă cu certitudine faptul că inculpatul ar fi pretins anterior acea sumă de bani. Or, cum a fost analizată anterior, pretinderea implică o inițiativă explicită a inculpatului, manifestată prin solicitarea unui folos material, în mod expres sau printr-o conduită echivalentă. În speță, declarațiile martorului Damaschin Alexei relevă că, posibilitatea de a interveni pe lângă o persoană cu demnitate publică, susținând că are o relație de cunoștință cu aceasta și că ar putea obține o soluție favorabilă în cauza respectivă a fost evocată de inculpat, însă nu există probe certe că inculpatul ar fi condiț*****at acea intervenție de remiterea unei sume de bani sau că ar fi cerut în mod direct ori indirect un folos material anterior primirii acestuia. Simpla acceptare ulterioară a unei sume de bani, fără o solicitare anterioară explicită și fără dovezi că inculpatul ar fi indus ideea unei necesități de recompensă, nu poate fi echivalată, în mod automat, cu pretinderea în sensul juridic al termenului. Astfel, în speță, instanța de apel notează că, indicele calificativ de pretindere nu se poate reține în acțiunile imputate inculpatului, întrucât ar echivala *cu o interpretare extensivă* de calificare juridică în defavoarea inculpatului în lipsa unor coroborări de probe, contrară principiului legalității incriminării norme penale. Prin urmare, fapta prejudiciabilă săvârșită de inculpat trebuie circumscrisă exclusiv conduitei de primire de bani și nu celei de pretindere, iar calificarea juridică a infracțiunii reflectă această constatare prin consumarea semnelor infracțiunii analizate.

106. În continuare, urmează a se sublinia și faptul că, întrunirea calificativului de pretindere condiț*****ează inițiativa făptuitorului de a pretinde, or, în circumstanțele speței, declarațiile martorului Damaschin Alexei vin în contradicție cu această interpretare, întrucât acesta a declarat în fața organului de urmărire penală și în fața instanței că *”...În 2009 a fost discuție cu ***** Bulgacov cu privire la acest proiect, el fiind cu soția partener în compania Divers Euro Consult și i-a declarat că are o cunoștință care va putea rezolva problema. I-a spus că poate să-i dea telefonul lui Iurie Roșca care va vorbi cu Curtea Supremă pentru a primi o hotărâre pozitivă. Atunci la discuție i-a dat numărul de telefon mobil și l-a contactat pe Iurie Roșca cu privire la*

întâlnirea respectivă. Dumnealui a solicitat să se întâlnească în biroul la partid pe ***** ”.

107. Subsecvent, Roșca Iurie a acț*****at prin intenție directă, or din cumulul probelor cercetate rezultă că, acesta își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările lor prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări. Scopul infracțiunii analizate este unul special, în speță, manifestându-se prin influențarea persoanei cu demnitate publică din sistemul judecătoresc, pentru a adopta o hotărâre favorabilă, și anume asigurarea admiterii de judecătoria Colegiului Economic al Curții Supreme de Justiție a cererii de recurs și cererii de revizuire care urmau să fie declarate de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârilor prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț*****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008.

108. În continuare, Roșca Iurie este subiect al infracțiunii prevăzute la art. 326 din Codul penal, fiind responsabil și având vârsta subiectului infracțiunii, reprezentând persoana care are influență sau care susține că are influență asupra unui factor de decizie, condiții în care colegiul penal atestă că semnele infracțiunii care formează această componentă urmează să fie realizate pe baza *influenței pe care autorul o are sau susține că o are asupra unui funcț*****ar*, iar avea influență asupra unui funcț*****ar înseamnă a avea trecere, a se bucura în mod real de încrederea acestuia, a fi în bune relații cu el. Prin expresia *”a susține că are influență”* se înțelege situația în care autorul se laudă că are trecere, că este în relații bune cu o asemenea persoană, că se bucură de încrederea ei, deși afirmațiile sale pot să nu corespundă realității. Această expresie vizează și situația în care autorul nu dezmințe afirmațiile altora sau credința celui interesat cu privire la influența, în realitate inexistentă, pe care el ar avea-o asupra unui funcț*****ar. În asemenea situații este vorba și de o inducere în eroare, de o înșelăciune, pe care însă traficul de influență o absoarbe în conținutul său. La caz fiind realizată pretinsa influență asupra unei persoane cu demnitate publică din sistemul judecătoresc, fapt desprins inclusiv și din declarațiile martorilor care au indicat la faptul că, inculpatul este o persoană importantă în spațiul public și se cunoaște bine cu persoana asupra căreia urma să o influențeze.

109. În cadrul judecării apelului, Colegiul penal din cumulul probelor cercetate, constată că, în acțiunile inculpatului Roșca Iurie se regăsesc modalitățile de săvârșirea a faptei prejudiciabile prevăzute la agravanta lit. a) din alin. (3) art. 326 din Codul penal ce prevede, acțiuni săvârșite cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari. Or, potrivit art. 126 alin. (1) din Codul penal (modificat prin LP136 din 06.06.24, MO245-246/07.06.24 art.353; în vigoare 07.09.24), se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

110. Conform prevederilor Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1248 din 7 noiembrie 2008 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie,

prognosticat pentru anul 2009, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognosticat pentru anul 2009, a constituit 3140 lei. Astfel, la determinarea proporțiilor deosebit de mari legiuitorul a prevăzut drept bază de calcul salariul mediu lunar pe economie prognosticat, stabilit prin hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei, și anume, cuantumul proporțiilor mari constituie valoarea pagubei ce depășește 40 salarii medii lunare pe economie.

111. Prin urmare, în speța examinată instanța de apel reține totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică fapta prejudiciabilă săvârșită drept infracțiunea de *trafic de influență*, or din faptele constatate și descrise, Colegiul penal concluz****ează, că inculpatul Roșca Iurie ” ... *Roșca Iurie *****, în luna decembrie a anului 2009, aflându-se în sediul PPCD, acț****ând cu intenție directă, a primit personal pentru sine, de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 117 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 396 055 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna decembrie a anului 2009, și conform prevederilor art.126 alin.(11) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, reprezentând prima parte a valutei străine anterior pretinse, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu ****, să asigure admiterea de judecătoria Colegiului Economic al CSJ a recursului depus de SRL „Invizibil” împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008. Roșca Iurie, aflându-se în sediul PPCD, acț****ând cu intenție directă, în luna martie a anului 2011, data exactă nu a fost stabilită, personal a primit pentru sine de la Damaschin Alexei, valută străină care nu i se cuvenea în sumă de 110 000 dolari SUA, ceea ce constituie echivalentul sumei de 1 314 302 lei, conform cursului oficial mediu stabilit de BNM, pentru luna martie a anului 2011, și conform prevederilor art.126 alin.(11) din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari, în schimbul căreia susținea că îl va influența pe președintele CSJ, Muruianu ****, să asigure admiterea de judecătoria Colegiului Economic al CSJ a cererii de revizuire care urma să fie declarată de SRL „Invizibil”, împotriva hotărârii Curții de Apel Economice din 04 noiembrie 2009, prin care a fost anulată hotărârea adunării generale extraordinare a acț****arilor SA „Centrul Teatral Luceafărul” nr.4 din 08.08.2008...”.

112. Pe cale de consecință, Colegiul penal reține că, la caz, faptele infracț****ale săvârșite de inculpatul Roșca Iurie întrunesc elementele constitutive a componenței infracțiunii de *trafic de influență* și anume primirea personal de bani pentru sine, de către o persoană care susține că are influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, prin cumulul de probe administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală.

113. Aferent chestiunilor supuse examinării supra referitor la fondul cauzei, instanța de apel urmează să analizeze argumentele formulate de apărare cu privire la presupusele încălcări constatate la calificarea faptei infracț****ale precum și încălcări ale normelor de procedură penală incidente în cadrul judecării cauzei penale

în fond, invocându-se preținse vicii care ar fi afectat legalitatea examinării acestea și, pe cale de consecință, legalitatea hotărârii pronunțate.

i) *Pretinsele probleme de calificare a faptei infracționale.*

114. Instanța de apel desconsideră alegațiile apărării, invocate din numele inculpatului cu privire la faptul că, persoana cu demnitate publică pretins a fi supusă influențării, la momentul săvârșirii ultimei etape ale activității infracționale, nu deținea funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție, or această împrejurare nu este de natură să influențeze încadrarea juridică a faptei, în sensul în care, percepția de influență a fost realizată, iar doctrina juridică nu face distincție dintre funcțiile deținute de aceste persoane, ci se referă expres la factorii de decizie susceptibili de influențare. Mai mult ca atât, la calificarea infracțiunii de trafic de influență, este important a fi realizat existența conduitei subiectului activ de a pretinde că are influență și de a obține un folos în baza acestei susținerii în condițiile în care *subiectul infracțiunii își trafică influența, reală sau presupusă.*

115. Colegiul penal respinge ca fiind irelevante și alegațiile avocaților inculpatului referitor la *lipsa constatării provenienței mijloacelor bănești*, acestea nefiind de natură să influențeze consumarea faptei și, prin urmare, nu afectează încadrarea juridică a acesteia ca infracțiune de trafic de influență. Textul legal nu condiționează existența infracțiunii de identificarea sursei banilor, ci doar de împrejurarea că inculpatul a primit foloase necuvenite în legătură cu exercitarea unei influențe reale sau presupuse asupra unui funcționar cu demnitate publică. Prin urmare, la calificarea infracțiunii de trafic de influență, nu este esențială probarea provenienței sumelor de bani, ci doar faptul că acestea au fost primite cu titlu de recompensă sau promisiune pentru intervenția pretinsă. Prin urmare, argumentele apărării privind lipsa mijloacelor financiare a martorului Damaschin precum și cele legate de proveniență exactă *nu afectează încadrarea juridică* a faptei de trafic de influență, atât timp cât elementul esențial, primirea banilor în legătură cu influența pretinsă este dovedit cu mijloacele de probă administrate în cauză, drept consecință argumentele formulate în acest sens privind divergența de depoziții în alte cauze ale martorului, actele și cererile întocmite de către acesta urmează a fi respinse drept nefondate.

116. Colegiul penal apreciază critic și argumentul apărării potrivit căruia momentul indicat în ordonanța de învinuire ca fiind cel al comiterii faptei nu ar corespunde cronologic cu stadiul ori termenele procesuale din dosarul civil în legătură cu care inculpatul a pretins că poate obține o soluție favorabilă. Or, infracțiunea de trafic de influență este o infracțiune formală, care se consumă în momentul în care inculpatul primește bunuri (bani) în legătură cu influența pretinsă asupra unui funcționar cu demnitate publică, indiferent de rezultatul efectiv al acelei intervenții sau de realitatea ei. Instanța de apel reține că din declarațiile date de către martori, inculpatul a indicat că poate influența rezultatul unei cauze civile aflate pe rolul instanței, invocând o relație de influență asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică, context în care a primit mijloacele bănești.

117. În aceeași ordine de idei, Completul de judecată reține că, declarațiile martorilor Coptu Lucia și Căldare Igor audiați la solicitarea apărării nu pot fi valorificate

în susținerea poziției inculpatului, întrucât acestea nu furnizează informații relevante pentru soluț****area cauzei sub aspectul *inexistenței faptei imputate* și nici cu privire la împrejurările concrete în care aceasta ar fi fost săvârșită. Astfel, martorul Coptu Lucia prin depozitiile sale precum că ”... *Pe Alexei Damaschin îl cunoaște, pentru că a activat în perioada 2003-2015 în calitate de contabil șef la SRL Invizibil, unde el era administrator. Perioada când a activat la SRL Invizibil au fost repartizate dividende pentru anul 2006-2007. În anul 2007 a primit dividendele pentru anul 2006 în sumă 995 573 lei și în anul 2008 dividende pentru anul 2007 suma 1 920 000 lei pentru anul 2008-2009 nu a fost repartizate dividende și nu au fost achitate. Au fost achitate doar pentru acești 2 ani, pentru anul 2006-2007. Au fost aplicate interdicții de la Exim Banc pe bunuri și imobile sechestre. A fost luat în anul 2009 un credit sau anul 2012-2013, nu ține minte exact. Mai erau puse interdicții de la stat. Perioada anului 2010-2011 nu ține minte când au fost puse interdicțiile de la Exim Banc, nu poate răspunde concret. În anul 2013 erau interdicțiile, dar când au fost puse nu poate spune. Nu cunoaște cum Damaschin a folosit sumele respective de bani...*” s-a limitat la a relata aspecte generale privind situația economică și organizatorică a întreprinderii în care a activat cu Damaschin Alexei, fără a avea cunoștință directă sau indirectă despre faptele imputate inculpatului, despre discuții purtate în legătură cu remiterea vreunor mijloace bănești, sau despre presupusa influență exercitată asupra unei persoane cu funcție de demnitate publică. Totodată, **martorul Căldare Igor** audiat în instanța de apel a oferit detalii referitoare la relațiile personale și profes****ale pe care le-a avut cu Damaschin Alexei și cu Roșca Iurie, însă nu a relatat fapte ori împrejurări concrete privind săvârșirea infracțiunii reținute în actul de sesizare, neavând cunoștință despre recipisa litigioasă ori informații legate de presupusa influențare a vreunei persoane cu funcție de demnitate publică, acesta menț****ând în declarația sa că ”... *pe Damaschin Alexei și Roșca Iurie îi cunoaște foarte bine pe ambii. Roșca Iurie l-a cunoscut din perioada când era un****ist și mai bine când a fost Vice Prim Ministru și a fost responsabil de blocul de forță în Guvern, atunci s-a adresat cu o notă de serviciu la el. Pe Damaschin Alexei îl cunoaște din anul 2006-2007 prin intermediul unui prieten comun Denis Ureche cu care se cunoaște din tinerețe. Despre relațiile conflictuale dintre Damaschin Alexei și Roșca Iurie cunoaște că Damaschin Alexei, cunoaște despre un politician Roșca Iurie și de a apela la el pentru a participa la o escrocherie împotriva lui Roșca Iurie...*”, explicând suplimentar că ”... *Despre providența recipisei nu l-a întrebat pe Damaschin Alexei și nu i-a comunicat. Recipisă dacă a fost scrisă de Roșca Iurie lui Damaschin Alexei nu cunoaște, nu-i cunoaște scrisul lui Damaschin Alexei. Era vorba de suma 100 mii dolari în care a fost 2 tranșe care au fost livrate suma 100 mii și 117 mii alt cuiva. Damaschin Alexei și Denis Ureche aveau nevoie de el și de experiența sa în domeniu expertizei domenii investiț****ale...*”. În continuare, deși martorul audiat în apel Căldare Igor a mai comunicat instanței că ”... *La întâlnirea care a avut-o în vara anului 2013 după ce Damaschin Alexei l-a telefonat i-a spus personal că are nevoie de el ca să scoată din Roșca Iurie niște bani. La acesta întâlnire care a avut loc pe **** în spatele sălii sportive la liceul Gheorghe Asachi unde a învățat și el și presupus Damaschin Alexei, i-a arătat o recipisă și deschis i-a zis de ce are nevoie de el, pentru că era în relații foarte*

bune cu Roșca Iurie și la un prieten ar pune să scrie o recipisă agramată și mai avea nevoie de el pentru că el (Damaschin Alexei) nu putea justifica providența sumei care era scrisă în acea recipisă dar nu putea face acest lucru Damaschin Alexei știa de la Denis Ureche că el câțiva ani până în 2013 a avut active în sumă de 2,9 mil dolari, mai mult ca atât Damaschin Alexei știa că are un prieten care poate justifica sume de 300-400 mii dolari. I-a spus lui Damaschin Alexei că în primul rând îl stimează pe Roșca Iurie și a fost numai de partea miliției și l-a sfătuit să nu se bage în acesta escrocherie, pe urmă peste câțiva ani când Iurie Roșca a aflat că este dosar penal pe acest caz, la o conferință de presă în hotelul Jolly Alon a luat cuvântul și i-a propus lui Roșca Iurie dacă este nevoie de mărturii să dau pe acest caz și evident s-a documentat vizavi de 2 cele mai importante întrebări cum putea Damaschin Alexei să justifice suma impunătoare care a fost transmisă și a fost eliberată această recipisă. Damaschin Alexei ce i-a propus este ilegal și cade sub incidența codului penal. Damaschin Alexei i-a propus ca să-l atace în judecată pe Roșca Iurie...”, aceste depoziții fiind apreciate de către completul de judecată ca fiind lipsite de relevanță și concludentă, întrucât nu vizează elemente esențiale de calificare ale răspunderii penale, condiții în care instanța de apel nu le poate acorda valoare probatorie care ar răsturna fapta infracțională reținută de primire.

118. În continuare, deși în cadrul examinării cauzei penale în instanța de apel apărarea a solicitat audierea martorului Bodiștean Valentin, instanța de apel deși a admis acest demers pe parcursul cercetării judecătorești a constatat că potrivit Extrasului din Registrul de Stat al Populației, cet. Bodiștean Valentin este decedat (f.d. 200-201, vol. 10), totodată versiunea apărării cu referire la pretinsa tranzacție ce ar rezulta din acele depoziții și care de fapt a fost rolul acestei recipise nu și-a găsit confirmare, având în vedere întrunirea cumulativă a temeiurilor de fapt și de drept care atrage răspunderea penală cât și a probelor cercetate pe parcursul examinării cauzei.

ii) Compunerea completului de judecată.

119. În argumentarea poziției sale în apelurile formulate, apărarea a solicitat casarea încheierii privind constituirea ilegală a completului de judecată format din judecătorul Cucerescu Ana și anume încheierea din 14 martie 2024, emisă și semnată de președintele interimar al Judecătoriei Chișinău Mitrofan Livia, prin care s-a dispus redistribuirea pentru examinare a cauzei penale nr.1-495/2018 de învinuire a lui Roșca Iurie, cu mențiunea că judecătorul respectiv ar fi specializat în examinarea cauzelor penale conform punctul 1 din dispoziția Judecătoriei Chișinău nr.13 din 20.02.2024 (modificată prin dispoziția nr.17 din 13.03.2024). Colegiul penal urmează în acest sens a respinge argumentele respective ca fiind vădit neîntemeiate, or prin casarea sentinței instanței de fond inclusiv în temeiul art.409 alin.(2) din Codul de procedură penală, cauza penală este supusă examinării în apel, fiind rejudecat fondului cauzei și având în vedere obiectul examinării în instanța de apel, eventualele carențe privind formarea completului sunt absorbite prin examinarea apelului (decizia CSJ nr. 1ra-1309/2023, § 116 in fine).

iii) Anularea încheierilor protocolare.

120. Colegiul penal cu referire la solicitările apărării privind anularea : 1) încheierilor privind respingerea cererilor de recuzare înaintate de partea apărării; 2) încheierii protocolare a judecătorului Cucerescu Ana din 23.07.2024 prin care a lăsat

fără examinare cererea de recuzare a apărării; 3) încheierilor protocolare a judecătorului Cucerescu Ana prin care l-a decăzut pe Roșca Iurie de dreptul său în depunerea declarațiilor în propria cauză penală; 4) încheierii judecătorului Cucerescu Ana prin care a respins cererea apărării de audiere a martorului Căldare Igor; 5) încheierii judecătorului Cucerescu Ana prin care a respins cererea de ridicare a excepțiilor de neconstituț****alitate - ținând cont de raț****amentele indicate supra în prezenta decizie, inclusiv a faptului că, în ordinea apelului examinat a fost admis demersul apărării de audiere a martorului Căldare, acesta fiind audiat de către instanța de apel conform rigorilor prevăzute de art. 108 din Codul de procedură penală (f.d. 160 vol. 10), a fost supusă soluț****ării cererea de ridicare a excepțiilor de neconstituț****alitate, a fost acordată posibilitatea inculpatului Roșca Iurie de a oferi declarații în instanța de apel, însă inculpatul a depus cerere de examinarea a cauzei penale în lipsa sa (f.d.13, vol. 10), cauza fiind examinată în lipsa inculpatului, condiții în care **fiind rejudecat fondul** cauzei, aceste aspecte similar sunt absorbite prin examinarea apelului, prin urmare colegiul penal urmează a respinge aceste solicitări în condițiile de fapt și de drept descrise supra.

121. Totodată cu referire la argumentele privind imparțialitatea judecătorului precum și cererea de recuzare formulată și lăsată fără examinare de către acesta, Colegiul penal reține în prim aspect că, imparțialitatea judecătorului se prezumă până la proba contrară (*mutatis mutandis, CtEDO, Hauschildt c. Danemarca, 1989, § 47; Kyprianou v. Cipru, 2005, § 119*) iar lăsarea fără examinare a cererii de recuzare la o etapa procesuală în care a fost avansată examinarea cauzei și omisă etapa de procedura în raport cu dispozițiile art.34 Cod de procedură penală, colegiul penal atestă această dispoziție a judecătorului legală și întemeiată. Distinct, afectarea imparțialității drept consecință a formulării unei acțiuni în instanța de judecată care ar avea ca parte judecătorul care a examinat fondul cauzei, formulate concomitent cu cauza penală examinată, are un caracter defectuos și constituie o modalitate intenț****ată de apărare în vederea creării fictive a motivelor de incompatibilitate, argumente care urmează la fel a fi respinse în raport cu prezumarea imparțialității. Totodată *potrivit practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție*, simplul fapt al intentării unei acțiuni sau depunerea unei plângeri împotriva judecătorului nu este temei de abținere a judecătorului. Aceste acțiuni vorbesc despre atitudinea persoanei față de judecător, nu despre lipsa de imparțialitate a judecătorului (a se vedea încheierile nr. 3-36/24, din 30 ianuarie 2025, § 19; nr. 3-15/24, din 07 martie 2025, § 24, 3rh-25/25 din 08 septembrie 2025, § 17). Dacă ar fi fost admise, orice parte ar putea înlătura judecătorul care nu-i este pe plac, ceea ce este inadmisibil.

iv) *Ilegalitatea încheierilor emise de judecătorii de instrucție Budeci Vitalie și Niculcea Andrei.*

122. Argumentele formulate de către apărare și anume a ilegalității: 1) *încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie din 25.01.2018, prin care a autorizat amânarea aducerii la cunoștință a calității de bănuît, atribuit numitului Roșca Iurie ***** prin ordonanța din 01.12.2017, din motiv că magistratul respectiv, la momentul respectiv, nu avea dreptul să exercite atribuțiile judecătorului de instrucție;* 2) *încheierii judecătorului*

de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 27.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea; 3) încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație – interceptarea; 4) încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 25.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație - interceptarea; 5) încheierii judecătorului de instrucție Niculcea Andrei nr.***** din 01.12.2017 prin care s-a autorizat măsura specială de investigație – interceptarea; 6) încheierii judecătorului de instrucție Niculcea Andrei nr.***** din 28.12.2017 prin care s-a autorizat prelungirea măsurii speciale de investigație – interceptarea; 7) încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 23.01.2018 prin care s-a constata respectarea cerințelor legale la efectuarea interceptării; 8) încheierii judecătorului de instrucție Budeci Vitalie nr.***** din 10.01.2018 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigație, documentarea cu mijloace tehnice, Colegiul penal le respinge din următoarele raț*****amente.

123. Potrivit art.15¹ alin.(2) a Legii 514 din 06.07.1995 (în redacția de până la modificările 12.01.2018) , judecătorul de instrucție este numit de către Consiliul Superior al Magistraturii cu consimțământul acestuia, la propunerea președintelui instanței judecătorești, din rîndul judecătorilor care au **activat în funcția de judecător cel puțin 3 ani**, pentru un mandat de 3 ani, fără posibilitatea de a exercita **două mandate consecutive**.

124. În acest sens, urmează a se reține și răspunsul CSM nr.595 din 09.03.2022 care indică, că "...prin Hotărârea Plenului CSM nr. 798/32 din 22 noiembrie 2016, judecătorii vizați, au fost desemnați pentru exercitarea atribuțiilor judecătorilor de instrucție **supleanți**, până la data de 31 decembrie 2016. Concomitent, la 21 aprilie 2016, având drept scop asigurarea accesibilității și independenței sistemului judecătoresc, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 184-192, care a intrat în vigoare la 01 iulie 2016, cu unele excepții. Legea menț*****ată supra, reglementează - modul de reorganizare a sistemului instanțelor judecătorești, inclusiv organizarea și acț*****area instanțelor nou formate. În acest context, Consiliul Superior al Magistraturii, a solicitat președinților instanțelor judecătorești propunerea judecătorilor, pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție de bază, cît și a supleanților care vor fi împuterniciți cu aceste atribuții, în perioada 01 ianuarie 2017-31 decembrie 2017. Potrivit Hotărârii Plenului CSM nr. 932/38 din 27 decembrie 2016 judecătorii Andrei Niculcea și Vitalie Budeci de la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) au fost desemnați pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție **supleanți** în perioada 01 ianuarie 2017-31 decembrie 2017. La 19 decembrie 2017, în baza Hotărârii Plenului CSM nr. 836/37, judecătorii sus-nominalizați au fost desemnați pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție de bază la sediul Buiucani al Judecătoriei Chișinău, pe perioada 01 ianuarie 2018-31 decembrie 2020" (f.d.44-45,vol.4).

125. Drept concluzie, cu referire la prima condiție (*activitatea în funcția de judecător cel puțin 3 ani*) prin Hotărârea Plenului CSM nr. 798/32 din 22 noiembrie 2016 cât și Hotărârii Plenului CSM nr. 932/38 din 27 decembrie 2016, judecători indicați supra au fost desemnați în calitate de judecători supleanți. Totodată cu referire la a 2 condiție (*două mandate consecutive*), potrivit Răspunsului CSM invocat supra, instanțele în care au fost desemnați acești judecători au fost diferite reținând reorganizarea și specializarea Judecătoriei Chișinău. În continuare, dincolo de aceste aspecte administrative, Colegiul penal reține că, rezultatele măsurilor speciale de investigație **nu au fost reținute și puse la baza condamnării inculpatului**. Prin Legea nr.315 din 22.12.2017 (în vigoare la data de 12.01.2018) aceste condiții au fost abrogate, distinct, partea apărării nu a prezentat careva probe care să ateste că au contestat actele emise de Consiliul Superior al Magistraturii, în ordinea prevăzută de legislația procesual civilă/administrativă, acte legalitatea cărora o contestă în prezenta cauză penală. Pe cale de consecință se deduce că, Hotărârile emise de Consiliul Superior al Magistraturii nr. 798/32 din 22.11.2016, nr. 932/38 din 27.12.2018, nr. 836/37 din 19.12.2017, nu au fost contestate de avocații inculpatului.

126. În plan secund, încheierea *judecătorului de instrucție Budeci Vitalie din 25.01.2018, prin care a autorizat amânarea aducerii la cunoștință a calității de bănuît, atribuit numitului Roșca Iurie ***** prin ordonanța din 01.12.2017, din motiv că magistratul enunțat, la momentul respectiv, nu avea dreptul să exercite atribuțiile judecătorului de instrucție* urmează a fi respins drept nefondat în condițiile prezumției de legalitate și consumare de efect juridic a actului administrativ și anume Hotărârea Plenului CSM nr. 836/37 din 19.12.2017. Colegiul penal reține cu referire la pretinsă încălcare a dispozițiilor art.6 CEDO „tribunalului legal constituit”, că nu orice pretinsă încălcare sau neregulă administrativă duce automat la concluzia încălcării acestui aspect, ci doar acele încălcări fundamentale care vin să afecteze independența sau imparțialitatea tribunalului, prin urmare în lipsa afectării caracterului echitabil al procesului penal sau ale drepturilor părților, acest argument urmează a fi respins drept unul neîntemeiat.

v) ***Expirarea calității de bănuît.***

127. Potrivit cererilor formulate pe parcursul examinării cauzei în apel cu referire la nulitatea absolută a ordonanței de punere sub învinuire, constatarea încălcării normelor procesual-penale la înaintarea acuzației lui Roșca Iurie prin ordonanța de recunoaștere ca bănuît din 01.12.2017, constatarea încălcării normelor procesual-penale la înaintarea acuzației lui Roșca Iurie prin ordonanța de punere sub învinuire din 28.02.2018, emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție Ivanov Mihail precum și declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a lui Roșca Iurie, emisă de procurorul din cadrul Procuraturii Anticorupție Ivanov Mihail în baza art. 326 alin. (3) lit. c) din Codul penal la 28.02.2018 și repetat la 31 mai 2018 cu încetarea cauzei penale, deoarece sunt alte circumstanțe care exclud urmărirea penală, acestea au fost formulate și contestate având la bază drept temei **omiterea termenului de recunoaștere în calitate de bănuît**, ne înaintarea acuzației după expirarea termenului de 3 luni din momentul emiterii ordonanței de pornire a urmăririi penale precum și încălcările prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal admis la înaintarea învinuirii lui Roșca Iurie

în baza ordonanței din 28.02.2018. Drept urmare colegiul penal urmează a respinge argumentele date cu reținerea următoarei cronologii procesuale aferente pornirii urmăririi penale după cum urmează:

1. La data de 21 martie 2017 a fost emisă ordonanța privind începerea urmăririi penale prin care s-a dispus: începerea urmăririi penale pe faptul traficului de influență săvârșit în proporții deosebit de mari, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. c) din Codul penal (f.d. 1, vol 1).

2. La data de 01 decembrie 2017, a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuیت, și anume s-a dispus recunoașterea lui Roșca Iurie ***** în calitate de bănuیت (f.d. 147-148, vol. 3).

3. În temeiul ordonanței din 01.12.2017, 28.12.2017, 25.01.2018, s-a dispus amânarea aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuیت lui Roșca Iurie ***** ultimei ordonanțe de punere sub învinuire pe un termen de 30 zile (f.d. 150, 156, 160, vol. 3).

4. În temeiul încheierii judecătorului de instrucție din 01.12.2017, 28.12.2017, 25.01.2018 s-a autorizat amânarea aducerii la cunoștință bănuیتului Roșca Iurie ***** a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuیت de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 326 alin. (3) lit. c) din Codul penal (f.d. 154, 158, 162, vol. 3).

5. La data de 28 februarie 2018, a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit a lui Roșca Iurie ***** (f.d. 179-181, vol. 3).

128. În conformitate cu art. 63 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură penală, *bănuیتul este persoana fizică sau juridică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuیت prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت. Ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai tîrziu de ziua în care bănuیتul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. În cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuیتului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și a drepturilor sale se amînă în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei pînă la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, al infracțiunilor cu caracter terorist, al infracțiunilor de corupție și ale celor conexe actelor de corupție, termenul de amînare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit pînă la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amînare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.*

129. Colegiul penal reține Decizia Curții Constituț*****ale nr.25 din 29.03.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr.20g/2018 privind excepția de neconstituț*****alitate a

articolului 63 alin.(1) punctele 1)-3) și alin.(2) pct.3) din Codul de procedură penală (recunoașterea calității de bănuț****ală, a verificat dacă dispozițiile articolului 63 alin.(1) pct.1)-3) din Codul de procedură penală contravin dispozițiilor articolelor 4, 20, 23 alin.(2), 26 alin.(1)-(3) și 54 alin.(1) din Constituție, în măsura în care nu stabilesc și alte acte procedurale care ar conține o acuzație în materie penală. Curtea a observat că articolul 63 alin.(1) din Codul de procedură penală stabilește că persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț****ală doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) procesul-verbal de reținere, 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate și 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț****ală. De asemenea, potrivit pct.3) din alin.(2) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț****ală mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate. Astfel, Curtea a reținut că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț****ală reglementate de articolul 63 alin.(1) din Codul de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de “acuzație în materie penală” în sensul Convenției, și anume la “notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”. Cu referire la criticile de neconstituț****alitate invocate în sesizare, potrivit cărora modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț****ală stabilite de articolul 63 alin.(1) din Cod sunt reglementate în mod limitativ, Curtea a mai reținut că problema abordată de autorul excepției își găsește soluția în cuprinsul alin.(1¹) din același articol, care prevede că ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț****ală și informația despre drepturile prevăzute la articolul 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile [...] din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

130. Sub acest aspect, se reține că jurisprudența Curții Europene este constantă în privința faptului că percheziția poate constitui o „acuzație în materie penală” în sensul articolului 6 § 1 din Convenție, în cazul în care percheziția a produs „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)” (*Ommer v. Germania (nr. 2), hotărârea din 13 noiembrie 2008, § 69; Coeme și alții v. Belgia, hotărârea din 22 iunie 2000, § 133; Barry v. Irlanda, hotărârea din 15 decembrie 2005, § 35; Barry v. Irlanda, hotărârea din 15 decembrie 2005, § 35; Novikas v. Lituania, hotărârea din 20 aprilie 2010, § 23; Strategies și Communicat****s și Dumoulin v. Belgia, hotărârea din 15 iulie 2002, § 42; Lindkvist v. Danemarca, decizia din 9 septembrie 1998, § 2).*

131. Astfel, în cauza *Novikas v. Lituania*, Curtea Europeană a menț****at că, percheziția în sine afectează în mod substanțial situația persoanei chiar dacă ca urmare a acesteia autoritățile nu identifică nimic relevant pentru investigarea cauzei (*hotărârea din 20 aprilie 2010, § 23*). Însă, situația este distinctă când percheziția are loc în legătură cu investigarea unei infracțiuni unde este vizată o altă persoană și care are ca scop ridicarea de obiecte și documente relevante cauzei. În acest caz, persoanei nu-i va fi recunoscută calitatea de bănuț****ală, pentru că acțiunea procedurală nu se efectuează în raport cu aceasta (*a se vedea, Lehtinen v. Finlanda (nr. 2), 8 iunie 2006, § 30; Havas v. Ungaria, hotărârea din 13 noiembrie 2014, § 21*).

132. De asemenea, în cauza *Zosymov v. Ucraina* (hotărârea din 7 iulie 2016, § 84), Curtea Europeană a constatat că, deși reclamantul era menționat în mandatul de efectuare a percheziției ca „suspect”, având în vedere că acestuia nu i-au fost înaintate acuzații formale în timpul anchetei, autoritățile au refuzat să îi atribuie calitatea de „suspect” pentru că nu existau suficiente probe pentru a-l bănuși de săvârșirea unei infracțiuni și că nu au fost întreprinse alte acțiuni de urmărire penală în privința acestuia, percheziția efectuată la apartamentul reclamantului nu a afectat situația personală a acestuia de o manieră comparabilă cu cea a unui suspect din cadrul unei proceduri penale.

133. Din cele menționate, se relevă că aprecierea existenței sau a absenței unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” reprezintă factorul determinant în procesul de calificare a percheziției atât sub aspectul unei „acuzații în materie penală”, în sensul articolului 6 § 1 din Convenție, cât și sub aspectul dispozițiilor articolului 63 alin. (1¹) din Codul de procedură penală. În acest sens, legislatorul le-a acordat organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată competența de a aprecia, în fiecare caz concret, dacă acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs sau nu repercusiuni importante pentru situația persoanei și dacă, în consecință, persoanei trebuie să-i fie recunoscută calitatea de bănușit în sensul alin.(1¹) al articolului 63 din Cod, având în vedere particularitățile fiecărui caz concret.

134. Prin urmare, se reține că, art. 63 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănușit, însă, prin excepția instituită de alin.(1¹) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituție.

135. La caz, contrar concluziilor fondului, Colegiul penal reiterează că, din analiza ordonanței de pornire a urmăririi penale rezultă că, urmărirea penală a fost pornită *in rem*, la data de 21 martie 2017 pe faptul traficului de influență săvârșit în proporții deosebit de mari, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. c) din Codul penal.

136. Aferent circumstanțelor de fapt și de drept, Colegiul penal urmează a supune analizei criteriile *Engel* din data pornirii urmăririi penale 21 martie 2017 până la data atribuirii calității de bănușit în temeiul ordonanței din 01.12.2017, 28.12.2017, 25.01.2018, prin care s-a dispus amânarea aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănușit lui Roșca Iurie, cu referire la **repercusiuni serioase din data pornirii urmăririi penale in rem**. Potrivit condițiilor de drept desprinse în lumina prevederilor indicate, se reține că o repercusiune serioasă asupra persoanei, necesită a întruni cumulativ 3 condiții, și anume: (i) *existența unei „acuzații în materie penală”*; (ii) *notificarea oficială despre această acuzație (cu categoriile stabilite în art. 63 alin. (1) din Codul de procedură penală, această condiție exceptând situațiile când se probează când partea acuzării a ezitat să-și onoreze obligațiile de informare)*; (iii) *constatarea „repercusiunilor importante” pentru persoana suspectă de comiterea infracțiunii*.

137. Prin urmare, în sensul analizei particularităților ce vizează preținsele repercusiuni serioase asupra persoanelor vizate, existența acestora în cadrul acțiunilor

organului de urmărire penală nu pot fi reținute drept întemeiate în condițiile în care din materialele cauzei penale nu rezultă și nu au fost constatate „repercusiuni importante” pentru inculpat, din data pornirii urmăririi penale până la data atribuirii calității de bănuît. Totodată potrivit art.63 alin.(5) din Codul de procedură penală, calitatea de bănuît încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

138. Nu în ultimul rând urmează a fi reținut faptul că, potrivit dispozițiile art.251 alin. (1) din Codul de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale *ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluî act*, fie au fost *afectate caracterul echitabil al procesului penal* sau drepturile părților, iar dispozițiile art.251² alin.(1) din Codul de procedură penală atestă că încălcarea dispozițiilor legale, altele decât cele prevăzute la art.251¹, determină nulitatea actului în cazul în care *a fost afectat caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților*.

139. Drept concluzie, în lipsa unor repercusiuni serioase din data pornirii urmăririi penale 21 martie 2017 până la data atribuirii calității de bănuît în temeiul ordonanței din 01.12.2017, 28.12.2017, 25.01.2018, prin care s-a dispus amânarea aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît lui Roșca Iurie, cererile apărării în sensul formulat precum că s-a încălcat termenul de recunoaștere în calitate de bănuît inclusiv prin prisma legalității actelor emise de judecătorii Niculcea Andrei și Budeci Vitalie, precum și solicitarea încetării procesului potrivit dispozițiilor art.391 alin.(6) din Codul de procedură penală, urmează a fi respinse ca nefondate, or acțiunile organului de urmărire penală denotă contrariul și anume respectarea termenilor și temeiurilor de atribuire a calității procesuale de bănuît și învinuit inculpatului Roșca Iurie caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părților nefiind afectat.

vi) Refuzul reluării cercetării examinării cauzei în ordine de apel și anexarea cererii de recuzare fără o examinare.

140. Cu referire la cererea apărării privind reluarea examinării în fond a apelurilor formulate, ulterior încheierii etapei judiciare a cercetării judecătorești precum și netransmiterea spre examinare a cererii de recuzare, Colegiul penal reține că, prerogativa reluării cercetării judecătorești revine exclusiv completului de judecată care rezultă din etapa judiciară a deliberării ori din conținutul art.383 alin.(1) din Codul de procedură penală, dacă în cursul deliberării instanța constată că o anumită circumstanță necesită concretizare pentru justa soluț****are a cauzei, instanța poate relua cercetarea judecătorească prin încheiere motivată. Totodată cu referire la încheierea instanței privind anexarea la materialele cauzei a cererii de recuzare și anexele acesteia fără remiterea acestora spre examinare, se reține că această cerere a fost înaintată contrar dispozițiilor art.34 din Codul de procedură penală, ulterior încheierii etapei judiciare a cercetării judecătorești, fiind depusă în cadrul dezbaterilor judiciare, condiții în care cu referire la încheierile protocolare pronunțate pe parcursul examinării apelului respinge solicitările

drept neîntemeiate, totodată prin anexele cererii de recuzare au fost anexate mai multe înscrisuri și înregistrări audio, care inițial au constituit obiect de examinare și prin încheierile colegiului au fost respinse pentru a fi supuse examinării și anexării.

141. Astfel, se constată cu certitudine atât temeiul real, cât și temeiul juridic pentru tragerea inculpatului Roșca Iurie la răspundere penală, or în conformitate cu prevederile art.51 alin.(1) din Codul penal, *temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.*

Individualizarea pedepsei penale.

142. Conform art.7 alin.(1) din Codul penal, *la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.*

143. Potrivit art.61 alin.(1)-(2) din Codul penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

144. Colegiul penal reține că, individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale

145. Conform art.75 alin. (1)-(2) din Codul penal, *la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul pedepsei.*

146. La stabilirea pedepsei și mărimea acesteia urmează a ține cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei (în cazurile când există), statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pentru stabilirea unei

pedepse echitabile, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

147. Totodată, la stabilirea pedepsei instanța se va conduce de prevederile art. 7, 61, 75-78 din Codul penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

148. Colegiul penal mențenează că, *pedeapsa penală este echitabilă* atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. *Legalitatea* pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. *Individualizarea pedepsei* constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

149. Sancțiunea prevăzută la art. 323 alin. (3) lit. a) din Codul penal, *stabilește o pedeapsă cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 500 la 1500 unități convenționale*.

150. În această ordine de idei, Colegiul penal, mențenează că, la stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă în privința inculpatului Roșca Iurie, se va ține cont de faptul că, inculpatul a comis o infracțiune care conform art. 16 din Codul penal, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria celor grave, personalitatea inculpatului, care potrivit revendicării anterior nu a fost judecat, la evidența medicului narcolog și/sau psihiatru nu se află. Totodată, în conformitate cu prevederile art.76 din Codul penal, în calitate de circumstanțe atenuante, instanța de apel subliniază că, în speță, inculpatului Roșca Iurie îi este incidentă circumstanța atenuantă prevăzută la lit. 1), alin. (1) al art. 76 din Codul penal, și anume *expirarea, de la momentul comiterii infracțiunii, a cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, prevăzut pentru această infracțiune*. Dacă de la momentul comiterii infracțiunii au expirat cel puțin 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere penală prevăzut pentru această infracțiune, faptul în cauză constituie o circumstanță atenuantă, de care instanța de judecată va ține cont la stabilirea pedepsei. Colegiul penal remarcă, că în ședința de judecată a instanței de fond, implicit acuzatorul de stat a invocat circumstanța respectivă, solicitând a fi aplicată în privința inculpatului Roșca Iurie, la caz infracțiunea a fost săvârșită în perioada anilor 2009 și 2011, iar termenul general de prescripție pentru infracțiunea prevăzută la art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal constituie 15 ani, prin urmare colegiul penal reține existența acestei circumstanțe atenuante contrar constatărilor instanței de fond, fără ca inculpatul să fi

săvârșit alte fapte penale sau să se fi sustras de la urmărirea penală sau judecată, iar această conduită lipsită de pericol social iminent, justifică aplicarea unui tratament penal atenuat în privința inculpatului.

151. În conformitate cu art.77 din Codul penal careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite. Totodată, temeiuri pentru liberarea inculpatului Roșca Iurie de răspundere penală conform art. 53 din Codul penal nu sunt.

152. În continuare, instanța de apel reține că, la examinarea cauzei penale de învinuire a lui Roșca Iurie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal, apărarea a pledat pentru achitarea inculpatului de săvârșirea infracțiunii, iar acuzatorul de stat în fond a solicitat recunoașterea vinovăției ultimului și cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

153. Colegiul penal remarcă, că sub aspectul proporț****alității pedepsei aplicate inculpatului și pentru o corectă individualizare a acesteia raportate la toate criteriile generale prevăzute de art. 75 din Codul penal, trebuie să țină seama atât de elementele ce țin de materialitatea faptei în sine, cât și de datele referitoare la persoana inculpatului, astfel că chiar dacă individualizarea pedepsei este un proces judiciar, ea nu este totuși un proces arbitrar, subiectiv, ci din contra el trebuie să fie rezultatul unui examen obiectiv al întregului material probatoriu, studiat după anumite reguli și criterii precis determinate. În acest context, se notează că, pedeapsa penală are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, concretizând dezaprobarea legală și judiciară, atât în ceea ce privește fapta penală săvârșită, cât și în ceea ce privește persoana inculpatului. Pe de altă parte, pedeapsa trebuie să fie astfel individualizată încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte penale similare.

154. Constatând vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, instanța de apel urmează să stabilească acestuia o pedeapsa penală capabilă să corecteze făptuitorul, ținând cont de prevederile art.7, 75, 77 din Codul penal. Prin urmare, la individualizarea pedepsei se va ține cont de faptul că, inculpatul Roșca Iurie a atestat la relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este incompatibilă cu bănuiala că persoanele publice, persoanele cu funcție de demnitate publică, persoanele publice străine sau funcț****arii internaț****ali pot fi influențați în exercitarea atribuțiilor lor. Or, traficul de influență reprezintă o manifestare gravă a corupției, care subminează principiile statului de drept și afectează în mod direct încrederea cetățenilor în funcț****area echitabilă a instituțiilor publice. Prin natura sa, infracțiunea de trafic de influență produce un risc social ridicat, întrucât creează aparența că deciziile autorităților pot fi manipulate în baza unor relații informale și nu în baza legalității. O toleranță față de asemenea acțiuni ar avea consecințe negative pe termen lung asupra disciplinei juridice, promovând impunitatea și favorizând extinderea practicilor ilicite în cadrul instituțiilor statului, în consecință constituind în sine un pericol abstract al distors****ării procesului deciz****al instituț****al. La fel, Colegiul penal ia în calcul că o astfel de faptă necesită o reacție semnificativă din partea autorităților statului, iar realizarea în acest caz a prevenției generale și speciale necesită

aplicarea unei pedepse echitabile.

155. În ceea ce privește categoria pedepsei ce urmează a fi stabilită inculpatului Roșca Iurie, instanța de apel, se va călăuzi de gradul prejudiciabil al infracțiunii, de necesitatea apărării societății împotriva comiterii unor astfel de infracțiuni, reținând că aplicarea pedepsei trebuie să contribuie la corectarea inculpatului, să se rețină de la comiterea unei noi infracțiuni, să dezvolte anumite calități de persoană ce ar respecta legea, iar aplicarea unei sancțiuni exclusive celei cu închisoarea ar avea un efect contraproductiv, putând fi percepută drept o formă de toleranță instituțională față de corupție. Prin urmare, sancțiunea trebuie să reflecte nu doar proporționalitatea, ci și imperativul descurajării efective a unor conduite similare. Mai mult ca atât, reținerea circumstanței atenuante reiterate supra nu poate depăși necesitatea aplicării unei sancțiuni privative de libertate, atunci când natura infracțiunii și implicațiile acesteia asupra valorilor sociale ocrotite impun o reacție penală clară și fermă. În concluzie, instanța de apel subliniază că, traficul de influență este o infracțiune cu un coeficient ridicat de pericol social abstract și concret, iar sancțiunea aplicată trebuie să transmită un mesaj clar privind intoleranța statului față de orice manifestare de corupție, indiferent de forma sau nivelul acesteia.

156. În circumstanțele elucidate mai sus, Colegiul penal consideră la caz că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin aplicarea pedepsei penale sub formă de închisoare.

157. Prin urmare, instanța de apel, în temeiul art. 16 alin. (4) din Codul penal, reieșind din limitele pedepsei prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal, urmează a reține drept întemeiată solicitarea formulată de către acuzare în instanța de fond cu privire la numirea pedepsei și a stabili inculpatului Roșca Iurie o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, care este una echitabilă și proporțională. Pedeapsa penală în cuantumul stabilit va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția Republicii Moldova.

158. Astfel prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, se atestă că garanțiile de la articolul 6 paragraful 1 din CEDO își găsesc aplicarea nu numai pentru stabilirea vinovăției, ci și pentru stabilirea pedepsei (*cauza Aleksandr Dementyev împotriva Rusiei*).

159. Totodată, se reține că pedeapsa stabilită inculpatului și anume cu executarea reală în mărimea dispusă coroborează cu Recomandarea nr. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri la 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri, potrivit căreia „*natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii*”.

160. Colegiul penal conchide că, pedeapsă aplicată inculpatului Roșca Iurie de 4

(patru) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis este una corectă și echitabilă, care va atinge scopul legii penale, va restabili echitatea socială, va corecta condamnatul și va preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane.

Cu privire la apelul declarat de către partea interesată Fundația pentru Democrație Creștină.

161. Conform art.415 alin. (1)-(2) din Codul de procedură penală, ***instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art. 33-35. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluț****area justă a cauzei.***

162. La data de 12 septembrie 2024, Fundația pentru Democrație Creștină a formulat cerere de apel împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 02 august 2024, semnată de către administratorul său Roșca Olga, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia și casarea sentinței în partea menținerii sechestrului supra bunului imobil indicat supra, pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se dispună ridicarea sechestrului aplicat asupra imobilului amplasat în mun. Chișinău, *****, identificat cu număr cadastral ***** și asupra terenului identificat cu număr cadastral *****.01, ce aparține cu drept de proprietate Fundației pentru Democrație Creștină, cu repunerea în termenul de apel.

163. În temeiul art. 402 alin. (1) din Codul de procedură penală, ***poate fi declarat apel în termen de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.***

164. Conform art.403 alin.(1)-(2) din Codul de procedură penală, ***apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Până la soluț****area repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii.***

165. Potrivit art.404 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală, ***participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Apelul declarat peste termen nu suspendă executarea sentinței. Instanța de apel poate suspenda executarea sentinței atacate.***

166. Apreciind situația de fapt și de drept constatată, studiind actele cauzei, instanța de apel conchide necesitatea emiterii unei soluții conforme art.415 alin. (1) pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, cu respingerea apelului părții interesate ca fiind depus peste termen, din următoarele considerente.

167. În acest context se indică și pct. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel în care se reiterează că, pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărârii termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amânată - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

168. Colegiul penal notează că, prin prisma prevederilor enunțate supra, cazului din litigiu îi este specific un termen imperativ, legiuitorul determinând că, dreptul la declararea a apelului este limitat la un anumit interval – 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Stabilirea acestuia, are drept scop disciplinarea participanților la procesul penal, or în caz contrar este afectat caracterul exclusiv, prejudicial al hotărârii, inclusiv al prezumției de legalitate absolută a actului judecătoresc de dispoziție (puterea lucrului judecat), caracter ce este afectat prin repunerea în termenul de apel pierdut.

169. Subsecvent, instanța de apel mențenează că potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel. Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

170. Colegiul penal reține că, sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.11-495/2018 din 02 august 2024, în privința lui Roșca Iurie a fost pronunțată la aceeași dată.

171. Din materialele dosarului rezultă că, partea interesată Fundația pentru Democrație Creștină a cunoscut despre examinarea cauzei penale în fond, or la 09.04.2024, președintele Fundației, Roșca Olga, prin intermediul avocatului său, Rusanovschi Iulian a depus cerere privind ridicarea sechestrului (f.d. 46-52, vol. 7), cerere fiind adresată instanței de fond în cursul judecății, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2023, cererea a fost respinsă, soluție menținută ulterior de Curtea de Apel Chișinău. Prin urmare, formularea unei asemenea cereri, cu caracter procesual și concret legată de obiectul cauzei, demonstrează în mod evident că, partea interesată a avut cunoștință despre faptul că procesul penal se află în faza de judecată și că se află în curs de soluționare, iar implicarea avocatului în această etapă procesuală presupune că, partea vătămată a cunoscut despre cauza penală pendinte aflată pe rolul instanței de judecată, or avocatul reprezintă legal interesele procesuale ale părții și orice act depus de acesta produce efecte juridice în numele reprezentatului. Urmează a se învedera faptul că, cererea privind ridicarea sechestrului confirmă fără echivoc că partea interesată cunoștea despre desfășurarea judecății în fond.

172. În contextul dat, Colegiul penal precizează că, potrivit prevederilor legale enunțate supra, partea interesată Fundația pentru Democrație Creștină urma să declare apel în curs de 15 zile de la pronunțarea sentinței, însă prezenta cererea de apel, care face obiectul sentinței, a fost depusă la data de 12 septembrie 2024, respectiv se atestă că, apelul a fost depus peste termenul legal, iar autorul cererii de apel nu a prezentat probe care să demonstreze că acesta a fost depus în termenul legal.

173. Prin urmare, instanța de apel reține că, situația constatată mai sus, denotă omiterea termenului de declarare a apelului 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, fapt expres stipulat în alin.(1) al art.402 din Codul de procedură penală.

174. Astfel, Colegiul penal notează că, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

175. Instanța de apel reține importanța termenelor procedurale, care este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor judecătorești determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative. Or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

176. În aceeași ordine de idei, art. 230 alin. (2) Codul de procedură penală prevede că, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție procesuală, egală pentru toate părțile participante în proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.* Or, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) din Codul de procedură penală, raportate la explicațiile din pct. 6.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

177. De asemenea, reieșind din orientările jurisprudențiale formulate de Curtea Supremă de Justiție, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar reglementat de lege - el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate - nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

178. Deci, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, se impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

179. Subsidiar, Colegiul penal reiterează că, prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*a se vedea în acest sens, Varnima Corporat***al S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII*).

180. Instanța de apel mențenează că, motivele părții interesate prin care consideră că cererea de apel a fost depusă în termen sunt contrare prevederilor imperative arătate la art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, întrucât, în cererea de apel nu a invocat nici un motiv ce ar demonstra că s-a aflat în imposibilitate de a depune cererea de apel în termenul legal, iar simpla solicitare de repunere în termen urmează a fi apreciate de instanța de apel ca lipsite de o justificare și pasibile respingerii, or, pentru a fi repus în termen, solicitantul urmează să prezinte date despre imposibilitatea executării actului sau acțiunii procedurale în termenul legal, din cauze și condiții obiective neimputabile părții solicitante.

181. În continuare, aferent dispozițiilor legale, indicate supra, Colegiul penal constată că apelul declarat de partea interesată Fundația pentru Democrație Creștină, nu poate fi repus în termen, or în cererea de apel lipsesc careva motive întemeiate în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.). Ca consecință, instanța de apel nu poate considera ca fiind depus în termen apelul formulat, aceasta fiind în contradicție cu situația reală constatată de instanță, demonstrată prin înscrisurile existente la dosar, or, nu poate constitui o cale legală de apărare, invocarea unei erori sau omisiuni, pentru a apăra drepturile pretins a fi lezate.

182. Sub aceste aspect Colegiul penal relevă că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007*). Totodată, potrivit practicii CtEDO termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării hotărârii (*hotărârea Sutter versus*

Elveția) că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în unui proces în care este vizat, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului (*hotărârile Avramenco versus Republica Moldova și Ponomaryov versus Ucraina*) și că repunerea unei cereri în termen, în condițiile în care nu se constată temeiuri, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor și violarea art. 6 CtEDO, drept care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare (*hotărârea Ghirea versus Republica Moldova*).

183. Așa dar, raportând cauzei, textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene, Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a apelului a fost omis de către Fundația pentru Democrație Creștină, din circumstanțe care sunt imputabile acesteia și nicidecum instanței de judecată.

184. În conformitate cu recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 14/1 din Hotărârea nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărâri Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „ Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel” în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

185. În aceste circumstanțe, Colegiul penal nu se va expune asupra motivelor invocate în cererea de apel și nu va purcede la examinarea fondului cererii de apel, deoarece verificarea legalității și temeiniciei soluției primei instanțe ca depusă peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Cu privire la apelul declarat de Vaculovschi Ghenadie.

186. Conform art.415 alin. (1)-(2) din Codul de procedură penală, ***instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art. 33-35. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluț****area justă a cauzei.***

187. La data de 29 noiembrie 2024, partea interesată Vaculovschi Ghenadie a formulat cerere de apel împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 02 august 2024, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea acesteia și

casarea sentinței în partea menținerii sechestrului asupra mijloacelor bănești în mărime de 3860 \$ (trei mii opt sute șaizeci dolari SUA) prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. ***** din 03.05.2018 și ridicăți în cadrul percheziției din data de 28.02.2018, ce aparțin lui Vaculovschi Ghenadie.

188. În temeiul art. 402 alin. (1) din Codul de procedură penală, *poate fi declarat apel în termen de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.*

189. Conform art.403 alin.(1)-(2) din Codul de procedură penală, *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Până la soluț*****area repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii.*

190. Potrivit art.404 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală, *participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Apelul declarat peste termen nu suspendă executarea sentinței. Instanța de apel poate suspenda executarea sentinței atacate.*

191. Apreciind situația de fapt și de drept constatată, studiind actele cauzei, instanța de apel conchide necesitatea emiterii unei soluții conforme art.415 alin. (1) pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, cu respingerea apelului părții interesate ca fiind depus peste termen, din următoarele considerente.

192. În acest context se indică și pct. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel în care se reiterează că pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărârii termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amânată - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

193. Colegiul penal notează că, prin prisma prevederilor enunțate supra, cazul din litigiu îi este specific un termen imperativ, legiuitorul determinând că, dreptul la declararea a apelului este limitat la un anumit interval – 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Stabilirea acestuia, are drept scop disciplinarea participanților la procesul penal, or în caz contrar este afectat caracterul exclusiv, prejudicial al hotărârii, inclusiv al prezumției de legalitate absolută a actului judecătoresc de dispoziție (puterea lucrului judecat), caracter ce este afectat prin repunerea în termenul de apel pierdut.

194. Subsecvent, instanța de apel menț*****ează că potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel. Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată

că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

195. Colegiul penal reține că, sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.11-495/2018 din 02 august 2024, în privința lui Roșca Iurie a fost pronunțată la aceeași dată.

196. Din materialele dosarului rezultă că, partea interesată Vaculovschi Ghenadie a cunoscut despre examinarea cauzei penale în fond, or la 09.04.2024, acesta prin intermediul avocatului său, Rusanovschi Iulian a depus cerere privind ridicarea sechestrului (f.d. 32-35, vol. 7), cerere fiind adresată instanței de fond în cursul judecății, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2023, cererea a fost respinsă, soluție menținută ulterior de Curtea de Apel Chișinău. Prin urmare, formularea unei asemenea cereri, cu caracter procesual și concret legată de obiectul cauzei, demonstrează în mod evident că, partea interesată a avut cunoștință despre faptul că procesul penal se află în faza de judecată și că se află în curs de soluț****are, iar implicarea avocatului în această etapă procesuală presupune că, partea vătămată a cunoscut despre cauza penală pendinte aflată pe rolul instanței de judecată, or avocatul reprezintă legal interesele procesuale ale părții și orice act depus de acesta produce efecte juridice în numele reprezentatului. Urmează a se învedera faptul că, cererea privind ridicarea sechestrului confirmă fără echivoc că partea interesată cunoștea despre desfășurarea judecății în fond.

197. În contextul dat, Colegiul penal precizează că, potrivit prevederilor legale enunțate supra, partea interesată Vaculovschi Ghenadie urma să declare apel în curs de 15 zile de la pronunțarea sentinței, însă prezenta cererea de apel, care face obiectul sentinței, a fost depusă la data de 29 noiembrie 2024, respectiv se atestă că, apelul a fost depus peste termenul legal, iar autorul cererii de apel nu a prezentat probe care să demonstreze că acesta a fost depus în termenul legal.

198. Prin urmare, instanța de apel reține că, situația constatată mai sus, denotă omiterea termenului de declarare a apelului 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, fapt expres stipulat în alin.(1) al art.402 din Codul de procedură penală.

199. Astfel, Colegiul penal notează că, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

200. Instanța de apel reține importanța termenelor procedurale, care este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor judecătorești determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative. Or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

201. În aceeași ordine de idei, art. 230 alin. (2) Codul de procedură penală prevede că, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție procesuală, egală pentru toate părțile participante în proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.* Or, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) din Codul de procedură penală, raportate la explicațiile din pct. 6.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

202. De asemenea, reieșind din orientările jurisprudențiale formulate de Curtea Supremă de Justiție, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar reglementat de lege - el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate - nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

203. Deci, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, se impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

204. Subsidiar, Colegiul penal reiterează că, prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*a se vedea în acest sens, Varnima Corporat***al S.A. contra Greciei, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur contra Franței, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII*).

205. Instanța de apel mențenează că, motivele părții interesate prin care consideră că cererea de apel a fost depusă în termen sunt contrare prevederilor imperative arătate la art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, întrucât, în cererea de apel nu a invocat nici un motiv ce ar demonstra că s-a aflat în imposibilitate de a depune cererea de

apel în termenul legal, iar simpla solicitare de repunere în termen urmează a fi apreciate de instanța de apel ca lipsite de o justificare și pasibile respingerii, or, pentru a fi repus în termen, solicitantul urmează să prezinte date despre imposibilitatea executării actului sau acțiunii procedurale în termenul legal, din cauze și condiții obiective neimputabile părții solicitante.

206. În continuare, aferent dispozițiilor legale, indicate supra, Colegiul penal constată că apelul declarat de partea interesată Vaculovschi Ghenadie, nu poate fi repus în termen, or în cererea de apel lipsesc careva motive întemeiate în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.). Ca consecință, instanța de apel nu poate considera ca fiind depus în termen apelul formulat, aceasta fiind în contradicție cu situația reală constatată de instanță, demonstrată prin înscrisurile existente la dosar, or, nu poate constitui o cale legală de apărare, invocarea unei erori sau omisiuni, pentru a apăra drepturile pretins a fi lezate.

207. Sub aceste aspect Colegiul penal relevă că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11.09.2007). Totodată, potrivit practicii CtEDO termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării hotărârii (*hotărârea Sutter versus Elveția*) că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în unui proces în care este vizat, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului (*hotărârile Avramenco versus Republica Moldova și Ponomaryov versus Ucraina*) și că repunerea unei cereri în termen, în condițiile în care nu se constată temeiuri, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor și violarea art. 6 CtEDO, drept care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare (*hotărârea Ghirea versus Republica Moldova*).

208. Așa dar, raportând cauzei, textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene, Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a apelului a fost omis de către Vaculovschi Ghenadie, din circumstanțe care sunt imputabile acesteia și nicidecum instanței de judecată.

209. În conformitate cu recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 14/1 din Hotărârea nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel” în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

210. În aceste circumstanțe, Colegiul penal nu se va expune asupra motivelor invocate în cererea de apel și nu va purcede la examinarea fondului cererii de apel, deoarece verificarea legalității și temeiniciei soluției primei instanțe ca depusă peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate

proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Cu privire la apelul declarat de partea interesată Pelin **.***

211. Conform art.415 alin. (1)-(2) din Codul de procedură penală, ***instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art. 33-35. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluț****area justă a cauzei.***

212. La data de 02 decembrie 2024, Pelin ***** a formulat cerere de apel împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 02 august 2024, solicitând repunerea în termen de declarare a apelului, admiterea acestuia și casarea sentinței în partea menținerii sechestrului asupra mijloacelor bănești în mărime de 6000 lei (șase mii MDL) prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. ***** din 03.05.2018 și ridicăți în cadrul percheziției din data de 28.02.2018, ce aparțin lui Pelin *****, identificat prin CNP *****, a.n. *****.

213. În temeiul art. 402 alin. (1) din Codul de procedură penală, ***poate fi declarat apel în termen de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.***

214. Conform art.403 alin.(1)-(2) din Codul de procedură penală, ***apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Până la soluț****area repunerii în termen, instanța de apel poate suspenda executarea hotărârii.***

215. Potrivit art.404 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală, ***participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale. Apelul declarat peste termen nu suspendă executarea sentinței. Instanța de apel poate suspenda executarea sentinței atacate.***

216. Apreciind situația de fapt și de drept constatată, studiind actele cauzei, instanța de apel conchide necesitatea emiterii unei soluții conforme art.415 alin. (1) pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, cu respingerea apelului părții interesate ca fiind depus peste termen, din următoarele considerente.

217. În acest context se indică și pct. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel în care se reiterează că pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărârii termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amânată - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

218. Colegiul penal notează că, prin prisma prevederilor enunțate supra, cazului din litigiu îi este specific un termen imperativ, legiuitorul determinând că, dreptul la declararea a apelului este limitat la un anumit interval – 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Stabilirea acestuia, are drept scop disciplinarea participanților la procesul penal, or în caz contrar este afectat caracterul exclusiv, prejudicial al hotărârii, inclusiv al prezumției de legalitate absolută a actului judecătoresc de dispoziție (puterea lucrului judecat), caracter ce este afectat prin repunerea în termenul de apel pierdut.

219. Subsecvent, instanța de apel mențenează că potrivit regulii generale prescrise de art. 402 din Codul de procedură penală, termenul de declarare a apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel. Excepția de la regula dată este reglementată de legiuitor în dispoziția art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, unde se specifică că, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

220. Colegiul penal reține că, sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.11-495/2018 din 02 august 2024, în privința lui Roșca Iurie a fost pronunțată la aceeași dată.

221. Din materialele dosarului rezultă că, partea interesată Pelin ***** a cunoscut despre examinarea cauzei penale în fond, or la 09.04.2024, acesta, prin intermediul avocatului său, Rusanovschi Iulian a depus cerere privind ridicarea sechestrului (f.d. 36-38, vol. 7), cerere fiind adresată instanței de fond în cursul judecății, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2023, cererea a fost respinsă, soluție menținută ulterior de Curtea de Apel Chișinău. Prin urmare, formularea unei asemenea cereri, cu caracter procesual și concret legată de obiectul cauzei, demonstrează în mod evident că, partea interesată a avut cunoștință despre faptul că procesul penal se află în faza de judecată și că se află în curs de soluționare, iar implicarea avocatului în această etapă procesuală presupune că, partea vătămată a cunoscut despre cauza penală pendinte aflată pe rolul instanței de judecată, or avocatul reprezintă legal interesele procesuale ale părții și orice act depus de acesta produce efecte juridice în numele reprezentatului. Urmează a se învedera faptul că, cererea privind ridicarea sechestrului confirmă fără echivoc că partea interesată cunoștea despre desfășurarea judecății în fond.

222. În contextul dat, Colegiul penal precizează că, potrivit prevederilor legale enunțate supra, partea interesată Pelin ***** urma să declare apel în curs de 15 zile de la pronunțarea sentinței, însă prezenta cererea de apel, care face obiectul sentinței, a fost depusă la data de 02 decembrie 2024, respectiv se atestă că, apelul a fost depus peste

termenul legal, iar autorul cererii de apel nu a prezentat probe care să demonstreze că acesta a fost depus în termenul legal.

223. Prin urmare, instanța de apel reține că, situația constatată mai sus, denotă omiterea termenului de declarare a apelului 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, fapt expres stipulat în alin.(1) al art.402 din Codul de procedură penală.

224. Astfel, Colegiul penal notează că, termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

225. Instanța de apel reține importanța termenelor procedurale, care este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor judecătorești determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative. Or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

226. În aceiași ordine de idei, art. 230 alin. (2) Codul de procedură penală prevede că, *în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție procesuală, egală pentru toate părțile participante în proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.* Or, potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) din Codul de procedură penală, raportate la explicațiile din pct. 6.5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările și completările ulterioare, se specifică că la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. Totodată, la calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

227. De asemenea, reieșind din orientările jurisprudențiale formulate de Curtea Supremă de Justiție, momentul de la care începe să curgă termenul de atac este clar reglementat de lege - el fiind, în mod exclusiv, acela al pronunțării deciziei redactate- nu numai pentru că astfel este reglementată cea mai eficace modalitate de luare la cunoștință a celor hotărâte de instanță, dar și pentru că acest moment este punctul de plecare al unui termen, a cărui depășire duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

228. Deci, potrivit formalismului legii procesual-penale, având caracter de garanție egală pentru toate părțile interesate, în sensul dispozițiilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, ca rațiune, satisfacerea imperativului disciplinării activității procesuale prin stabilirea unor termene peremptorii, se impune obligația îndeplinirii în

termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Ca atare, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

229. Subsidiar, Colegiul penal reiterează că, prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe (*a se vedea în acest sens, Varnima Corporat v. Internat S.A. contra Greciei*, nr.48906/06, §27, 28 mai 2009; *Ben Naceur contra Franței*, nr.63879/00, §32, 3 octombrie 2006; *Wynen contra Belgiei*, nr.32576/96, §32 CEDO 2002-VIII). Instanța de apel mențenează că, motivele părții interesate prin care consideră că cererea de apel a fost depusă în termen sunt contrare prevederilor imperative arătate la art. 403 alin. (1) din Codul de procedură penală, întrucât, în cererea de apel nu a invocat nici un motiv ce ar demonstra că s-a aflat în imposibilitate de a depune cererea de apel în termenul legal, iar simpla solicitare de repunere în termen urmează a fi apreciate de instanța de apel ca lipsite de o justificare și pasibile respingerii, or, pentru a fi repus în termen, solicitantul urmează să prezinte date despre imposibilitatea executării actului sau acțiunii procedurale în termenul legal, din cauze și condiții obiective neimputabile părții solicitante.

230. În continuare, aferent dispozițiilor legale, indicate supra, Colegiul penal constată că apelul declarat de partea interesată Pelin, nu poate fi repus în termen, or în cererea de apel lipsesc careva motive întemeiate în vederea circumstanțelor de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.). Ca consecință, instanța de apel nu poate considera ca fiind depus în termen apelul formulat, aceasta fiind în contradicție cu situația reală constatată de instanță, demonstrată prin înscrisurile existente la dosar, or, nu poate constitui o cale legală de apărare, invocarea unei erori sau omisiuni, pentru a apăra drepturile pretins a fi lezate.

231. Sub aceste aspect Colegiul penal relevă că, CtEDO în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11.09.2007). Totodată, potrivit practicii CtEDO termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării hotărârii (*hotărârea Sutter versus Elveția*) că participantul la proces, care cunoaște despre faptul desfășurării în unui proces în care este vizat, este obligat de sine stătător să se intereseze de mersul procesului (*hotărârile Avramenco versus Republica Moldova și Ponomaryov versus Ucraina*) și că repunerea unei cereri în termen, în condițiile în care nu se constată temeiuri, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de

prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor și violarea art. 6 CtEDO, drept care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare (*hotărârea Ghirea versus Republica Moldova*).

232. Așa dar, raportând cauzei, textele de procedură penală indicate mai sus și statuările din jurisprudența constantă a Curții Europene, Colegiul penal reține că, în speța discutată termenul de declarare a apelului a fost omis de către elin *****, din circumstanțe care sunt imputabile acesteia și nicidecum instanței de judecată.

233. În conformitate cu recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în pct. 14/1 din Hotărârea nr. 10 din 24 decembrie 2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărâri Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „ Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel” în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

234. În aceste circumstanțe, Colegiul penal nu se va expune asupra motivelor invocate în cererea de apel și nu va purcede la examinarea fondului cererii de apel, deoarece verificarea legalității și temeiniciei soluției primei instanțe ca depusă peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal.

Confiscarea specială.

235. Potrivit art. 106 din Codul penal, *confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite, nu pot fi recuperate sau confiscarea acestora este imposibilă din orice alt motiv, se confiscă prioritar un alt bun cu valoare echivalentă, iar în lipsa acestuia, contravaloarea acestora. Sunt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare): a) utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni; b) rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri sau foloase ce derivă din astfel de bunuri; c) date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor; d) deținute contrar dispozițiilor legale; e) convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunurile rezultate din infracțiuni și din veniturile sau foloasele obținute din aceste bunuri; f) care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.*

236. Confiscarea specială este o măsură de siguranță de drept penal cu caracter patrimonial care constă în trecerea în patrimoniul statului a unor bunuri sau valori care au servit la săvârșirea faptei penale sau au rezultat din săvârșirea acesteia, ori sunt deținute contrar legii. Ea se face în scopul excluderii pericolului de a fi săvârșite noi fapte penale. Pentru a aplica confiscarea specială, este necesar a constata că: a) făptuitorul a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală indiferent dacă el a fost pedepsit penal sau absolvit de răspunderea penală în condițiile legii (în cazul minorilor, persoanelor incapabile etc.); b) făptuitorul a utilizat obiecte, lucruri pentru săvârșirea infracțiunii (unelte, mecanisme, mașini, nave acvatice, arme etc.) care aparțin lui sau complicilor la infracțiune; c) făptuitorul a dobândit produse, bunuri prin fapta penală săvârșită, realizând latura

obiectivă a infracțiunii.

237. La trecerea forțată în proprietatea statului, instanța de judecată urmează să verifice această situație, prin prisma principiilor elaborate de jurisprudența Curții Europene: 1) dacă o așa imixtiune în dreptul la proprietate este prevăzută de lege; 2) dacă urmărește un scop legitim; 3) este necesară într-o societate democratică și 4) dacă este proporțională cu circumstanțele cauzei, cerințele generale ale societății, coroborate cu cerințele de a proteja drepturile de proprietate.”.

238. În această ordine de idei, se relevă că principiul proporționalității, consacrat expres la art. 54 alin. (4) din Constituție, presupune că orice restrângere trebuie stabilită și aplicată numai în scopul pentru care a fost prevăzută și în limitele strict necesare, în funcție de situația care o justifică. Dacă nu există dispoziții legale care să determine limitele proporționalității, problema se soluționează pornind de la situațiile și circumstanțele concrete (de fapt), care trebuie verificate și apreciate de către autoritatea (instanța), în fața căreia se invocă neproporționalitatea.

239. Așadar, principiul proporționalității, în accepțiunea sa clasică, presupune că oricare decizie sau măsură adoptată de organele abilitate, urmează să se bazeze pe o justă și echitabilă evaluare a faptelor și echilibrare adecvată a intereselor implicate, precum și pe o selectare coerentă a mijloacelor și mecanismelor, care urmează a fi utilizate, în vederea atingerii unui scop predefinit.

240. Măsura de siguranță a confiscării speciale a sumei de bani se dispune, în temeiul art. 106 din Codul penal, numai în cazul în care se dovedește că acesta a servit efectiv la realizarea laturii obiective a uneia dintre modalitățile normative ale infracțiunii, prevăzute de art. 326 din Codul penal, verificându-se dacă măsura luată este una proporțională.

241. În cauza *Frizen vs Rusia*, indiferent dacă este considerată o „pedeapsă” sau o „reglementare a folosinței bunurilor”, în toate cazurile, confiscarea intră sub incidența art. 1 § 2 din Protocolul nr. 1 la CEDO. Din acest motiv, chiar dacă sub cupola teoriei „conceptului autonom”, confiscarea ar putea, în lumina circumstanțelor particulare ale cazului, să fie considerată o „pedeapsă”, această constatare nu conduce, per se, la încălcarea dreptului de proprietate. Curtea Europeană în cauza *Raimondo vs Italia* a reținut că: „în reglementarea confiscării extinse este important a se determina niște criterii clare care să descrie cu suficientă precizie situațiile de aplicabilitate. În context, „măsurile de prevenire nu pot fi adoptate în baza unei simple suspiciuni și nu se justifică, decât dacă ele se bazează pe stabilirea și evaluarea obiectivă a faptelor, care ies în evidență, ca urmare a comportamentului și stilului de viață al persoanei. [...] Destinat să blocheze astfel de mișcări ale capitalurilor suspecte, confiscarea constituie o armă eficientă și necesară, pentru combaterea acestui flagel. Ea apare deci proporțională obiectivului cercetat, cu atât mai mult cu cât ea nu comportă, în realitate, nicio restricție adițională în raport cu sechestrarea. În fine, caracterul preventiv al confiscării justifică aplicarea sa imediată și necondiționată, în pofida oricărui recurs.” (*hotărârea CtEDO din 22 februarie 1994, § 30*).

242. Astfel instanța de apel reține că, suma de 227 000 dolari SUA, convertiți în monedă națională conform ratelor oficiale de schimb stabilite de BNM la momentul

executării sentinței, primită de Roșca Iurie, urmează a fi supusă confiscării speciale în beneficiul statului, or, aceasta constituie valoarea rezultată din infracțiune și având în vedere că, în cadrul procesului penal respectiv, cu certitudine s-a constatat că inculpatul a primit aceste mijloace bănești, aceasta urmează a fi încasată în beneficiul statului.

Măsurile de asigurare.

243. În continuare, potrivit prevederilor art. 202 din Codul de procedură penală, *organul de urmărire penală din oficiu sau instanța de judecată, la cererea părților, poate lua în cursul procesului penal măsuri asiguratorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii. Măsurile asiguratorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii, constau în sechestrarea bunurilor mobile și imobile în conformitate cu art.203-210.*

244. Conform prevederilor art.203 din Codul de procedură penală, *punerea sub sechestru a bunurilor este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri. După punerea sub sechestru a conturilor și a depozitelor bancare sînt încetate orice operațiuni în privința acestora. Punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă sau eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor ori a contravalorii bunurilor prevăzute la art. 106 alin. (2) și art. 106 din Codul penal.*

245. În conformitate cu art. 204 alin. (3) din Codul de procedură penală, *pentru a asigura o eventuală confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor pot fi puse sub sechestru bunurile prevăzute la art. 106 alin. (2) și art. 106 din Codul penal.*

246. Măsura asiguratorie de punere sub sechestru este o măsură procesuală temporară, funcția căreia este de a permite exercitarea de către stat, prin intermediul organelor de urmărire penală, a unui control al folosinței bunurilor în privința cărora judecătorul va stabili dacă acestea vor fi confiscate sau nu. Astfel spus, măsura asiguratorie este destinată să prevină înstrăinarea, precum și ascunderea, deteriorarea sau cheltuirea bunurilor infracționale identificate pentru ca, în final, măsura confiscării să nu rămână fără obiect.

247. Art. 1 al Protocolului Adițional al CEDO, prevede că orice persoană fizică sau juridică are dreptul de a-i fi protejate bunurile sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietate decât pentru cauza de utilitate publică în condițiile prevăzute de lege și de tratatele internaționale în vigoare. În accepțiunea Curții de la Strasbourg, textul articolului citat cuprinde în fapt 3 norme: 1. Enunță principiul respectării dreptului de proprietate; 2. Vizează și ipoteza privării dreptului de proprietate căreia îi impune însă anumite condiții, 3. Recunoaște statelor contractante de a consacra legislativ utilizarea bunurilor de către proprietar în acord cu interesul general.

248. În jurisprudența CEDO, aceasta a acceptat că ingerința statului în exercitarea dreptului de proprietate al particularilor, poate fi admisă prin prisma unui ordin de interes general, numai dacă se asigură un just echilibru între exigențele

interesului general al comunității și imperativul respectării drepturilor individului. În special, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat de orice măsură care privează o persoană.

249. Art. 8 alin. (2) CEDO, prevede drept scop legitim pentru imixtiune de către agenții de stat în viața privată a persoanei, în domiciliu sau asupra corespondenței acestuia: securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, protejarea drepturilor și libertăților altor persoane, ceea ce persistă în cazul dat, fiind urmărită prevenirea faptelor penale.

250. Imixtiunea este considerată necesară într-o societate democratică atunci când ea este „fondată pe o necesitate socială imperioasă și mai ales proporțională scopului legitim scontat” (*CEDO, hot. Olsson c. Suediei din 24 martie 1988*), adică când imixtiunea este compatibilă cu principiile democratice.

251. Colegiul penal reține că, prin ordonanța din 03 mai 2018, adoptată de procurorul în Procuratura Anticorupție, Ivanov Mihail s-a dispus punerea sub sechestru, în scopul confiscării speciale a mijloacelor bănești: 6 000 lei, 755 lei RO, 7 860 dolari ***** și 5 510 euro, depistați și ridicați al 28 februarie 2018 la domiciliul lui Roșca Iurie. Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03 mai 2018 s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul confiscării speciale a mijloacelor bănești: 6 000 lei, 755 lei RO, 7 860 dolari ***** și 5 510 euro, depistați și ridicați al 28 februarie 2018 la domiciliul lui Roșca Iurie-în vederea confiscării speciale.

252. Instanța de apel atestă că, prin ordonanța din 14 mai 2018, adoptată de ofițerul de urmărire penală PCE al SIF al ARBI a CNA, Morozan Roman s-a dispus punerea sub sechestru, în scopul confiscării speciale, confiscării extinse a bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv lui Roșca Iurie și anume: 1) bunul imobil (teren) cu nr. cadastral ***** situat în mun. Chișinău, ***** - cu valoarea totală 1 782 461 lei; 2) bunul imobil (construcție), situat în mun. Chișinău, ***** cu valoarea totală 630 867 lei, iar în temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 14 mai 2018 s-a dispus autorizarea sub sechestru, în scopul confiscării speciale sau confiscării extinse a bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv lui Roșca Iurie și anume: 1) bunul imobil (teren) cu nr. cadastral ***** situat în mun. Chișinău, ***** - cu valoarea totală 1 782 461 lei; 2) bunul imobil (construcție), situat în mun. Chișinău, ***** cu valoarea totală 630 867 lei.

253. În speță, Completul de judecată subliniază că, menținerea sechestrului asupra bunurilor aplicat prin încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 03.05.2018 și 14.05.2018 este necesară și proporțională scopului legii procesual penale precum și în scopul unei eventuale confiscări speciale.

Cheltuielile judiciare.

254. Subsecvent, în ceea ce privește soluționarea chestiunii cheltuielilor judiciare, Colegiul penal reține că, potrivit art.227 din Codul de procedură penală, *cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților,*

specialiştilor, interpreţilor, traducătorilor şi asistenţilor procedurali; cheltuite pentru păstrarea, transportarea şi cercetarea corpurilor delictive; care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat; cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; cheltuite în legătură cu efectuarea acţiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

255. Conform art.229 alin.(1)-(2) din Codul de procedură penală, *cheltuielile judiciare sînt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului. Instanţa de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepţia sumelor plătite interpreţilor, traducătorilor, precum şi apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat, atunci cînd aceasta o cer interesele justiţiei şi condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată şi de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum şi de persoana în privinţa căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. Într-adevăr, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreţ****ar al instanţei.*

256. Potrivit art.143 din Codul de procedură penală, *expertiza se dispune şi se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: 1) cauzei morţii; 2) gradului de gravitate şi a caracterului vătămărilor integrităţii corporale; 3) stării psihice şi fizice a bănuितului, învinuitului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-şi apăra de sine stătător drepturile şi interesele legitime în procesul penal; 3¹) stării psihice şi fizice a persoanei în privinţa căreia se reclamă că s-au comis acte de tortură, tratamente inumane sau degradante; 4) vîrstei bănuितului, învinuitului, inculpatului sau părţii vătămate – în cazurile în care această circumstanţă are importanţă pentru cauza penală, iar documentele ce confirmă vîrsta lipsesc sau prezintă dubiu; 5) stării psihice sau fizice a părţii vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privinţa capacităţii lor de a percepe just împrejurările ce au importanţă pentru cauza penală şi de a face declaraţii despre ele, dacă aceste declaraţii ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărîrii în cauza dată; 6) altor cazuri cînd prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.*

257. Astfel, instanţa de apel, raportând prevederile legale enunţate supra, la materialele cauzei, conchide că, plata cheltuielilor judiciare în mărime de 1820 lei rezultate din efectuarea expertizei şi anume raportul de expertiză judiciară nr. 75 din 04.05.2018, urmează a fi puse în sarcina inculpatului Roşca Iurie, atît timp cît vina acestuia a fost dovedită indubitabil, or, efectuarea expertizei, au avut la geneză comportamentul infracţ****al al inculpatului.

Corpurile delictive.

258. Totodată, cu referire la corpurile delictive, instanţa de apel reţine că, potrivit art. 162 din Codul de procedură penală, *în cazul în care procurorul dispune încetarea urmăririi penale sau în cazul soluţ****ării cauzei în fond, se hotărăşte chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz: 1) uneltele care au servit la săvârşirea infracţiunii vor fi confiscate şi predate instituţiilor respective sau nimicite; 2) obiectele a*

*căror circulație este interzisă vor fi predate instituțiilor respective sau nimicite; 3) lucrurile care nu prezintă nici o valoare și care nu pot fi utilizate vor fi distruse, iar în cazurile în care sânt cerute de persoane ori instituții interesate, ele pot fi remise acestora; 4) banii și alte valori dobândite pe cale criminală sau asupra cărora au fost îndreptate acțiunile criminale se restituie proprietarului sau, după caz, se trec în / venitul statului. Celelalte obiecte se predau proprietarilor legali, iar dacă aceștia nu sânt identificați, se trec în proprietatea statului. În caz de conflict referitor la apartenența acestor obiecte, litigiul se soluț****ează în ordinea procedurii civile. Banii marcați, asupra cărora au fost îndreptate acțiunile criminale, se trec în venitul statului, iar echivalentul lor se restituie proprietarului de la bugetul de stat; 5) documentele care constituie corpuri delictive rămân în dosar pe tot termenul de păstrare a lui sau, la solicitare, se remit persoanelor interesate; 6) obiectele ridicate de organul de urmărire penală, dar care nu au fost recunoscute corpuri delictive, se remit persoanelor de la care au fost ridicate.*

259. Colegiul penal atestă că, potrivit ordonanței ofițerului de urmărire penală în Procuratura Anticorupție, Roșu Alexandru din 28 aprilie, a fost recunoscut în calitate de corp delict dosarul civil nr. ***** în original, care a fost anexat la materialele cauzei. Totodată, prin ordonanța emisă de același ofițer de urmărire penală din cadrul Procuraturii Anticorupție din 28 mai 2018, au fost recunoscute în calitate de corp delict: - telefonul mobil de model „Iphone 6 s A 1688 cu *****”, - hard diskul portabil cu denumirea „ADATA HD 650” și hard diskul Western Digital 500 GB) ***** ridicat în cadrul percheziției domiciliului lui Roșca Iurie - care a fost anexat la materialele cauzei, iar prin ordonanța din 07 mai 2018 emisă de către ofițerul de urmărire penală în Procuratura Anticorupție, Roșu Alexandru, au fost recunoscute în calitate de corp delict: - recipisa prezentată de Damaschin Alexei în original, care se află la Procuratura Anticorupție și cartea de vizită, care a fost anexat la materialele cauzei.

260. Prin urmare, prima instanță corect a concluz*****at asupra restituirii Judecătoriei Chișinău a originalului dosarului civil nr. ***** la definitivarea sentinței, iar copia dosarului de păstrat la materialele cauzei, originalul recipisei prezentată de martorul Damaschin Alexei de lăsat la păstrare la Procuratura Anticorupție, telefonul mobil de model „Iphone 6 s A 1688 cu *****”, hard diskul portabil cu denumirea „ADATA HD 650”, hard diskul Western Digital 500 GB) *****, sigilate în plicuri anexate la materialele cauzei penale, de restituit proprietarului iar cartea de vizită a lui Iurie Roșca și 2 plicuri cu mostre de semnături de păstrat la materialele cauzei.

261. Prin prisma celor enunțate, instanța de apel consideră necesar de a admite apelurile avocaților Rusanovschi Iulian și Dumneanu Radu, în interesele inculpatului Roșca Iurie, de a casa sentința instanței de fond, prin prisma art. 409 alin. (2) din Codul de procedură penală, inclusiv din oficiu, în latura penală și de a pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță și de a respinge apelul părții interesate Fundația pentru Democrație Creștină, apelul părții interesate Vaculovschi Ghenadie și apelul părții interesate Pelin ***** ca fiind depuse peste termen.

262. În conformitate cu art. art. 415, 417-418 din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, –

D E C I D E :

Respinge apelul formulat de către **Fundația pentru Democrație Creștină**, apelul declarat de către **Vaculovschi Ghenadie** precum și apelul declarat de către **Pelin ******* ca fiind depuse peste termen.

Admite **apelurile avocaților Rusanovschi Iulian și Dumneanu Radu, în interesele inculpatului Roșca Iurie**, casează această sentința în latura penală inclusiv din oficiu, potrivit dispozițiilor art. 409 alin. (2) din Codul de procedură penală, și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Roșca Iurie ***** se recunoaște vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal, și în baza acestei Legi, i se stabilește o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei urmează a fi calculat din data reținerii.

În rest dispozițiile sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 1-495/2018 din 02 august 2024, se mențin fără modificări.

Decizia este executorie din momentul adoptării și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecător:

Spoială Alexandru

Judecător

Chiroșca Igor

Judecător

Băbălău Denis